

Colofon

Dorpskrant Nederhemert is een uitgave van de Dorpsraad Nederhemert.

De redactie bestaat uit:

Jenny van den Broek	Willemien Hobo
Gerda Kooijman	Wim van der Toorn
René van de Werken	Dirk Brugmans

Info en tips:

Voor het aanleveren van tips, artikelen:
dorpskrant@dorpsraadnederhemert.nl

Verspreiding en abonnementen:

Dorpskrant Nederhemert wordt gratis verspreid onder alle inwoners van Nederhemert. Mensen buiten Nederhemert kunnen een abonnement nemen. Een ophaalabonnement kost € 15,- en een abonnement per post kost € 25,- per jaar. U kunt zich hiervoor aanmelden bij: willemien.hobo@gmail.com.

Advertenties:

De Dorpskrant Nederhemert wordt bekostigd door advertenties. De prijzen zijn als volgt:

KLEUR:

1 hele pagina - € 550,- per jaar

ZWART-WIT:

Hele pagina - € 100,- voor 1 uitgave

- € 350,- voor 1 jaar

Halve pagina - € 50,- voor 1 uitgave

- € 175,- voor 1 jaar

Kwart pagina - € 25,- voor 1 uitgave

- € 87,50 voor 1 jaar

Achtste pagina - € 15,- voor 1 uitgave

- € 50,- voor 1 jaar

Digitaal

Website: www.dorpsraadnederhemert.nl.

Facebook: Dorpsraad Nederhemert

Twitter: @DorpsrNhemert

Contact met de gemeente:

Hebt u klachten over allerlei zaken binnen Nederhemert die ook de gemeente aan gaan, denk aan kapotte verlichting, verstopte riolering, overlast e.d., bel dan altijd met telefoonnummer. **0418-681681**. Daar wordt u te woord gestaan en zo nodig doorverbonden. Wanneer de gemeente meermaals niet op uw klachten heeft gereageerd, kunt u contact opnemen met de dorpsraad.

De contactpersonen binnen de gemeente zijn: Nicole Heerius-van Duinen, dorpscoördinator van de gemeente Zaltbommel. Zij is bereikbaar op het nummer 0418-681645 of 06-29024749. Binnen de politie is er ook een contactpersoon voor de dorpen. Voor ons is dat Linda Laurant, te bereiken via telefoonnummer 0900-8844

Wanneer er zo'n maand of twee en een half voorbij zijn beginnen de mensen zo her en der te vragen: "Komt er van 't jaar nog een dorpskrant?" Het is altijd leuk om deze vragen te horen. Toch een teken dat we als redactie al het werk achter de schermen niet voor niets doen! Dat het blijkbaar iets toevoegt aan het dorp, waar mensen naar uitkijken. Laatst vroeg mij iemand "Wat voor dorp is Nederhemert eigenlijk, wat heb je er allemaal...?" Er schoot mij onmiddellijk een antwoord in de mond: "Ken je de dorpskrant? Kijk maar eens op www.dorpsraadnederhemert.nl, daar kun je precies lezen wat voor mensen er leven, wonen en werken. Ik realiseerde me dat we met de Dorpskrant een stukje geschiedenis archiveren wat z'n waarde niet verliest! Weer iets om trots op te kunnen zijn.

En dat zijn we ook! Heel trots! Voor het vijfde jaar ligt er vier keer per jaar een prachtig blad in elke Hèmerse brievenbus. Helemaal gevuld met informatieve artikelen over interessante mensen, bedrijven, verenigingen.... Noem het maar op. En elke keer zeggen we als redactie: "De dorpskrant moet niet te dik worden hoor..." Zoveel ideeën liggen er nog op de planken. Dat komt voornamelijk ook door u als dorpsbewoners zélf! Dit prachtige blad zou niet zo'n succes zijn als u niet zo fijn meewerkte! Het is goed te merken dat er meegedacht en meegewerkt wordt! Natuurlijk is het spannend als je "d'r in" staat. Maar ook erg leuk om elkaar op deze manier nog beter te leren kennen en te begrijpen.

In dit kerstnummer, i.v.m. het jubileumnummer eenmalig in kleur, weer een prachtig boekje artikelen: Wat dacht u van de Hèmerse held! Hij heeft inmiddels een oorkonde ontvangen! Kent u trouwens dokter Folmer nog? Hoe het hem en zijn gezin vergaan is, kunt u in dit nummer lezen. Verder aandacht voor Anouk, wat een bikkelaar is dat! Respect hoe ze zich door alles heen slaat en nog meer respect voor het doorzettingsvermogen van dit meisje! Felicitatie voor de jonge ouders van de pasgeborenen, teveel om op te noemen... Kom, sla de bladzijde om en geniet van dit mooie jubileumnummer!

Gerda Kooijman-Groeneveld

Nieuwtjes van de dorpsraad

Nieuwtjes van de dorpsraad.

Nu al weer de 5^e editie van de dorpskrant, een mijlpaal, vandaar dit jubileum exemplaar.

Toen we 5 jaar geleden voorzichtig begonnen, omdat het ons een leuk idee leek, om een krant te maken voor het dorp, over het dorp en mede door de dorpsbewoners, wisten we niet dat het zo'n succes zou worden en dat we het zo leuk zouden vinden om hem te mogen en kunnen maken.

Het is erg leuk om te horen, dat mensen er naar uit kijken en dat onze adverteerders trouw blijven adverteren, zodat we hem kunnen blijven drukken.

We zijn hier dan ook erg blij mee en ook met de ideeën en stukjes die spontaan aangereikt worden, waardoor we hem telkens toch weer mooi gevuld krijgen.

Iedereen bedankt hiervoor, voor het adverteren, lezen en aanleveren.

Speeltuintje

We hebben sinds een aantal weken een nieuw speeltoestel voor de kleintjes van 1 tot 3 jaar in

het speeltuintje erbij. We hoorden van diverse kanten dat hier behoefte aan was en hebben daar ons leefbaarheidsbudget aan gespendeerd.

Leefbaarheidsbudget

Voor 1 februari 2017 moeten we een aanvraag doen bij de gemeente voor het extra budget, waar wij deze keer voor in aanmerking gaan komen.

In de vorige krant hebben wij een oproep geplaatst met de vraag of er vanuit het dorp ideeën aangedragen konden worden. Hierop hebben we helaas geen reacties ontvangen, zodat wij zelf aan het denken zijn geslagen.

Wij denken aan een publicatie/informatiebord, waar van alles aangeplakt kan worden. Dit zou dan gaan over een bord voor Noord en een bord voor Zuid.

Tevens hebben we een leuk plan om op de rotonde te realiseren en gaan onze gedachten naar het doortrekken van een wandel-/fietspad vanaf de Lenshoek naar de Kapelstraat. Dit stukje Nederhemert zou eigenlijk met het dorp verbonden moeten worden, vooral voor onze kleine verkeersdeelnemers. Dan hoeven ze niet meer over de dijk.

Vanuit Aalst hebben we het verzoek gekregen of we mee willen werken aan het doortrekken en aansluiten van het wandelpad.

Meerjarenbeleidsplan

Nu zal dit pad vanuit de Lenshoek niet 1, 2, 3 te realiseren zijn, maar dat is niet erg.

De gemeente wil aan de slag met een gebiedsplan. Dit plan wordt samen met de gemeente, de dorpsraad en de bewoners opgezet. Hierin wordt opgenomen wat we belangrijk vinden en wat we graag in de toekomst gerealiseerd zien worden. Het is dus een meerjarenplan.

Voor we het plan gaan maken zal er een informatieavond georganiseerd worden voor alle inwoners. U krijgt hiervoor te zijner tijd een uitnodiging.

Provincie

Ook is er vanuit de provincie een mogelijkheid tot subsidie voor ondersteuning bij initiatieven op het gebied van leefbaarheid. Heeft U plannen of ideeën, die voldoen aan de criteria, dan kan daar een aanvraag voor ingediend worden.

Week van de ondernemer

In de week van 16 november was de week van de ondernemer. We hebben daar niets mee gedaan, omdat we in Nederhemert een groot aantal ondernemers hebben en we niet zouden weten hoe we allen in het zonnetje zouden kunnen zetten zonder iemand te vergeten. Het wil echter niet zeggen, dat wij niet trots zijn op dit nijver volkje in ons dorp.
Petje af voor allen.

NL doet

We kunnen nog tot eind januari een project aanmelden voor NL doet. De eerste keer, dat wij mee hebben gedaan, hebben we het wachthokje bij de veerdam opgefrist met elkaar.

De tweede keer hebben we in en rond het speeltuintje schoongemaakt en geveerd.

Voor de komende NL doet kunnen we geen project bedenken, heeft U soms een suggestie voor ons?

Zomermarkt

Op 17 juni 2017 staat er weer een zomermarkt gepland en..... we mogen van Calvi weer het terrein bij het kasteel gebruiken, waar we erg blij mee zijn. Het is nog een beetje ver weg, dus de ondernemers en verenigingen worden ergens rond april benaderd of ze willen deelnemen aan deze markt. Jullie kunnen nu alvast plannen maken!!

Jeugdleden

Onze jeugdleden Marleen Vos en Job van der Werken hebben aangegeven te stoppen. We willen hen hartelijk danken voor hun inzet, advies en hulp en wensen hen het allerbeste voor hun toekomst.

Voor Job en Marleen hebben we nog geen vervangers gevonden. We zijn nog aan het zoeken. Maar vind jij het leuk om jeugdlid van de dorpsraad te worden of weet jij of u iemand? Laat het ons alsjeblieft weten!!

De Hèmerse Held.

Gelukkig hebben een leuk aantal reacties gehad, zodat we een aardig lijstje gegadigden hadden.

Hier waren echt hele mooie nominaties bij en het was dus wel even moeilijk om te beslissen. We zouden het iedereen gunnen om de Hèmerse Held(in) te worden, maar we moesten een keus maken. De Held is inmiddels gehuldigd. Wie het geworden is....dat leest U elders in de krant.

Onkosten oud en nieuw

We hebben geprobeerd de onkosten van afgelopen oud en nieuw boven tafel te krijgen. Dit viel niet mee. De eerste berichten waren dat het circa € 13.000,- zou zijn.

Hier waren we zo van geschrokken, dat we om een specificatie hebben gevraagd.

Die hebben we tot nu toe niet gekregen, maar volgens het artikel van de gemeenteraadsleden uit ons dorp is het uiteindelijke bedrag rond de € 5.500,-.

Dit is gelukkig een stuk minder, maar elke euro, die uitgegeven moet worden door vernielingen en om overlast in te perken is een euro teveel!

We hopen, dat U weer heel veel leesplezier zult hebben en wensen U vanuit de dorpsraad een gelukkig kerstfeest en een gezond 2017 toe.

Onze kleinste Hèmersers

Inge-Marith
30 september 2016

Verwonderd over Gods gave en dankbaar voor Zijn bewaring
ontvingen wij uit Zijn hand een dochter

Ingeborg Maria Theodora

Inge-Marith is het zusje van Daniël en Emilya

Gijs Hovestadt en Rosalien Hovestadt-Heikoop
Sleutelbloemstraat 7 | 5317 NB | Nederhemert

U bent van harte welkom op ons schip!
Tijdelijke ligplaats: Maasdijk 3 te Nederhemert.
Graag even bellen voor een bezoekje: 06-27097191/06-46311860
Wij rusten van 12.00-15.00 uur en na 21.00 uur.

Inge-Marith, een geliefd pand,
te leen gekregen uit Uw hand.
Geef dat ze mag leven ter ere
van U, o Heere.
En leid haar aan Uw hand
naar het hemels Vaderland.

Lex

7 oktober 2016

Ons kindje
zo klein, zo zacht,
wat een wonder,
wat een pracht.

4190 gr
52 cm

Dankbaar en blij zijn we met de geboorte
van onze zoon en ons broertje

Lex
Leendert

André en Arnette Kreling-Sruijk
Joris en Anna

Ormelingsstraat 23
5317 JB Nederhemert
Tel.: 0418 - 641412

LIEF!

HOERA! EEN MEISJE!
NAOMI
19 OKTOBER 2016

De Heere, Die leven gaf en leven spaarde,
verblijdde ons met de geboorte van een dochter en zusje

JOHANNA WILHELMINA

Naomi is geboren op woensdag 19 oktober 2016

Johan en Hermien van Ooijen-Oomen
Inge
Jurian
Claudia
Ricardo

Tuinstraat 29
5317 JK Nederhemert
Tel. 0418-551264

Bezoek graag in de kraamtijd,
's morgens of 's avonds na 19.30 uur.

Onze kleinste Hemersen

Lisanne

De Heere, Die elk leven leidt,
heeft ons op Zijn tijd, opnieuw met de kinderzegen verblijd.
Hij, de schepper en onderhouder van alle leven,
heeft een dochter en zusje aan ons gegeven.

Julia Maaike Wilhelmina

Wij noemen haar *Lisanne*

8 november 2016 • 3985 gram • 52 cm

Jilles & Marian Oomen-Vos
Jan, Geert, Marina, Ruben
Nieuwstraat 10, 5317 JA Nederhemert, tel. 0418-551239

Armin
26 november 2016

We noemen hem
Armin

Elza en Annke Bernouw-Verheij
Blanca en Rick

m.s. Hamalitha
p/a Schoolstraat 1-a
5317 JS Nederhemert
Tel. 06-15951124

U bent hartelijk welkom tijdens de kraamdagen.
Tijdelijke ligplaats aan de Maasdijk te Nederhemert.

Armin
26 november 2016

In de moederschoot geweven,
tot een wonder van bestaan,
bracht God een zoon en broertje in ons leven,
dankbaar noemen we je naam.

Arie Cornelis

Nienke
- 25 OKTOBER 2016 -

Blij en gelukkig zijn wij met de geboorte van onze dochter

Nienke
Jacobine Sophia.

Geboren op 25 oktober 2016
Ze weegt 4030 gram en is 52 cm lang.

Trotse ouders Barend en Hanneke Blom
Zusje van Luuk

Sleutelbloemstraat 9 | 5317 NB Nederhemert
06-53604973 | 06-10722992

Wil je beschuit met muisjes komen eten?
Laat het mijn papa of mama dan eerst even weten.

Onze kleinste Hèmersen

Emma

Adriaan & Wietske ♥ Marthe van de Werken
Tuinstraat 10, 5317 JL Nederhemert
0418 - 84 19 87

*U bent van harte welkom op ons kraamfeest
op 14 januari DV bij ons thuis tussen 15:00 uur en 17:30 uur.
Wilt u laten weten of u komt!*

*"U bent het waard, Heere, te ontvangen de heerlijkheid,
de eer en de kracht, want U hebt alle dingen geschapen,
en door Uw wil bestaan zij en zijn zij geschapen."
Openbaring 4:11*

Dankbaar ontvingen wij een
prachtige dochter en een lief zusje!

Anna Margarethe Pieterella
*Emma is vernoemd naar oma Van de Werken en grootmo Hoestadt.
Margarethe betekent parel.*

4 december 2016

Met grote blijdschap geven wij u kennis
van de geboorte van een zoon en broertje

Maarten

Geert en Liesbeth Bruygom
Jojanne, Ariane, Wiljen

6 december 2016

Molenstraat 81
5317 JE Nederhemert-Noord
Tel. 0418 - 55 12 28

Afscheid met een lintje

Afscheid met een lintje van 2 brandweervrijwilligers

Met ingang van 1 januari 2017 verlaten twee brandweervrijwilligers het brandweerkorps van Nederhemert. Arie van der Vliet neemt na 42 jaar afscheid en Kees van Genderen na 25 jaar.

Ter gelegenheid van hun afscheid organiseerde de brandweer op zaterdag 19 november jl. een afscheidsreceptie. Op de receptie was burgemeester Van den Bosch ook aanwezig. Uit zijn handen ontvingen een aantal vrijwilligers een brandweeronderseiding. Geert Oomen, Aart Brugmans en Arjen de Weert ontvingen een brandweeronderseiding voor hun 12,5 jarig jubileum. Hendrie Hak ontving er één voor zijn 20-jarig jubileum en Kees van Genderen ontving een brandweeronderseiding voor zijn 25 jarig jubileum. Na de uitreiking van de brandweeronderseidingen, werden Arie en Kees naar voren geroepen door de burgemeester. In zijn toespraak vertelde de burgemeester dat het Zijne Koninklijke Hoogheid behaagde om Arie en Kees te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Daarop mochten zij een lintje in ontvangst nemen. Na het officiële gedeelte was er gelegenheid om de jubilarissen te feliciteren en van Arie en Kees afscheid te nemen. Uiteraard werd er ook nog nagepraat met een hapje en een drankje. Arie en Kees vonden het een geslaagde avond. "Het was leuk en gezellig."

42 jaar en 25 jaar: dat is al een hele tijd. Na even nadenken vertelt Arie waarom hij 42 jaar geleden bij de brandweer is gegaan. "Er was destijds een regeling. Ik hoefde niet in militaire dienst en als dat niet hoefde moest je òf bij de BB (Bescherming Bevolking) òf je ging bij de vrijwillige brandweer. Ik heb toen gekozen voor de brandweer. Ik vond dat wel leuk dacht ik. Ik was namelijk bevriend met Kees Oomen en die zat er ook bij, dus zodoende ben ik er eigenlijk terecht gekomen."

"Ik werd door Wim Remmerde gevraagd," vertelt Kees. "Mijn vader zat al bij de brandweer en je bent er natuurlijk als één van de eerste bij als er iets gebeurt. Toentertijd was het avontuurlijk om bij de brandweer te zijn."

Dat avontuurlijke is nu minder. "Vroeger was er een brandje en was het geen probleem om het te blussen. Tegenwoordig zijn er veel meer regeltjes. Ze nemen geen risico meer en alles moet op een ander zijn bordje gelegd kunnen worden. Het is erg risicomijdend geworden", vertelt Arie. "Dat is tegenwoordig met alles, qua maatschappelijk gebeuren", voegt Kees toe.

Arie: "Ik heb nog meegemaakt dat Piet van Wijk commandant was. Als er iets verkeerd was, schopte hij je gewoon onder je kont en vervolgens zorgde je er voor dat het niet meer gebeurde. Tegenwoordig moet je op het matje komen en uitleggen waarom je iets gedaan hebt." Dat is niet persé verkeerd, maar het laat wel het verschil zien tussen vroeger en nu."

In al die jaren zijn er natuurlijk branden die het meest zijn blijven hangen. Arie vond de brand bij de familie Kreling het mooist om te blussen, omdat ze het huis hebben kunnen redden. Door blikseminslag op het dak was daar brand ontstaan.

“Ik weet nog dat het toen ontzettend warm was. We waren bij iemand op visite en zagen de bui aankomen. Daarom gingen we naar huis, zodat we op tijd thuis waren voordat de onweersbui losbarstte. Ik heb toen andere kleren aangedaan om te kunnen vertrekken naar de brandweer. Het ging zo tekeer dat ik het wel zag aankomen dat we uit moesten rukken. Er waren toen nog geen piepers. Destijds ging de sirene. Toen die ging, kon ik meteen weg. Het was een wonder dat we de brand onder controle kregen. Het huis hielden we, maar binnen brandde het als een lier. Het rieten dak was perfect gedekt, dus daar spoot je echt niet zomaar doorheen. Ik zat op het dak en Gerrit Vos bluste van binnenuit. Walter van Genderen, de buurman van Kreling, zat op zijn eigen dak met een waterslang om het overslaan van de brand te voorkomen. Bij Kees Oomen, op de hoek van de Molenstraat / Nieuwstraat zat een brandkraan die net die week gerepareerd was, dus daar konden we makkelijk water pakken. Als we verderop water hadden moeten pakken, hadden we een paar minuten verspeeld en ik weet niet of we het dan hadden gered. En régenen dat het deed! Dat heeft natuurlijk ook geholpen.”

Kees vindt het moeilijk om te bepalen welke brand hem het meest is bijgebleven. Er zijn een paar branden die er wat hem betreft uitspringen: de brand bij de baron op Nederhemert-Zuid, de Meubelberg, maar ook een brand op de camping in Aalst.

Ook zijn eerste brand weet hij nog: “Dat was bij Vos Transport in 1991. Ik zat in Den Bosch bij de film toen de pieper ging. Ik ben toen meteen naar huis gegaan. Ik weet nog dat we in Well bij Floridus reden en de rookwolken al boven het dak uit zagen komen,” vertelt Kees.

“Eigenlijk was de brand bij Vos Transport mijn 2^e brand sinds ik bij de vrijwillige brandweer begon. Mijn allereerste brand had de brand in Gameren bij de paardenmanege van Van Tuijl moeten zijn, maar die heb ik gemist.”

Arie weet zijn eerste brand niet meer te herinneren. “Dat is ook al zo lang geleden: bijna 43 jaar!” lacht hij. “Ik weet wel dat we toen een VW Busje hadden met een motorspuit erachter. Het busje brak bijna doormidden van al het materiaal dat we bij ons hadden.” “Wat dat betreft is het er stukken beter op geworden. Het materiaal is erg verbeterd,” voegt Kees toe. “Vroeger was het al heel wat dat je redgereedschap meekreeg! Toen ik bij de brandweer kwam was het om de 14 dagen, vanaf 19:00 uur oefenen. Maar al vrij snel werd dat omgezet naar elke week,” vertelt Arie. “Als je al die oefeningen bij elkaar optelt, samen met de tijd dat we weg zijn geweest wanneer we uit moesten rukken, dan mogen we zeker niet vergeten om onze vrouwen te bedanken voor hun steun en aanpassingsvermogen. Want al die tijd dat wij van huis weg waren, kwam het thuis natuurlijk wel op onze vrouwen neer.”

Als Arie en Kees zitten te praten, komen er veel herinneringen los. “Weet je nog toen met die gladdigheid op de Capreton!” vraagt Kees aan Arie. Arie weet het inderdaad nog. “Toen mocht je nog met je eigen auto nakomen als je niet op tijd bij de kazerne was om met de brandweerwagen mee te rijden. En dat deed ik dan ook,” vertelt Kees “Het was toen zo glad, ik kon bijna niet met mijn auto stil komen,” lacht hij. Door de gladheid was een VW Kever de Capreton in gegleden. De inzittenden konden hun hoofd nog net boven het water houden. “Om de mensen uit hun benarde positie te bevrijden hebben we een Ankerplaat gebruikt. Volgens mij kwam die van het leger vandaan,” vult Arie het verhaal aan. “We sloegen een aantal pinnen in de grond, bevestigden er een lier aan en zo

stabiliseerden we de auto. We gingen er naartoe met het gevoel dat het zeer ernstig was, maar het liep goed af en we haalden ze er levend uit. Dat geeft een super gevoel!"

Ook een ongeluk in Aalst op de camping met Pasen is ze bijgebleven. "Het was nacht en we hadden net een paasbrand geblust. We waren dus gelukkig al goed wakker toen de melding voor de Camping in Aalst kwam. Het was prachtig weer, want iedereen op de camping liep er 's nachts zomers gekleed bij. Er was een auto waar een dodelijk slachtoffer in lag en er was een overlevende die er al uitgekropen was. En er was nog een slachtoffer die bekneld achter het stuur zat en die we er zo snel mogelijk uit moesten halen. Doordat we vooruit waren gereden, konden we de auto's en het publiek op afstand houden voor de brandweerwagens. Er waren veel omstanders en familie bij. Die begonnen op een gegeven moment te schreeuwen. Mijn broer Ceel ving ze op en ook ik hield iemand vast,"vertelt Arie. "Toen diegene gekalmeerd leek, liet ik hem los. De man liep rechtstreeks naar zwager Jan en sloeg hem met één geweldige klap neer. Zoiets hadden we nog nooit meegemaakt!"

Een andere melding die indruk heeft gemaakt is een ongeval met een auto tegen een boom. "De auto was in brand gevlogen. Toen wij ter plaatse kwamen en uit de auto stapten, kregen we de mededeling dat er munitie in de auto lag. Toen hebben we de auto onder dekking geblust: we bleven achter de dijk liggen tijdens het blussen. De man hadden we uiteraard al uit de auto gehaald. Hij bleek een gebroken been te hebben. De brand was geblust en achteraf kregen we te horen dat de man lid was van een arrestatieteam."

In de beginjaren van Arie waren het vooral branden waar de brandweer voor uitrukte, maar de laatste 30 jaar zijn er ook veel ongelukken en hulpverleningen bijgekomen. "Ongelukken blijven altijd op je netvlies hangen,"vertelt Arie. "Met die verwachting ging je destijds ook niet op de brandweer. Je had toch voornamelijk het idee dat je branden ging blussen. Dat je al die branden en ongelukken met z'n allen als brandweermannen meemaakt, schept wel een band. De verbondenheid is groot, vooral na heftige

gebeurtenissen." "Na een ingrijpende gebeurtenis gaan we terug naar de kazerne en dan praten we er met elkaar over," vult Kees aan. Arie vervolgt: "Er wordt bij zulke gebeurtenissen slachtofferhulp aangeboden en dat is een goed ding, maar voor zover wij weten is daar bij ons korps eigenlijk nog nooit gebruik van gemaakt."

Als Arie en Kees zo zitten te praten, klinkt het enthousiasme voor de brandweer door. Waarom ze dan toch stoppen?

Arie: "Ik vind dat ik het lang genoeg gedaan heb. Er is overal een tijd van en de tijd om te stoppen is nu gekomen. Al zal ik dat brandweerhart houden. Dat blijft!"

Kees vond het ook tijd om te stoppen. "Door mijn boerderij heb ik te weinig tijd om elke week te komen oefenen. Maar je kunt niet teveel oefeningen missen, omdat de regels regelmatig veranderen. En dan vind ik dat je moet stoppen. Het is niet te verantwoorden als je fouten maakt doordat je kennis niet up-to-date is."

Arie en Kees zijn beiden al 2 jaar langer gebleven dan ze eigenlijk wilden. De regel is dat er bij een oproep 6 mensen in het dorp paraat moeten zijn. 2 jaar geleden zouden er te weinig mensen over zijn als Arie en Kees zouden stoppen. De andere brandweerlieden werken namelijk allemaal buiten het dorp. De veiligheid van Nederhemert kon met te weinig parate mensen niet gewaarborgd worden. Vandaar dat Arie en Kees, die beiden hun bedrijf in Nederhemert hebben, gevraagd werd om toch nog te blijven totdat het tekort aan locale vrijwilligers opgelost was. Beiden zijn toen zonder aarzeling gebleven.

De huidige ploeg van het brandweerkorps heeft inmiddels weer genoeg leden en bestaat uit enthousiaste vrijwilligers die genieten van wat ze doen. En dat is mooi, vinden Arie en Kees.

Kees en Arie hadden hun tijd bij de brandweer voor geen goud willen missen en zijn trots op de ploeg die nu de kar trekt.

Ze weten uit ervaring hoe beroerd het is om een onderbemande ploeg te hebben, en om

dan bij nood het korps van een ander dorp in te moeten schakelen.

Daarom willen ze benadrukken dat, als er iemand is die dit leest en denkt dat het wat voor hem/haar zou kunnen zijn, diegene zich dan vooral aan moet melden.

De gedecoreerden staand van links naar rechts: Naast burgemeester Albert van den Bosch en Lean Remmerde (teamleider post Nederhemert): Hendrie Hak, Arie van der Vliet, Kees van Genderen, derde van rechts Arjen de Weert en uiterst rechts Ronald Jansen (manager brandweer)
De gedecoreerden zittend van links naar rechts: tweede van rechts Geert Oomen (12,5 jaar) en rechts Aart Brugmans (12,5 jaar)

Prachtige blik op 't Eiland

10 jaar 't Hèmerts Visserskoor

10 jaar 't Hèmerts Visserskoor

't Hèmerts Visserskoor is zeker geen onbekende bij ons in de regio met hun vele optredens in de buurt. We spreken een aantal mannen van het eerste uur, voorzitter Dirk Brugmans, dirigent Wim Baijense, bestuurslid Rien van de Werken en secretaris Cok van Rijsbergen. Laatstgenoemde is nu 3 jaar lid van het koor en een jaar gelden nam Cok het stokje over van Anneke Blom als secretaris. Het bestuur bestaat verder uit penningmeester Bertus van der Stelt en bestuurslid Chris Biesheuvel.

Het jubileum dat werd gevierd in dorpshuis de Gaarde was goed bezocht en erg gezellig, maar voordat een jubileum gevierd kan worden moet er eerst iets tot stand zijn gekomen. Dat gebeurde toen er een keer bij de pont een concert was van de fanfare en daar was ook het visserskoor uit Waardenburg aanwezig. Bertus van der Stelt en Leen Blom hoorden dit aan en kwamen tot het idee dat zo iets in Hèmert ook wel mooi zou zijn. Dus moest er gepolst worden of hier nog meer geïnteresseerden voor waren en natuurlijk ook een dirigent. Leen kende Wim Baijense van de camping en vertelde dat ze hem nodig hadden in Hèmert, maar Wim had zijn handen al vol en wilde best helpen met het opzetten tot er een andere dirigent zou zijn. Eerst moest er maar voldoende animo voor zijn. Bij de eerste bijeenkomst was de opkomst teleurstellend, maar na wat

lobbyen kwamen er een week later meer mensen op af en zo ontstond op 4 oktober 2006 het visserskoor. De officiële inschrijving volgde pas later. Muzikale begeleiding was ook noodzakelijk voor het koor en zo werd tijdens een etentje Anneke Blom gestrikt als accordeonist en ook "het Kapperke" Teunis de Jong voegde zich toe. Ook Henk van de Steenhoven heeft een tijd als accordeonist gespeeld, maar die is later weer gestopt. Zo begon het koor met iets meer als 20 muzikanten en een dirigent, die na 10 jaar "alleen maar helpen" nog steeds aan boord is. Allereerst was het veel repeteren en kijken voor Wim waar iedereen het best tot zijn recht kwam. Op welke positie, hoe zijn de stemmen en het gros van de mannen was onervaren in zingen. Bertus had zijn huiswerk goed gedaan en had al verschillende nummers opgezocht,

iets wat hij tegenwoordig nog steeds verzorgt. En zo werd na een aantal maanden repeteren op 29 december het eerste concert gehouden en dat smaakte naar meer.

In 10 jaar gebeurt er veel en zo ook bij het visserskoor. Niet qua verloop van leden, want dat is er niet veel. Maar helaas zijn er wel 3 leden van het koor overleden en het een hecht

clubje bij elkaar. Iets wat ook altijd te merken is tijdens de jaarlijkse barbecue, waarbij wel zo rond de 100 personen aanwezig zijn. Het thuisfront is ook zeer belangrijk voor het koor. Als een partner ziek is van de leden wordt er bijvoorbeeld een bloemetje gebracht. Inmiddels is het koor in de loop der jaren gegroeid naar 56 leden met 6 muzikanten. Er zijn 4 accordeonisten, Anneke Blom, Toos Beekers, Chris Biesheuvel en Nico de Bruin. Hoe gezellig het visserskoor is, blijkt wel uit het verhaal van Nico. Wim kende hem vanuit zijn tijd dat hij nog in Driebergen speelde en liep hem tijdens een concert in Well tegen het lijf. Nico speelde in de tussentijd accordeon en dat is nou net wat ze zochten in Hèmert. Hij zou de volgende week wel een keer komen kijken en was gelijk verkocht. Vanuit Woerden is Nico bijna iedere repetitie of

concert aanwezig en slaat bijna nooit over. Buiten de accordeonisten om verzorgt Mari Krijgh en Arjan de Bruin het slagwerk en speelt Peter van Geest op de gitaar. Met zoveel leden uit 16 verschillende plaatsen zou je zeggen dat het goed zit, maar dat is niet altijd het geval. Vooral de zaterdagen vormen soms een probleem door de vele afzeggingen. Organisaties die boeken verwachten een groot koor van rond de 50 leden, maar als er 20 leden afmelden dan valt het voor de boeker natuurlijk tegen. Het heeft deels te maken met te "gemakkelijk" afzeggen, maar ook met de vergrijzing in het koor. Daarom zijn ze nog steeds op zoek naar verjonging onder de leden en dan wordt er gesproken over mannen van 40 – 50 jaar. Volgens Cok moeten nieuwe leden eerst op audiëntie bij Dirk Brugmans. Het koor repeteert iedere woensdagavond in dorps huis de Gaarde en hebben de keuze uit een repertoire van om en nabij de 70

nummers. Repetitie is belangrijk om nieuwe nummers te oefenen en de kwaliteit omhoog te stuwen, want die is in de loop der jaren wel toegenomen. Aanwezigheid van de leden is dan wel noodzakelijk om de kwaliteit te waarborgen tijdens de optredens. Als er op meerstemmigheid wordt gerepeteerd en een lid is 4 weken afwezig geweest op woensdag, dan is dit logischerwijs te merken tijdens een concert. Over boekingen hebben ze niet te klagen en stellen zelfs een limiet in het aantal dat ze per jaar doen. Een aantal jaar geleden is er een nieuwe kar aangeschaft, die al jaren door Wim van Loon bestuurd wordt, en deze staat tot de nok toe vol met lessenaars, opstapjes,

stoelen, het drumstel en de geluidsinstallatie. Ieder jaar gaat het visserskoor op bezoek bij verschillende verzorgingstehuizen en dat doen ze vrijwillig voor de bewoners. Ook zijn er al vele festivals bezocht in o.a.

Elburg, Den Bosch, Vlissingen, Ameland en Gorinchem. Mochten ze met de bus gaan dan is Klaas Hobo als lid de vaste chauffeur. Klaas was ook verkocht nadat hij één keer mee was geweest naar een optreden. Van alle festivals en optredens springen er altijd een paar uit. Zo staan ze aankomend jaar voor de 6e keer bij de Nationale Rode Kruis Bloesemtocht, waarbij ze afwisselend met een muziekkorps de hele dag optreden langs de route voor de deelnemers. Ook in Leerdam blijft het optreden voor mensen met een beperking fantastisch om te doen. Zoveel enthousiasme en plezier straalt er dan van de mensen af. Ze blijven maar springen, hangen aan de dirigent en komen tijdens het concert tussen de leden door met frikandellen. Tijdens de festivals kom je ook in contact met koren en inmiddels organiseren ze zelf ook een evenement met 2 andere koren. Het Zeemanskoren Festival in Zaltbommel wordt geregeld door een

commissie van 3 koren, waaronder het Hèmerts Visserskoor, en zal volgend jaar voor de 5e keer plaats vinden en de voorbereidingen zijn al in volle gang. Afgelopen keer waren er 9 koren en de bedoeling is om dat dit jaar te overtreffen als de mogelijkheid aanwezig is hiervoor.

Na de succesvolle eerste CD 'Tabé ik kies weer zee' werd 2 jaar gelden de tweede CD 'Ver van alles' uitgebracht. Ook op de cd's is te horen de kwaliteit van de liederen omhoog is gegaan, maar dat heeft buiten het koor ook te maken met de technologische ontwikkelingen. Omdat het vrij krap is om met 56 personen de studio in te duiken, werd de eerste CD opgenomen in Huize Brakel en de tweede in dorpshuis de Gaarde.

Het nummer de Zeemans Potpourri is overigens wel opgenomen in de studio in Drunen. Een derde CD is wel iets waarover gesproken wordt, maar het moet ook een haalbare kaart zijn.

Alles moet wel voorgefinancierd worden voordat de CD klaar is voor verkoop. De verkoop ligt in handen van manusje-van-alles Rien van de Werken en gebeurt vooral tijdens de concerten. Gijs Vervoorn zorgt voor een mooi praatje tijdens het concert en Rien verkoopt de cd's aan de geïnteresseerden. Het is een gezonde vereniging met mooi aantal sponsors, die door Cok en Dirk aan hun financiële verplichtingen worden herinnerd. Dat het een hecht koor is, blijkt wel als Wim Baijense 25 jaar dirigent is. Het visserskoor neemt het initiatief en organiseert grotendeels de het jubileum, waaruit maar weer eens blijkt dat het niet alleen maar een groepje mensen is die samen wat liedjes zingen.

Doe ff normaal joh met oud en nieuw!

oe ff normaal joh, witte wèl wè tè kost?

Wij als raadsleden denken van niet dus. Om precies te zijn 5.500 euro. Oftewel 11 euro per huishouden. Dat heeft de oud en nieuw viering 2015/2016 in Nederhemert gekost. Geen leuk besteedt geld, zo vinden wij. Het zou kunnen dat er mensen plezier aan hebben beleefd, maar vast niet veel.

Het lijkt een foute traditie te worden in ons dorp. Op zoveel mogelijk plaatsen brandjes stichten. Klinkt onschuldig wellicht. Maar de brandweer is niet gratis. En een stookpartij op asfalt kost al gauw meer dan 1.500 euro. Het kapotte asfalt moet verwijderd en nieuw asfalt moet aangebracht worden.

En dan hebben we het nog niet eens gehad over de overlast die dit bezorgt. Zwartgeblakerde stoeptegels zijn geen mooi uitzicht.

Ook vernielingen zijn in zoverre 'normaal' dat het elk jaar gebeurt. Dan gaat het met name om 'gemeente eigendom'. Maar dat bestaat natuurlijk helemaal niet. Elk verkeersbord, elke lantaarnpaal en elk speeltoestel betalen we gewoon met z'n allen via belasting.

Wat kunnen we er als dorp aan doen? Méér simpel houden, zo denken ondergetekenden. Zeg gewoon "Doe ff normaal joh, witte wèl wè tè kost?" voordat de vlam erin gaat of het verkeersbord wordt opgeblazen of het speeltoestel wordt vernield. Helpt het niet of lukt dat niet? Meld het dan direct via 112 of doe het achteraf via Meld Misdaad Anoniem. Het gaat hier niet om onschuldig vermaak.

Namen in alfabetische volgorde:

Geert Bok
Leon van den Dool
Teunis van Ooijen
Gerrit Robbemondt
Thom Ummels

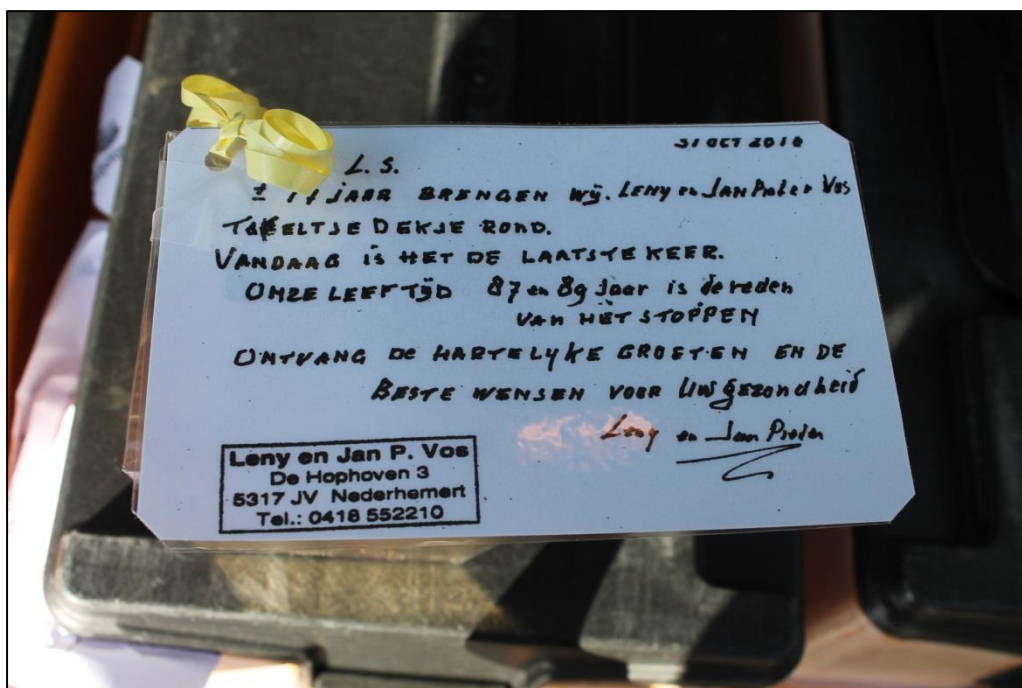

Zeventien jaar 'Tafeltje dekje'

Jan Pieter en Leny Vos zijn gestopt met het rijden van Tafeltje Dekje.

Op maandag tussen de middag kon je de klok erop gelijk zetten, want dan reden Jan Pieter en Leny met hun blauwe wagentje door Nederhemert, Tafeltje Dekje bezorgen. Maar op maandag 31 oktober van dit jaar kwam daar een einde aan. Jan Pieter en Leny gingen stoppen. Ruim 17 jaren Tafeltje Dekje bezorgd in Nederhemert, Kerkwijk en de laatste tijd was daar Well ook nog bij gekomen. "Wij brengen 12 bakken met eten rond. Best veel hoor", zegt Jan Pieter. Hij hoopt volgend jaar januari 90 jaar te worden en Leny is 87 jaar. Eerst was het plan van het echtpaar om het tot eind januari 2017 vol te houden. Maar met de winter op handen was het toch beter om nu te stoppen. De beslissing was binnen een week genomen, want Jan Pieter sprak iemand die 80 jaar was geworden en ook gestopt was met Tafeltje dekje rijden. Die persoon zei: "Mensen van 80 jaar horen niet meer Tafeltje Dekje te rijden", en toen dacht Jan Pieter: "Ik word 90 en ik rij nog steeds Tafeltje Dekje. Nu wordt het echt tijd om te stoppen". Vandaar de snelle beslissing. Op 6 januari 2000 zijn ze begonnen met Tafeltje Dekje rijden. "Daar voor hebben

wij ook al af en toe gereden, maar toen begon het echte werk. Wij namen de route over van Hanus van de Werken, want die was ook 90 jaar geworden en gestopt. De eerste keer heeft dochter Gesina gereden, want Leny was verkouden", vertelde Jan Pieter. Het echtpaar heeft best veel meegemaakt in die 17 jaar Tafeltje dekje rijden. Jan Pieter heeft wel eens een verbaal gehad omdat hij de autogordel niet om had. Als mensen niet thuis waren en de deur was toch open dan gingen wij zoeken waar hij of zij was. Want met mensen alleen kan ook van alles gebeuren. Als Jan Pieter en Leny op vakantie waren in Vinkeloord. kwamen ze wel eens terug om Tafeltje Dekje te rijden. "Dankbaar werk is het", vertelde het echtpaar mij, "Je weet waar je het voor doet." Jan Pieter en Leny hebben 853 ritten gereden. Dat hebben ze keurig bij gehouden. En dan ongeveer 853 ritten van ongeveer 40 km per rit. Dan kom je uit op 34120 km. Dat zijn er heel wat in die 17 jaar. Altijd hebben ze samen Tafeltje Dekje gereden. Jan Pieter achter het stuur en Leny bracht de bak met eten bij de mensen en ze vertelde mij dat ze nooit ruzie gehad hebben tijdens al die ritten. Mensen waren altijd blij als wij met eten kwamen. Altijd achterom, want de achterdeur was altijd open. "Wij zitten gunstiger in onze streek wat het

bezorgen betreft”, vertelt Jan Pieter, “Want hoe anders is het in Zaltbommel. Daar moeten de bezorgers altijd aanbellen aan de voordeur.”

Jan Pieter: “Het eten is ook goed. Als ik aan Peer van Drunen vroeg hoe het eten smaakte, dan zei Peer: ”O, goed Jan Pieter, maar niet zo als Truus dat altijd klaar maakte.” Jan Verheij zei: “Het eten is goed, maar het is een verschil wie de soep opschept. Want de ene keer zitten er veel balletjes in de soep en de andere keer maar een paar balletjes”. Wat de organisatie betreft vertelde het echtpaar dat het goed was, want de adressen klopten altijd allemaal. “Wij hebben verschillende keren bakken eten na moeten brengen hoor.”

“Wij hebben een mooie tijd gehad en kunnen terug zien op goede contacten met de mensen waar wij het eten brachten. Maar ook met het personeel van de keuken hadden wij goed contact.” Leny: “Toen wij terug kwamen van de

laatste rit zat het keukenpersoneel te eten. Ik ben er even naar toe gelopen en heb hen bedankt.”

“Toen wij de beslissing hadden genomen dat wij zouden stoppen, heb ik een brief geschreven aan Gerry van Rumpt en ook onze coördinator Ria Oomen op de hoogte gebracht.”

Tijdens hun laatste rit op maandagmorgen werden niet alleen de bakken met eten rondgebracht op adressen, maar die mensen kregen van Jan Pieter en Leny ook nog een bakje met chocolade schelpen. En een dankwoordje erbij ontbrak niet. Het was een onroerend afscheid. Zoveel jaren meestal bij dezelfde mensen met eten gekomen en nu is dat voorbij. Soms was het een ontroerend afscheid. “Sommige mensen konden het niet geloven dat wij geen eten meer komen brengen, maar helaas het is toch echt zo”.

Arie van der Vliet: De Hèmerse HELD!

Arie van der Vliet verkozen tot Hèmerse Held 2016

Supermarkteigenaar Arie van der Vliet is door Dorpsraad Nederhemert verkozen tot Hèmerse Held 2016 uit de vele inzendingen. Stilzwijgend draagt hij zijn steentje bij vele dingen in het dorp. Als het strooibeleid van de gemeente te wensen over laat, zorgt Arie ervoor dat er in de straten met veel bejaarde bewoners en kinderen gestrooid wordt. Dit jaar neemt hij ook afscheid als brandweervrijwilliger, waarvoor hij zich sinds 1974 onafgebroken heeft ingezet. Zijn er activiteiten gaande waar vrijwilligers zich voor inzetten dan zorgt Arie voor warme appelflappen of saucijzenbroodjes en probeert mensen te motiveren om bijvoorbeeld deel te nemen aan een reanimatiecursus in het dorp. Zo is Arie op de achtergrond actief voor de samenleving en dat wordt door meniggen gewaardeerd. Deze blijk van waardering is onderstreept met een oorkonde, een boeket en een cadeaubon.

Eten aan de 'open eettafel'

Open eettafel.

Met nog een blik op het donderglas, (barometer) waarin de vloeistof stijgt in het tuitje, wat betekent lage druk en regen of storm, spoed ik me naar het dorps huis. Het is 11 uur en het is de tweede woensdag van de maand en dan organiseren wij, het senioren comité, een open eettafel. Het is 9 nov. een druilige dag en vorst in de nacht waar de strooiploegen van de gemeente voor het eerst dit seizoen uit moesten rukken, gaan wij de eetzaal klaar maken terwijl Sophie de voorbereidingen voor het eten treft in de keuken.

Dan is het half 12 en de eerste gasten druppelen binnen. Aan de grote tafel in de foyer schuiven ze aan om een glaasje fris of een borrel te gebruiken. Anneke met lijst en geld bakje schuift ook aan bij de tafel en int 8 euro de vergoeding voor de maaltijd. Een paar mannen zitten gezellig met elkaar te praten en genieten van een ouwe klare nu het buiten wat kouder is. Waar ze het over hebben weet ik niet, misschien over de paardenmarkt van afgelopen maandag of over Donald Trump die deze nacht de verkiezingen gewonnen heeft.

Als de deur van de keuken open gaat komt er een heerlijke geur uit, Sophie is goed bezig. Ik ga naar het tafeltje bij het raam en vraagt aan een mevrouw, wat wilt u drinken? zegt ze, dat weet je toch wel Arie het is toch altijd het zelfde cassis alstublieft. De foyer zit al bijna vol en ik wil weten of ze er allemaal zijn en vraag dit even na bij Anneke, nog twee moeten er nog komen en even later zijn die ook aanwezig. Ik kijk nog even na of de eetzaal op orde is en zet de water kannen op tafel en steekt de kaarsjes even aan en leuk, de openhaard brand ook. Het is half 1 Jan staat op en vraagt of de gasten naar de eetzaal willen gaan en meteen veert iedereen op, ik denk dat ze honger hebben.

Na dat Jan een ogenblik stilte heeft gevraagd komt Sophie binnen en verteld wat we gaan eten. Wij van het bestuur gaan dan Sophie helpen en serveren het voorgerecht en dat is deze keer franse uiensoep met daarin stokbrood met gesmolten kaas en dat ging er goed in bij onze gasten. Daarna werd er rollade met championnensaus, spruitjes en gegratineerde aardappelen en heerlijke peertjes geserveerd, en dat ze dat lekker vonden blijkt wel uit dat toen wij de borden op gingen halen dat iedereen alles op had. Het nagerecht was een glas met daarin karamelvla met banaan chocolade boontjes afgewerkt met een kletskopkoekje.

Jan vraagt na het eten nog even stilte en ook of ze op 11 jan. bij de volgende eettafel weer aanwezig zullen zijn, en dit kunnen ze dan even op een formuliertje op tafel invullen. Hierna wenst Jan ze allen nog wel thuis. Wij helpen Sophie nog met de boel weer schoon te maken.

De helpende hand bedankt!

De Helpende hand Nederhemert

Namens de
Helpende Hand Nederhemert
wensen wij u
Goede dagen en een Gezond 2017.

Via deze weg willen wij ook al onze
vrijwilligers en hulpvragers bedanken voor
het in ons gestelde vertrouwen in het
afgelopen jaar!

Heeft u hulp nodig?
Wij staan ook in het nieuwe jaar,
graag voor u klaar!

0418-785020

06-45406906

Dehelpendehandnederhemert@gmail.com

Getrouwd

*Anton van de Werken
en
Annelies Groeneveld
7 oktober 2016*

*Arjan van de Werken
en
Arinda van Werkhoven
14 oktober 2016*

Getrouwd

*Jelle van der Toorn
en
Linda Dammers
1 november 2016*

*Wijnand van Appeldoorn
en
Gerdien Vos
3 november 2016*

Herinneringen van dokter Folmer

Een verhaal over onze Nederhemertse tijd

door dokter H. Folmer en mevr. H. Folmer-de Ruiter

Herinneringen aan Nederhemert! Onlangs verzocht dhr. W. van der Toorn ons om deze voor de Hèmerse dorpskrant op te schrijven in de vorm van een leuk verhaal. We moesten er even over nadenken, maar al snel kwamen er zoveel herinneringen boven dat we daarmee wel een groot gedeelte van een dorpskrant zouden kunnen vullen. Daarom hebben we ons voor het onderstaande stukje geschiedenis moeten beperken.

Hoe het begon

De eerste dokter die (in 1935) in Nederhemert kwam was dokter Krijger. Na vier jaar vertrok deze weer en werd opgevolgd door dokter J. Keizer die van 1939 tot 1978 in Nederhemert als huisarts gevestigd was. Zijn praktijk was in het begin nog maar heel klein. Tijdens de oorlogsjaren en de eerste jaren erna heeft hij veel tegenslagen te verduren gehad. De praktijk begon pas goed te lopen in 1949. Vele jaren lang heeft hij praktijk gehouden in een huis aan de Maasdijk (nr. 14) dat hij als woonpraktijkpand kon huren.

Ergens in 1977 lazen we een advertentie met als inhoud: "Aangeboden: kleine apotheekhoudende plattelandspraktijk in het midden des lands". We schreven een brief en werden enige tijd later uitgenodigd voor een gesprek. Dat verliep bevredigend. Opmerkelijk was dat dr. Keizer, die zelf niet kerkelijk was, bewust koos voor een christelijke dokter. Volgens hem zou die goed passen in een dorp als Nederhemert. Wij waren daar erg blij mee want het was al jaren ons verlangen om als christen-arts dienstbaar te mogen zijn. Op de dag dat wij de fam. Keizer voor de eerste keer gingen ontmoeten, kregen we op de

Eendenkade nog een haas onder de auto die we maar gelijk meegenomen en thuis lekker opgegeten hebben.

We keken onze ogen uit toen we op Maasdijk 14 waren. De hele praktijkruimte bleek maar één kamer te zijn; die was spreekkamer, onderzoekkamer, behandelkamer en apotheek tegelijk. Daarin stond een bureau, een onderzoeksbank, een verbandkarretje, een instrumentenkast en een grote eikenhouten apotheekkast met daarin alle beschikbare geneesmiddelen. Door middel van een dun boordwandje werd vanaf de zijdeur een gang gemaakt van ongeveer 1 bij 3 meter die dienst deed als wachtkamer. Het was wel erg gehorig, maar dat werd misschien niet als een

heel groot probleem ervaren?

Een foto uit 1978 waarop dokter Keizer en zijn vrouw bezig zijn met het gereedmaken van de voorgeschreven geneesmiddelen.

Per 1 mei 1978 gingen wij in Nederhemert aan de slag. Het was een begin met hindernissen. Ons huis aan de Molenstraat was nog niet gebouwd en tegelijk konden en wilden we niet lang gebruik maken van de praktijkruimte aan de Maasdijk.

Om diverse redenen, vooral van administratieve aard (gelijk alles op een definitief postadres voor briefpapier en etikettes), wilden we zo snel mogelijk op de aangekochte locatie aan de Molenstraat beginnen, en daarom lieten we achterop het weiland waar de praktijkwoning gebouwd zou worden twee stacaravans plaatsen; één om erin te wonen (rechts op bovenstaande foto) en één om praktijk in te doen (links), compleet met een tijdelijke lantaarnpaal en een lange houten 'oprijlaan'.

De patiënten vonden deze praktijkruimte al stukken beter dan die aan de Maasdijk. Wel klein, maar gezellig en veel minder gehorig! De apotheekruimte was middenin tussen de wachtkamer en de spreekkamer. De leuke zachte bank in de wachtkamer zat ook veel fijner dan die harde stoeltjes aan de Maasdijk. Sommige mensen bleven voor de gezelligheid wat langer zitten kletsen.

Ondertussen kon de bouw van het praktijkpand worden uitgevoerd. Het aannemersbedrijf Hobo (ook wel 'den Hobo' genoemd) heeft deze klus voor zijn rekening genomen.

Even iets moois over deze 'den Hobo'. De eerste keer dat ik met hem een overleg had, had ik een keurig ringbaardje. Hij vroeg mij op de man af of ik erg op mijn baard gesteld was, en adviseerde mij deze eraf te halen. Want de Nederhemertse mensen zouden volgens hem hier best wat moeite mee kunnen hebben. Zijn advies werd direct opgevolgd, want ik wilde geen enkele drempel opwerpen voor mijn toekomstige patiënten.

En toen.....

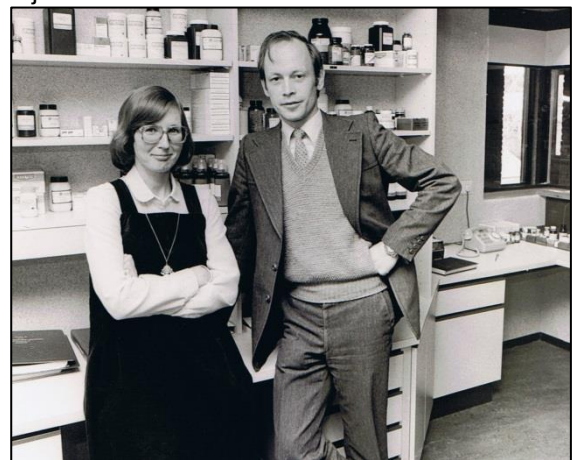
Het heeft lang geduurd voordat de praktijkwoning er stond. Dit had te maken met de afkeuring van de eerste bouwtekeningen en met de lange en strenge winter van 1978-79.

Deze begon al eind oktober '78, en begin mei '79 kregen we nog een sneeuwbuï. De bouw van het huis heeft een half jaar helemaal stil gelegen. De winter was zo streng dat er op de afgedamde Maas lange tijd heerlijk geschaatst kon worden. Voor de caravanbewoners was de lange winter minder genoeglijk. We hebben toen wel veel hartelijkheid en meeleven ervaren van de dorpsbewoners. Dat gaf weer veel warmte.

En zo begonnen we dus, vol goede moed. Een prachtig dorp, hartelijke bewoners en onze eigen praktijk. We waren toen wel erg jong. Er werd een keer gebeden in onze kerk voor 'de nije dokter, die er nog zo jong en groen uitzag dat je er bekant niet naar toe durfde te gaan'. Toen werd er ook gebeden voor een lid van de gemeente 'die aan zijn waterleiding geopereerd moest worden'. Duidelijke taal in ieder geval.

Voor mijn vrouw voelde het bijna als vakantie houden, in een caravan wonen op een prachtig plekje. Die romantiek ging er wel wat van af toen ze merkte hoe dat ze aan de telefoon geklonken zat. Mobiele telefoons waren er nog niet. En als huisartsenpraktijk moest je altijd telefonisch bereikbaar zijn. Dat was wel even wennen - en slikken.

Het was een hele opluchting toen we in de praktijk in het nieuwe het huis konden beginnen. De praktijk was voor die tijd buitengewoon goed gebouwd en ingericht. We hadden nooit kunnen denken dat de ruimte 30 jaar later al weer onvoldoende zou blijken te zijn.

In de nieuwe apotheek in de begintijd.

Bijzondere ervaringen

Van dokter Keizer erfde ik een doos met kiezentrektangen. Die waren bedoeld om op verzoek van patiënten bij kiespijn daadkrachtig te kunnen optreden; en die verzoeken kreeg ik in de begintijd regelmatig. Ik zei dan voorzichtig: "Dat heb ik nog nooit eerder gedaan, dus u bent de eerste. OK?" Meestal hoefde het dan niet meer, maar een enkeling vond zelfs dat geen probleem. Ze waren niet kinderachtig.

Op een dag in de zomer kwam een oudere man de praktijk binnenwandelen. Hij had een vishengel in zijn hand en zag er behoorlijk geschrokken uit. Geen wonder, aan het eind van het vistuig had hij zijn kleinzoon aan de haak. Hij had zijn hengel uitgeworpen en het haakje belandde schijnbaar in het oog van zijn kleinzoon. Die liep dus achter opa de praktijk binnen. Gelukkig bleek het haakje alleen in het ooglid te zitten en kon het probleem snel verholpen worden.

Een andere keer kwam een bouwvakker binnenlopen met een grote schroevendraaier in zijn hoofd. Mientje van de Meijden was bezig de praktijk schoon te maken en die werd zo wit als een doek. Wat was het geval? Zijn collega's deden nadat hun werk erop zat een spelletje met 'schroevendraaier-werpen' in een oude deur. Opeens ging de deur open en kwam deze man tevoorschijn, terwijl er een schroevendraaier door de lucht vloog. Het voorwerp sloeg in zijn hoofd tot aan het handvat, en de dader met zijn collega's schrokken vreselijk. Zo kwam hij de praktijk binnenlopen met een vastzittende schroevendraaier in het hoofd. Een spoedverwijzing naar de neurochirurg in Tilburg werd geregeld, en de patiënt operatief geholpen. Wonder boven wonder heeft de man er geen gevolgen aan over gehouden. Wel kreeg hij nadien nogal eens de nodige grapjes te horen over wat mogelijk toch de inhoud van zijn hersenpan kon zijn.

Een positieve beleving was bijna altijd de bevalling thuis; zeker als deze voorspoedig was verlopen, was het een feest.

Soms namen de huisartsen ook voor elkaar waar op dit punt, maar in het algemeen deed

iedere dokter de bevallingen van de eigen praktijk.

Hiernaast een foto na één van mijn eerste bevallingen.

Dit kleine kind heb ik vele jaren later toen zij moeder werd ook bij haar eerste bevalling mogen helpen.

De laatste tijd

Op een gegeven moment werd de werkdruk steeds groter, vooral na 1990. De ziekenhuizen moesten gaan bezuinigen en daardoor werd de opnameduur voor patiënten steeds korter. Het kwam wel voor dat mensen met nog een infuus in de arm werden ontslagen. De huisartsen kregen er daardoor steeds meer taken bij. Ook de nachten werden onrustiger, terwijl er overdag gewoon doorgewerkt moest worden.

Later kwam er meer ondersteuning voor de huisarts in de vorm van huisartsenposten en praktijk-ondersteuners, maar in onze laatste periode waren al veel huisartsen gestopt. Ook wij kwamen toen tot de conclusie dat we dit niet vol zouden kunnen houden tot ons

pensioen. Daarom besloten we in 1998 te stoppen met de praktijk. Het bekend worden hiervan sloeg in als een bom, want niemand had dat nu verwacht. "Wa doede gij ons nou aon", zo klonk het nogal eens in de spreekkamer. Dan zei ik maar: "Tja, maar van een opgebrachte dokter hède gij ok gin genaoi".

Het laatste spreekuur

Afscheid

We hebben van onze patiënten afscheid genomen in het dorpshuis van Nederhemert op 3 oktober 1998. Een hele bijzondere dag. We hadden zo intens meegeleefd met zoveel mensen en dan geef je ze een hand en houdt

het op. Net alsof je een boek leest met rode oortjes en opeens sla je het dicht: het is uit. Hoe vaak hoorden we het niet: “dokter, weet u nog van toen...”

Zo'n afscheid was voor ons een grote verrassing; het heeft ons heel veel gedaan. Een stuk van ons leven was afgesloten. Gelukkig blijven we eraan herinnerd worden door het slaan van onze prachtige staande klok die we toen gekregen hebben.

En daarna...

Na een rustperiode van vier maanden kreeg ik een baan op het wetenschappelijk huisartseninstituut te Utrecht, het NHG (=Nederlands Huisartsen Genootschap). Hier heb ik (met vele andere collega's) gedurende 10 jaar werkzaam mogen zijn met het ontwikkelen van praktische medische richtlijnen voor de Nederlandse huisartsen op basis van nieuwe wetenschappelijke onderzoeksresultaten.

In 2009 ben ik met vervroegd pensioen gegaan. Daarna ben ik actief gebleven als bestuurslid van de Jacobus Fruytier Scholengemeenschap en als lid van de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Apeldoorn.

Mijn vrouw heeft de studie Psychologie waarmee ze al in Nederhemert begonnen was, afgemaakt en is sedertdien als psycholoog werkzaam. Ze is nog steeds actief in het behandelen en begeleiden van mensen met allerlei psychische zorgen.

We mogen beiden nog gezond zijn, en het is duidelijk dat wij ons niet hoeven te vervelen!

Zo zijn we gekomen aan het einde van 'Ons verhaal' over een stukje levensgeschiedenis, en we wensen de lezer bij het ophalen van zoveel herinneringen veel genoegen.

In 2012 waren we 40 jaar getrouwd.

De stille kracht, Anouk van Zandvliet.

Op 8 maart 2000 werd Anouk van Zandvliet geboren te Veldhoven. Zij was het eerste kindje van Mirjam en Arend van Zandvliet.

Mirjam had een veel te hoge bloeddruk en kreeg hierdoor zwangerschapsvergiftiging, wat overging in het HELLP syndroom (bloedafbraak, leverfunctiestoornis en afbraak bloedplaatjes).

Dit is een levensbedreigende situatie voor moeder en ongeboren kind, vandaar dat de baby eerder "gehaald" moest worden. En zo kwam Anouk, 12 weken te vroeg, ter wereld in Veldhoven.

Natuurlijk was dit even schrikken. Ze was erg klein, maar in goeie handen in het Máxima Medisch Centrum te Veldhoven. Dit is één van de 10 NICU's in Nederland. Dit zijn medische centra voor te vroeg geboren.

In eerste instantie zag het er goed uit, al was het zorgelijk dat zij zo veel te vroeg geboren werd.

Echter, na anderhalve week, werd aangegeven dat er toch iets niet goed was met Anouk.

De vraag werd aan haar ouders gesteld of zij iets bijzonders merkten bij het verschonen. Maar omdat het hun eerste kindje was en Anouk natuurlijk veel te vroeg geboren was, en dus heel erg klein, konden ze door gebrek aan ervaring hier geen antwoord op geven.

Er werd gestart met onderzoeken en al vrij snel kwam de diagnose: Spina Bifida.

De Spina Bifida van Anouk had niets te maken met de vroeggeboorte. Het was zoals ze zeiden "gewoon pech". Het had iedereen kunnen overkomen.

Deze diagnose zette natuurlijk hun wereld op zijn kop.

Wat hield het in?

Hoe gaat ze zich ontwikkelen?

Waar gaan we tegen aan lopen?

Hoe kunnen we haar helpen en wat moeten we doen of leren?

Deze vragen, en nog veel meer, speelden door hun hoofd. Het antwoord erop kon helaas op dat moment niet gegeven worden.

Mirjam mocht na 10 dagen naar huis, maar Anouk is nog 4 weken in Veldhoven gebleven. Van daaruit werd ze overgebracht naar het ziekenhuis in Den Bosch.

Vanuit den Bosch werd contact opgenomen met het Radboud Ziekenhuis in Nijmegen, waar Anouk uiteindelijk onder behandeling kwam.

De artsen in het Radboud hebben de foto's van Anouk gestuurd naar collega's in een ziekenhuis in Parijs. Ook daar hebben ze haar situatie bekeken en hun advies was een vatenonderzoek te doen.

Er was echter een zo'n groot risico dat Anouk hier slechter uit zou komen, dat Arend en Mirjam deze beslissing als ouders niet wilden nemen.

Toen Anouk een half jaar was, werd er begonnen met fysio- en ergotherapie en aansluitend later ook logopedie.

Vanaf dat Anouk 2 jaar was werd er gestart in een therapeutische peutergroep bij de Tolbrug in Den Bosch.

In het begin paste Anouk in de kinderwagen, wandelwagen en aansluitend in een buggy, dus was het nog niet nodig om verder te denken.

Toen Mirjam echter een artikel las in het Brabants Dagblad over het feit dat de naasten vaak het meeste moeite hadden om tot rolstoelgebruik over te gaan, besloot ze dat te

bespreken met de therapeuten en te kijken of het geen tijd werd dat Anouk hier ook gebruik van zou gaan maken.

Zo werd er een rolstoel aangemeten. En waar de ouders even moesten slikken, ging Anouk hem gewoon gebruiken.

In Nederhemert was de mogelijkheid om kinderen naar de voorschoolse opvang te sturen vanaf 3 jaar en al hoewel er nog veel niet duidelijk was, besloten Mirjam en Arend om haar daar toch naar toe te doen.

Ze vonden het belangrijk, dat als het mogelijk was, Anouk tussen de leeftijdsgenootjes in het eigen dorp op zou groeien.

Aangezien er in die tijd van overheidswege het "rugzakje" kwam voor leerlingen, waarbij de basisscholen een ambulant medewerkster voor de betreffende leerling in konden zetten, heeft Anouk uiteindelijk de gehele basisschool in Nederhemert doorlopen.

Op 4 mei 2005 werd Anouk haar zusje Benthe geboren. Ze was en is dol op haar en zo ook andersom. Benthe is erg zorgzaam voor Anouk. Maar gelukkig kunnen ze ook wel eens lekker ruzie maken met elkaar, wat iedereen met een gezin wel zal herkennen.

Anouk ontwikkelde zich goed gelukkig. Maar in het dagelijkse leven liepen en lopen ze toch wel tegen dingen aan van praktische aard. Daar zijn wel oplossingen voor. Maar het vervelende is dat je alles zelf moe(s)t ontdekken of via – via horen.

Er zijn namelijk best mogelijkheden voor bijdragen en/of gebruiksartikelen, maar je moet het zelf aanvragen. En als je niet weet dat het er is, is het ook moeilijk om uit te zoeken waar het is en hoe je het moet aanvragen.

Zo is er na lang wikken en wegen besloten om de woonsituatie voor Anouk zo makkelijk mogelijk te maken. De badkamer en haar slaapkamer waren boven. Zo lang ze haar

konden tillen en dragen was dat geen probleem. Maar Anouk werd groter en zwaarder, dus ook het boven brengen werd zwaarder.

De vraag was wat te doen: een andere woning kopen met de mogelijkheid van een badkamer en slaapkamer beneden, nieuw bouwen of de eigen woning aanpassen.

Uiteindelijk is het de laatste oplossing geworden en hebben ze de garage omgebouwd tot slaapkamer en badkamer voor Anouk, waar ze dus ontzettend veel plezier en profijt aan heeft. Ze kan zich nu zelf redden.

Anouk en haar ouders kregen een uitnodiging voor de heropening van de nieuwe Tolbrug en daar kwamen ze in contact met een moeder en dochter, die aan rolstoeldansen deed.

Er werd gevraagd of Anouk eens wilde komen kijken in Rosmalen.

Ze hebben dit gedaan en Anouk vond het gelijk erg leuk. Ze is een paar keer geweest om te kijken of het leuk bleef, want het is wel een zware sport om te beoefenen.

Het enthousiasme bleef en na een jaar kwam er een dansstoel.

Ze genoot ervan en deed het echt voor haar plezier.

Het niveau van dansen ging echter zo omhoog, dat ze in januari 2009 is begonnen met trainen voor wedstrijd dansen. In april 2009 was haar eerste wedstrijd.

We weten allemaal door krantenberichten, dat ze op heel hoog niveau danst en dat ze al vele prijzen heeft gewonnen.

Zo is Anouk Nederlands en Benelux kampioen in de hoofdklasse Latin dansen en amateur klasse Ballroom dansen. Dat is een geweldige prestatie.

Sinds dit jaar danst ze niet meer in Rosmalen, maar komt ze uit voor de dansschool Dancewing in Kaatsheuvel. Hier lest ze 1x per maand. Daarnaast Dansstudio Waalwijk, waar ze ook 1x per maand lest. Verder traint ze 1x in de week in de Poortერი.

Naast dit alles is Anouk gestart met het Voortgezet Onderwijs.

Daarvoor is ze begonnen op het Cambium in Zaltbommel, basis VMBO.

Deze opleiding heeft ze succesvol afgerond, waarna ze is gestart voor de opleiding secretariaal medewerkster bij het da Vinci College in Wijk en Aalburg.

Ze loopt hiervoor stage bij basisschool de Fonkelsteen in Zaltbommel, waar ze het erg naar haar zin heeft. Het is leuk werk en een gezellige werkomgeving.

Ze gaat naar school en naar haar stage met de taxi.

Het was wel weer even uitzoeken of dat mogelijk was en waar het aangevraagd moest worden.

De gedachten waren dat dit bij de gemeente moest, maar dit was niet het geval.

Bij de gemeente was ook niet bekend waar het dan wel aangevraagd zou kunnen worden. Maar via – via kwam er toch uit, dat dit met het UWV te regelen is.

Dit zijn dus van die dingen, die je als ouders eigenlijk moet weten, maar niet kunt weten.

Gelukkig is het geregeld voordat het slechter weer werd. Tot die tijd is Anouk met haar handbike naar Wijk en Aalburg en Zaltbommel gegaan.

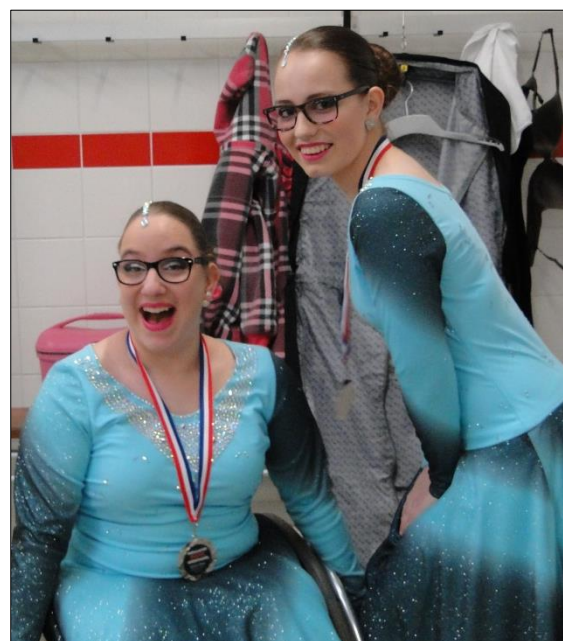
Ook heeft ze een baantje gevonden om een centje bij te verdienen. Ze werkt met veel plezier 2 avonden en de zaterdagochtend achter de kassa bij Hoogvliet in Hedel.

Hier gaat ze naar toe met taxibedrijf van Zandvliet, zegt Anouk met een big smile.

Ze heeft haar leventje aardig vol met haar familie, vriendinnen van de middelbare school, haar opleiding en stage, het trainen en de wedstrijden voor het rolstoeldansen, haar werk en haar vriend. Volgens Anouk was dit voor vader Arend wel even wennen, maar hij gaat gelukkig niet meer buiten zitten (deed hij bij een vorig vriendje).

Al met al is Anouk net al iedere andere tiener druk met van alles en nog wat en staat ze, dank zij haar inzet en die van haar ouders, zus en grootouders, vol in het leven en geniet ze van alles wat ze doet.

We wensen haar veel succes op haar verdere levenspad, dat niet helemaal zonder hobbels is, maar waar ze gewoon met haar doorzettingsvermogen het beste van weet te maken.

Knagend vooruit

Konijnenfokvereniging 'Knagend vooruit'

Er zijn in een dorp nog vele tradities en gewoontes in gebruik. En één daarvan wil ik in het voetlicht plaatsen.

"Knagend Vooruit"

Wie kent die naam nu niet. Voortgekomen uit het brein van Leen van Wijk (de Piew), in het "Witte Huis" in het Sterrebos. Daar vond op woensdag 21 juni 1961 de oprichtingsvergadering plaats van onze konijnenfokvereniging. En sinds die tijd wordt er elk jaar (in week 47) een tentoonstelling van konijnen gehouden in ons dorp. In de jaren '80 zijn er ook kippen bij gekomen. Voor volgend jaar worden ook duiven toegevoegd. Cavia's hebben onderdeel uitgemaakt maar die zijn nu inmiddels verdwenen i.v.m. een gebrek aan fokkers.

Helaas werden we dit jaar, evenals 2 jaar geleden, geconfronteerd met een tentoonstellingsverbod voor de kippen. Zodoende kon er dit jaar geen haan victorie kraaien. Wel werden er kippenpootjes gezien. Maar dat waren de prijzen bij het Rad van Avontuur!

De tentoonstelling is voor vele in ons dorp een reden om naar Dorpshuis "De Gaarde" te gaan. Vroeger gingen ze als klein kind en nu zie je deze bezoekers met hun eigen kinderen. Maar ook opa's en oma's met kleinkinderen. Genietend van allerlei soorten konijnen. Leden van het bestuur halen ook regelmatig dieren uit het hok om ze te laten aaien door de kinderen. Alle dieren worden op vrijdag gekeurd door ervaren keurmeesters. Diverse onderdelen van het dier worden beoordeeld aan de hand van

standaard eisen. O.a. gewicht lichaamsbouw, oorlengte, kopvorm en de diverse facetten van de pels krijgen een puntenscore. Op deze show zijn er ook prijzen te behalen met de mooiste dieren. Konijnen worden in 2 groepen ingedeeld. De eerste groep zijn alle dieren die voor 1 mei van dat jaar geboren zijn. Dit kunnen ook dieren van vorige jaren zijn. Als een konijn na 1 mei geboren is dan vallen ze in de zogenaamde Jeugdklasse. Dit betekent dat ze wel aan alle raseigenschappen moeten voldoen maar dat ze nog niet het volledige gewicht behoeven te hebben. Tevens is er ook een prijs voor het beste dier van een jeugdlid. Ditmaal was het een echte Hèmerse die deze prijs gewonnen heeft. Gerrit Keijnemans uit groep 8 was met zijn Rex Castor het beste.

Bij de andere groepen was de fokker afkomstig uit Heerjansdam. Ardi Huizer won met een Tan het algeheel kampioenschap op de voet gevolgd door Tonnie Oomen uit Well met zijn overbekende Blauwe Weners. Bij de jongere dieren had Gerrit van de Laar uit Aalst (de jonge Keutel genaamd) de kampioenstrofee. Reservekampioen werd Remco Remmerde met zijn Klein Zilver.

Op zaterdagmiddag is het ook altijd een gezellige drukte. Dan komen er veel mensen af op de verloting. Knagend Vooruit staat bekend om zijn fantastische prijzen. De meeste zijn door lokale ondernemers geschonken. De hoofdprijs is een tegoedbon van 100 Euro welke te besteden is bij een adverteerder uit de catalogus. Ditmaal kwam de winnaar uit Gameren en zij heeft de 100 euro besteed bij "uw groene vakwinkel" van Jan Vos in de Molenstraat.

Vanaf 5 uur werden de dieren door de fokkers weer opgehaald. Daarna moet alles weer opgeruimd worden. Hierbij was veel jeugd uit ons dorp aanwezig. Na afloop hebben zij ook aan mogen schuiven en verzorgde het dorps huis weer heerlijke soep met daarbij friet met een snack.

Als bestuur hopen wij dat we nog vele jaren deze traditie kunnen voortzetten. Namens Konijnen- En Pluimvee-Vereniging "Knagend Vooruit"

Peter Keijnemans

Leven en werken in Botswana

Familie van den Dool in Botswana

inleiding

Van 1990 tot 1996 zijn we uit gezonden geweest door de stichting Woord en Daad naar Botswana, gelegen in Zuidelijk Afrika. Het land is 16 keer zo groot als Nederland en is heel dun bevolkt met ongeveer 1,7 miljoen mensen.

We woonden in Mochudi, ten noordoosten van de hoofdstad Gaborone.

Een groot deel van het land wordt in beslag genomen door de Kalahari woestijn, eigenlijk meer een Savanne dan een woestijn.

In de Kalahari wonen nog heel veel dieren in het wild, zoals olifanten, leeuwen, luipaarden, neushoorns, zebras, gnoes etc. Grote gebieden (vele malen groter dan Nederland) zijn gereserveerd voor deze wilde dieren, die niet gehinderd door hekken vrij kunnen migreren en soms ook de dorpen binnentrekken.

Het is niet voor niets een populair land voor safari's, wat een belangrijke rol van inkomsten is. Daarnaast is het land ook naar Afrikaanse begrippen welvarend geworden door de diamanten die gedolven worden en veeteelt.

Het land kent een democratie en is een politiek opzicht rustig met een groeiende economie.

Ziekenhuis

Het ziekenhuis waar we werkten had 120 bedden met een drukke poli voor het hele district.

Het werk was erg afwisselend. In de ochtend eerst ronde doen met de verpleegkundigen in het ziekenhuis. Er waren verschillende afdelingen zoals chirurgie, kraamafdeling, kinderafdeling en interne waar we beurtelings werkten. Per jaar werden er ongeveer 1500 kinderen geboren. Bevallingen werden gedaan door de verpleegkundigen. Maar bij complexe problemen, zoals vacuümverlossingen, keizersneden, meerlingen werden wij als artsen in geschakeld.

Het ziekenhuis, gebouwd op een heuvel

Na de ronde door het ziekenhuis, begon het werk op de poli om een uur of 11. Daar was het meestal een drukte van belang. Mensen kwamen daar vroeg in de ochtend aan, soms nog voor zonsopgang en werden na registratie ieder op zijn beurt geholpen. Voor zonsondergang waren de meesten wel gezien. Nadat het bloed was geprikt, eventuele röntgenfoto's gemaakt kwam men diezelfde middag op

de poli terug voor de uitslagen en het behandelplan. Medicatie kon indien nodig vanuit de apotheek van het ziekenhuis worden meegenomen. Hoewel het druk was voelde je daar niet zo de tijdsdruk, mensen hebben alle tijd en zijn erg ontspannen.

We hadden geen last van computerstoringen omdat deze nog niet gebruikt werden op de ziekenhuisafdelingen. Mensen kregen het dossier op papier gewoon mee naar huis. Dan hadden ze gelijk de gegevens paraat als ze naar een ander ziekenhuis gingen.

In vergelijking met Nederland was het werk inhoudelijk wel anders. We hadden te maken met

heel andere ziektebeelden. Er waren altijd wel tientallen mensen opgenomen met TBC en AIDS. Helaas stierven toen honderden mensen per jaar aan de vreselijke ziekte AIDS in het ziekenhuis, grotendeels jonge mensen. Er waren toen nog geen medicijnen voorhanden. Elke dag was er wel een begrafenis in het dorp. Op een gegeven moment kregen mensen er ook geen vrij meer voor.

Vaak kwamen mensen ook veel te laat naar het ziekenhuis, omdat ze bang waren dat er AIDS geconstateerd zou worden. Helaas was het zo dat deze mensen vaak werden gediscrimineerd.

Ook veel baby's kregen AIDS omdat ze via de moeder tijdens de bevalling of door de borstvoeding werden besmet. Deze kinderen stierven meestal in de eerste levensjaren.

Verder gebeurden er grote ongelukken, waar tientallen mensen bij betrokken waren, met ook vaak dodelijk afloop. Wegen zitten vaak vol kuilen, mensen rijden veel te hard, vaak met te veel alcohol op. Auto's rijden ook regelmatig zonder licht in het donker en daarbij lopen koeien en ezels op de weg. (ook al zonder verlichting of hesjes)

Regelmatig kwamen mensen in een laat stadium naar het ziekenhuis wanneer je weinig meer kunt betekenen als dokter. Dan zijn ze eerst naar traditionele dokters geweest en pas toen dat niet hielp kwamen ze naar het ziekenhuis. De meeste mensen zijn verbonden aan een christelijke kerk, maar het bijgeloof viert hoogtij.

Andere ziekten die je niet zo vaak tegenkomt in Nederland zijn schorpioenenbeten, slangenbeten en malaria

Ook brandwonden komen veel voor omdat mensen vaak op open vuurtjes koken in de buitenlucht, onvoldoende afgeschermd van de kinderen

Zoals je kunt verwachten in Afrika was het leven wel primitiever dan in Nederland. Regelmatig viel de stroom

uit. Gelukkig sprong dan meteen de generator aan. Maar ja die viel ook nog al eens uit... Wel lastig als je net midden in de nacht met een keizersnede bezig bent. Maar dan was er altijd nog de zaklamp die uitkomst kon bieden.

Ook de zorg was minder gestructureerd. Regelmatig gebeurde het dat je tijdens de nachtronde de verpleegkundigen slapend aantrof, en dat soms de bewaker van het ziekenhuis of de chauffeur van de ambulance dronken was.

De dieren die in het dorp vrij rondlopen wandelden ook het ziekenhuis binnen, vooral als er in het dorp niets meer te vreten was. Je kwam dan regelmatig ezels, apen en geiten tegen op de afdeling die een spoor van keutels achterlieten. Op een gegeven moment hadden we de ezels en geiten gevangen. Na betaling van boete konden de mensen de ezels en de geiten weer terugkrijgen. De geiten werden opgehaald, maar de ezels wilde niemand hebben. Ze werden tenslotte weer los gelaten.

Zomers is het warm in Botswana, tegen de 40 graden, maar in de winter kan het s' nachts zelfs vriezen. Omdat er geen verwarming was op de afdelingen kan een bivakmuts uitkomst bieden. Wel het raam openlaten want een beetje frisse lucht is ook belangrijk.

Hoewel er veel dingen zijn waar wij als westerlingen ons hoofd bij schudden zijn er ook zaken waar we veel van kunnen leren.

Ten eerste noem ik het respect voor de ouderdom. Ouderen werden met veel respect bejegend. En als je iemand als 'oude man' of 'oude vrouw' aanspreekt is dat een grote eer.

Verder is het mooi te zien hoeveel zorg er is voor de familie verbanden. Het kan gebeuren dat als iemand een baan heeft in het ziekenhuis het geld gebruikt wordt om de hele familie te onderhouden, inclusief neefjes en nichtjes.

Daarnaast is het voor iedereen zo, dat God een centrale realiteit is in het leven, waar mensen ook graag over praten. Het is bijzonder te zien dat mensen hier veel kracht uit putten en de blijmoedigheid niet verliezen in zeer moeilijke omstandigheden.

Administratie

Connie was tijdens ons verblijf werkzaam op de administratie van het ziekenhuis. De financiële transparantie zorgde voor een goede basis waardoor een belangrijke renovatie van het ziekenhuis mogelijk werd. Het doel van haar werkzaamheden was ook om kennis over te dragen aan de lokale bevolking. Na een aantal jaar had ze een veelbelovend persoon ingewerkt. Helaas moest deze ontslagen worden nadat ze geld ontvreemd had.

Kinderen

Al onze kinderen zijn in Afrika geboren. Leon in het ziekenhuis waar we werkten, Annedien in Johannesburg in verband met een premature geboorte (er was toen nog geen intensive care in het hele land) en Quirina is in Gaborone geboren.

Op de foto hiernaast zie je zoon Leon bij een San mevrouw. Zij hoort bij een etnische minderheid in Botswana. Ook wel Bosjesmensen genoemd.

Hiernaast Annedien op de rug van Sanne Seite, onze steun en toeverlaat in de zorg voor de kinderen en in het huishouden. Kinderen worden vaak de hele dag met de ouders meegedragen op de rug. Dat gaat prima en daar worden kinderen heel rustig van.

In dit huis hebben we de eerste jaren gewoond

Kerk

De kerk, afgebeeld hiernaast, bezochten we op de zondagen. De kerk is ontstaan door de zending van de Dutch Reformed Church vanuit Zuid Afrika.

De diensten gaan er wat anders aan toe dan bij ons. Het is nooit zeker hoe laat de kerk begint en kan soms wel een uur later zijn dan de officiële tijd en mensen druppelen gedurende hele dienst binnen. De preken zijn gemiddeld genomen wat minder

solide dan in Nederland, ook vanwege gebrek aan scholing van de voorgangers. Het zingen gaat met veel overgave en enthousiasme gepaard.

Mooi om ook dit met de plaatselijke bevolking te delen

Tot zo ver een korte impressie van het leven in Botswana.

Joop en Connie van den Dool

Een mooie score voor Mimosen

Zaterdagmorgen 26 november. Een koude maar mooie dag breekt aan. Wij gaan naar dorps huis De Gaarde, want daar houdt de konijnenfokvereniging 'Knagend Vooruit' hun jaarlijkse clubtentoonstelling. Maar ik ga voor een ander doel naar het dorps huis. Quirina van den Dool komt die morgen met haar ouders op bezoek. Quirina is blind en kan niet lopen, maar ze houdt zo ontzettend veel van dieren, dat ze daar heel; graag naar toe wil. En konijnen, dat vindt ze helemaal top. Als ze met haar ouders binnenkomt in haar rolstoel, heeft ze haar lievelingskonijntje Mimosen, een zwarte Nederlandse hangoor dwerg, meegebracht in een dichte mand. Wij krijgen koffie van de voorzitter van de konijnenvereniging, Peter Keijne, en die vertelt aan Quirina alles over konijnen. Hoe ze gefokt worden, wanneer de konijnen naar de tentoonstelling mogen enz. Wat weet die Peter er veel van. Quirina luistert, maar aait gelijk haar lievelingskonijn, die met zijn kopje net boven de rand uit komt. Haar vader vertelt dat haar 1^e lievelingskonijn, Gerard, gestorven is. Maar Quirina heeft een mooie toespraak gehouden bij de begrafenis van Gerard. Ze heeft toen aan hem vertelt dat hij heel lief geweest was en dat ze hem erg zal missen. Nu heeft ze in totaal 4 konijntjes. Allemaal Nederlandse hangoor dwergkonijntjes. Ook is Quirina lid geworden van 'Knagend Vooruit' en ze wilde graag dat haar konijntje ook naar deze tentoonstelling mocht. Dat is door omstandigheden niet door gegaan, want konijnen moeten dan getatoeëerd, ingeënt en gehipt worden enz. Maar de volgende keer is Quirina er zeker bij met haar

konijnen. Nu mocht ze konijnen voelen en aaien, want Peter bracht alle soorten konijnen op tafel en Quirina genoot met volle teugen. Wel met haar eigen konijntje Mimosen in haar buurt want dat is haar lievelingskonijn. Stel je voor, zegt Quirina, als ze op elkaar springen, dat moet niet gebeuren. En daarom bleef haar konijntje lekker in het mandje. Quirina kreeg nog een compliment van Peter Keijne, want hij zag dat haar konijntje prima op gewicht was. Niet te dik, want dan worden konijnen niet toegelaten voor de keuring. Haar konijntje werd door Peter beoordeeld en Quirina kreeg een beoordelingskaart die ze mocht voelen en natuurlijk mee naar huis mocht nemen. Peter Keijne vulde de beoordelingskaart in. Konijn Mimosen haalde een score van 94,5 wat heel mooi is. Een reden voor Peter Keijne om de kampioensmedaille uit te reiken. Met aan de ene kant een mooi konijn en aan de andere kant KV 2016. Wat was Quirina trots. Het grootste konijn wat op de tentoonstelling aanwezig was is een Vlaamse reus met een gewicht van meer dan 8 kilo. Dat vond Quirina echt top. Ze voelde aan het konijn en merkte dat het een zeer groot konijn was. Dat vond ze helemaal geweldig. Peter vertelde: 'Als konijnen nu niet goed genoeg zijn voor de tentoonstelling, dan worden ze soms geslacht.' Dat vond Quirina niet zo leuk. Haar lievelingsbeestjes slachten? Echt niet! Maar Peter legde dat goed uit en toen kon Quirina daar mee leven. Het was een mooie en leerzame morgen in het dorps huis. Quirina genoot ervan en daar was het ook om te doen. Fijn dat er ook aandacht geschonken wordt aan mensen met een beperking.

Plezier en uitdaging: 'Hamarithi'

Nederhemertse leden beleven plezier en uitdaging bij Hamarithi

Nederhemert/Aalst: Marieke (12 jaar) en Mike (10 jaar) van den Broek, Esmee Kreling (9 jaar) en Janinka Egas (10 jaar) zijn enkele leden uit Nederhemert die turnen bij Spottvereniging Hamarithi. Ze trainen gemiddeld 5-8 uur per week.

Janinka: "Het leukste aan turnen is dat je nooit uitgeleerd bent. Je kan elke keer nieuwe onderdelen uitproberen en trainen. Nu leer ik voor de salto van brug en de flikflak salto op vloer. Dit jaar ga ik een niveau hoger turnen, omdat het vorig jaar erg goed ging." Esmee: "Je wordt ook steeds leniger van het turnen. Het is leuk en gezellig met de andere kinderen. Vorig jaar won ik op de finale van de D2 oefenstof een medaille." Marieke: "Het blijft heel uitdagend. Vloer en brug kan ik het beste."

"Sprong vind ik het leukste"; zegt Mike. "Ik train nu op schroefsalto. Vorig seizoen heb ik het Nederlands Kampioenschap geturnd. Ik werd 7^e allround en won 2 medailles in de toestelfinales."

Naast selectieturnen heeft Hamarithi ook recreatiegym en springlessen voor meisjes en jongens in Nederhemert en Aalst, maar ook kleutergym en dansen. Meer informatie? Kijk op www.hamarithi.nl

Twintig jaar “De Gaarde”

20 jaar dorpshuis De Gaarde

Op 6 december was het al weer 20 jaar geleden dat ons prachtige dorpshuis De Gaarde officieel werd geopend door burgemeester de Kort van de Gemeente Kerkwijk. Afgelopen maand hebben we dit met de commissieleden van de vereniging ‘Het Dorpshuis’ gevierd. Ook hebben we van deze gelegenheid gebruik gemaakt om commissieleden die al 12 ½ of 25 jaar deel uit maken van de commissie in het zonnetje te zetten. Dat waren deze keer Judith Groeneveld en Govert van de Werken (12 ½ jaar) en Jeroen Veldhuijzen (25 jaar).

Graag wil ik van de gelegenheid gebruik maken om een stukje geschiedenis van de vereniging Dorpshuis op te halen.

De “Vereniging tot oprichting, instandhouding en exploitatie van verenigingsgebouwen Het Dorpshuis” gevestigd te Nederhemert is officieel opgericht op 3 april 1958. Jaren daarvoor waren de leden van de toen opgerichte vereniging al actief. De eerste vergadering van de leden die later de vereniging Het Dorpshuis hebben opgericht vond al plaats op 19 november 1954. In dat jaar was Nederhemert nog een zelfstandige Gemeente, maar in 1955 werd Nederhemert na een herindeling onderdeel van de gemeente Kerkwijk.

In het archief zit nog een huurcontract tussen mevr. Roseboom, baronesse van Wassenaar, en de toenmalige dorpshuiscommissie te Nederhemert voor het huren van een gedeelte van de Naaischool te Nederhemert. Dit

contract was afgesloten voor de periode van 1 mei 1956 – 1 november 1957 voor de prijs van 250 gulden per jaar. Dus eigenlijk was een gedeelte van de Naaischool het eerste onofficiële dorpshuis van Nederhemert. Pas na de officiële oprichting van de vereniging Het Dorpshuis op 3 april 1958 is er begonnen met de bouw van een eigen gebouw. Het eerste echte Dorpshuis van Nederhemert werd op 23 juli 1959 geopend door de toenmalige burgemeester van Kerkwijk, dhr. Van Veere. Dit gebouw kwam tot stand dankzij de inzet van de bestuursleden van het eerste uur. Over deze bestuursleden van het eerste uur leest u in het volgende artikel.

Dit eerste officiële dorpshuis is in de jaren daarna intensief gebruikt door alle verenigingen in ons dorp. In die tijd werden er door het jaar heen vele activiteiten georganiseerd. Wie herinnert zich niet de vele bazaars, waarop het altijd een gezellige drukte was. Na afloop van de bazaar werd er altijd nog gezellig wat gedronken en maakte het beheer een grote pan soep met broodjes om het af te sluiten. Dit was zo bij Jenneke Smits en later bij Dina Bouman en nog later bij Angelina van Horssen en nu bij Sophie de Haas. Jammer genoeg zijn er de laatste jaren steeds minder van dit soort activiteiten doordat dit steeds minder publiek op de been bracht. De meeste mensen hebben het te druk en ook hebben de mensen tegenwoordig veel andere soorten van uitgaan en vermaak.

Door het intensieve gebruik en de in die tijd steeds toenemende vraag naar een grotere ruimte, werden er in 1995 plannen gemaakt om het Dorpshuis te gaan verbouwen/renoveren. Het was tenslotte ook al bijna 40 jaar oud en moest nodig opgeknapt worden. Het bestuur ging hier voortvarend mee aan de slag. Tijdens het maken van deze plannen kwam ook de mogelijkheid naar voren om een heel nieuw dorpshuis te gaan bouwen. In eerste instantie leek dit een onhaalbare zaak. Een aannemer in ons dorp kreeg hier echter lucht van en besloot zelf een plannetje uit te gaan werken. Deze aannemer, Gerrit Robbemondt, maakte samen met Bert Schalk

een plan voor een nieuw dorps huis en presenteerde dit aan het bestuur en de toenmalige burgemeester De Kort. Het bestuur en ook de burgemeester waren meteen enthousiast voor dit plan. Hierdoor veranderde de situatie en ging iedereen door deze actie meteen vol voor een nieuw dorps huis. Zoals we nu weten resulteerde dit op 6 december 1996 in de opening van een prachtig nieuw dorps huis De Gaarde. Voor het eerst kreeg het dorps huis toen ook een naam. Deze naam heeft het bestuur middels een vraag aan de bevolking om namen in te dienen gekozen. De naam De Gaarde was ingediend door Maaïke Bouman. Om een misverstand uit de weg te helpen; zij bedoelde hiermee geen boomgaard zoals vele mensen denken. Volgens Maaïke was het een plek waar de mensen zich vergaarden en vergaderden.

Nu staat dorps huis De Gaarde al weer 20 jaar op dezelfde plek als het oude dorps huis. We mogen er als dorps gemeenschap wel blij mee zijn. Het is nog steeds een prachtige voorziening in ons dorp, waar iedereen gebruik van kan en mag maken. Ons dorps huis is nog steeds onder het bestuur van dezelfde vereniging als in 1959. Dat wil dus zeggen dat het dorps huis nog steeds door de leden wordt bestuurd: iedere vereniging en de kerk hebben een afgevaardigde in onze dorps huis-commissie. Zo is gewaarborgd dat ons dorps huis ook alleen maar gebruikt wordt, zoals de leden met elkaar afspreken. Dat wil zeggen dat activiteiten van alle verenigingen en mensen uit Nederhemert altijd in De Gaarde gehouden mogen worden. Dit geldt zelfs voor commerciële activiteiten.

We hopen dat we zeker ook de komende 20 jaar nog met zijn allen gebruik kunnen blijven maken van ons dorps huis De Gaarde. Het blijft tenslotte ons dorps huis dat gebouwd is door ons allen en voor ons allen. Een gebouw waarin iedereen welkom is om activiteiten te organiseren. Eén van de belangrijkste doelstellingen van onze vereniging is dat de activiteiten van alle verenigingen uit ons dorp voor een zo laag mogelijk kostprijs in het dorps huis moeten kunnen worden gerealiseerd. We willen een vereniging zijn die ten dienste staat van de hele bevolking van Nederhemert. Dorps huis De Gaarde heeft daarom ruimte beschikbaar gesteld voor een uitleen- en inleverpunt voor de regionale bibliotheek. Daarnaast kan iedereen ook in ons dorps huis terecht voor alle mogelijke feesten en partijen, maar ook voor rouw- of condoleancebijeenkomsten. Kortom, u bent altijd voor alles welkom in ons dorps huis; het dorps huis is tenslotte van ons allemaal.

Arie van den Oever (oud-voorzitter)
Jeroen Veldhuijzen (huidige voorzitter)

Op de website van ons dorps huis: www.degaardenederhemert.nl kunt u alle informatie vinden, of u kunt rechtstreeks contact opnemen met het beheer:

Fam. de Haas
Tel. **0418-634713**

Mob. **06-30489599**

Email: info@degaardenederhemert.nl

Herinneringen aan het 'dorps huis'

Ons Dorps huis.

Hoe ouder je wordt hoe meer er opgeruimd kan worden. Je komt dingen tegen waarvan je zeker weet dat je kinderen er niks mee kunnen. Zo kwam ik de eerste statuten van ons Dorps huis tegen. Nu zijn statuten niet de meest interessante lectuur. Maar misschien is het aardig om te weten wie daarbij betrokken waren, De statuten zijn vastgesteld in augustus

1959. Was er voor die tijd dan niets? We hadden toen de zaal van de naaischool. Daar werden uitvoeringen gegeven. Ikzelf herinner me de sinterklaasvieringen van de kleuterschool, steevast met de poppenkast van Jan Klaassen en Katrijn. Maar rond 1960 werden er overal dorps huizen opgericht.

Het eerste bestuur bestond uit de volgende personen:

1. J. Roseboom, van beroep landbouwer en afgevaardigd door de Gemeente Kerkwijk en door de Kerkvoogdij van de Hervormde kerk. Hij woonde in het Sterrenbos en was getrouwd met de freule Van Wassenaar. Ik heb geen idee waar hij vandaan kwam. Wel woonde er nog een zus van hem op Zuid: Bep? De vrouw van Bertus kuipers. Bertus was timmerman bij de firma Hobo. We gingen er op zondagmiddag wel op visite. Jan Roseboom heeft later een indrukwekkende carrière gekend: Van gedeputeerde voor de toenmalige CHU tot burgemeester. Hij was een vriend van mijn vader en kwam geregeld bij ons.

2. H.W. Wisselink, politieagent. In die tijd had ieder dorp nog zijn eigen agent. Jarenlang was dat de heer Kant. Ons werd wijsgemaakt dat je in het schuurtje achter zijn huis werd opgesloten als je stout was geweest. Wisselink kwam van buiten af. Omdat ik al in 1955 ons dorp verliet heb ik hem niet echt meegemaakt. Hij had 2 dochters en toen ik in 1980 in Hoogeveen terecht kwam woonde er één bij ons in de straat. Hij zat in het bestuur van de afdeling van Veilig Verkeer.

3. G. van Ooyen, fruitteler. Namens de Oranjevereniging. Volgens mij was hij de man die ik alleen maar kende als de Kie. In mijn herinnering woonde hij eerst bij de Coöperatie, later op de Ka.

4. Mevr.J.C.de Gaay-van Steenis, huisvrouw. In mijn herinnering één van de weinige mevrouwen in ons dorp: Mevr.Keizer van de dokter, mevr. van Dulst en mevr. Zinkstok, weduwe van een schoolhoofd en mevr. Roseboom. Mevr. Zinkstok woonde samen met juffrouw Verburg, mijn onderwijzeres uit de eerste klas. Wim de Gaay was een paar jaar na mij de tweede die naar de rijks-hbs in ommel ging. In dit bestuur zat ze namens het Groene Kruis

5. Mej J.H. Knoop, jeugdleidster, aangewezen door de zondagschool. Over haar heb ik al eerder geschreven.

6. A.M. Smits. Volgens mij actief in het verenigingsleven. Hier was Janus vertegenwoordiger van de zangvereniging De Vervulde Wens. Ben ik ook nog lid van geweest.

7. J. Hobo, aannemer. Namens de kerkenraad. Over hem heb ik al vaak geschreven.

8. W. van Loon, chauffeur. Aangewezen door muziekvereniging Concordia. Bij deze man weet ik niet over wie het gaat.

9. G. v.d. Werken, ambtenaar bij de PTT. Ik denk dat ik hem kende als Otje. Een zoon van hem, Lodewijk, zat bij mij in de klas. Hij zat er namens de werkliedenvereniging. Als ik de juiste op het oog heb dan was hij ook correspondent voor "De Gecombineerde". Dit streekblad verscheen 3 keer per week.

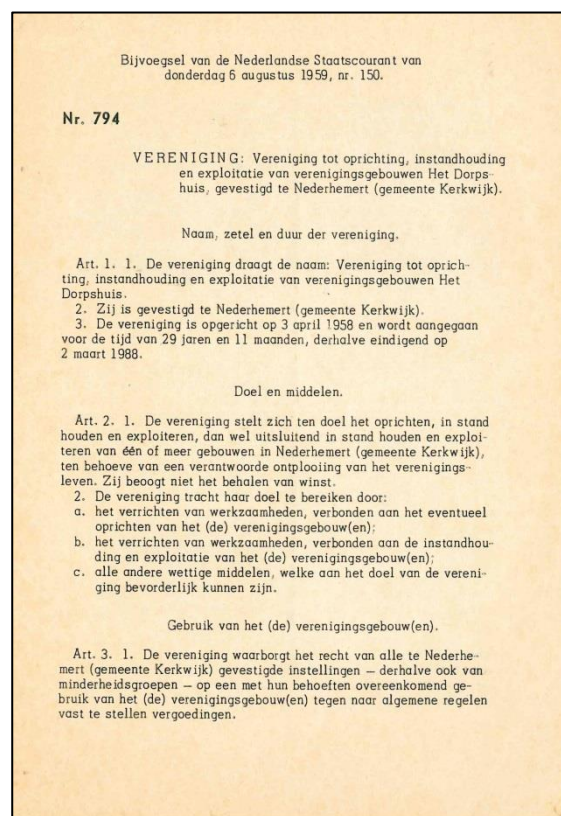
10. E.M. Vos, expediteur. Es zat er namens de IJclub. Die had het vroeger drukker dan nu, denk ik. Vroeger was het geen uitzondering dat de Maas dichtvroom.

11. D. Wolfers, tuinder. Dat moet Dirk Wolfers geweest zijn. Hij woonde naast de trap die van de dijk naar het Kerkplein voerde. Hij vertegenwoordigde de Tuinbouwvereniging.

12. P.L.de Weert. Ook zo'n actieveling in het verenigingsleven. Hier zat Peer namens de Ouden van Dagen Vereniging en Bond Staatspensionering, afd. Nederhemert.

Misschien roepen deze namen bij sommigen nog herinneringen op. Een bladzij van de originele Statuten staan hier ook in de dorpskrant.

Hoogeveen, Dick Hobo

Dank, dank, dank...

In de vorige editie van de Dorpskrant hebben wij naar aanleiding van de vraag van de dorpsraad het verhaal verteld van 'ons Esther' van haar geboorte tot het heden.

De reacties die we op dit schrijven hebben gekregen waren overweldigend. Esther heeft stapels brieven en kaarten ontvangen van velen van u. Het waren er zoveel dat haar medebewoners van het Thomashuis zich afvroegen waarom Esther toch zoveel post kreeg, terwijl ze niet eens jarig was. Fantastisch!

Ook als familie hebben wij heel veel mooie en ontroerende reacties gekregen in de vorm van een kaartje, brief, telefoontje of gewoon een praatje op straat. Iedereen hartelijk bedankt daarvoor, het heeft ons en Esther enorm veel goed gedaan.

Gerrit en Griet Robbemondt,

Petra en Marco Beverloo,

Esther Robbemondt en alle bewoners en begeleiders van Thomashuis Buurmalsen.

En mocht u met de feestdagen een kaartje aan ALLE bewoners van Thomashuis Buurmalsen willen sturen, dan wordt dat bijzonder op prijs gesteld. Hieronder het adres. Ze zullen er weer heel erg blij mee zijn!

Thomashuis Buurmalsen
Rijksstraatweg 3
4197 BA Buurmalsen

Naast politicus is onze dorpsgenoot Thom Ummels ook dichter. Thom is fractievoorzitter van D66 in de gemeenteraad van Zaltbommel. In die hoedanigheid levert hij met regelmaat een bijdrage aan de Dorpskrant. Als dichter laat hij zich onder meer inspireren door de natuur, de rivieren en de omgeving van de Bommelerwaard. Hij houdt voordrachten in het land, is jurylid bij poëziewedstrijden en geeft workshops op scholen en bij verenigingen. Bekend zijn de poëziewandelingen die hij organiseert langs de Afgedamde Maas en op Nederhemert Zuid. Meer informatie over de dichter Thom Ummels is te vinden op de website van U&U, Kunst en B&B: www.ummelsenummels.nl

Een Hèmerse stelt zich voor...

Corrie Verheij – Van Loon

Mijn naam is Corrie Verheij- van Loon, ik heb de pen doorgekregen van Dick van 't Sterrebos. Daar was ik me toch blij mee (niet dus), maar ik zal proberen er wat van te maken.

Ik ben geboren in 1957 op 4 oktober, een dag waar ik als kind mee geplaagd werd, omdat het dierendag is. Ik was het 8^e kind in het gezin en het 5^e meisje. Mijn jeugd bracht ik door in Well op de dijk, waar altijd wel wat te doen was met zo'n gezin. Toen ik zestien was, ben ik gaan werken als leerling verzorgende in het Marine Hospitaal in Overveen. Voor mij een tijd om nooit te vergeten tussen al die mariniers. Later ben ik de opleiding ziekenverzorgende gaan doen op het Vrijthof in Tiel, maar door heimwee naar ons drukke gezin heb ik de opleiding afgemaakt in het "Zonnelied" in Ammerzoden.

Als gediplomeerd verzorgende ben ik toen gaan werken in het bejaardenhuis in Sprang-Capelle. In die tijd leerde ik mijn man Sander kennen en zijn we in 1980 getrouwd en kregen 2 dochters, Lisette en Bregje. Die inmiddels ook getrouwd zijn en wij de trotse opa en oma zijn van hun kinderen. Onze kinderen wonen in Brakel en Rosmalen, maar Sander en ik blijven

Nederhemert trouw. We houden van het dorps en van het water. Onze grootste hobby en plezier is onze boot die hier in de Maas ligt, heerlijk even weg en in de vakantie wat langer. Door mijn drukke en intensieve en soms verdrietige baan bij de STMR Thuiszorg is even ontspannen en alles vergeten op de boot zo fijn.

Mijn werk bij de STMR Thuiszorg doe ik nu zo'n 18 jaar. 16 jaar heb ik in de dorpen in de West Bommelerwaard gewerkt, waaronder in Nederhemert. Het werk is zwaar, maar het geeft mij zo'n voldoening dat je mensen kunt helpen daar waar nodig is. Ik heb mensen in Nederhemert leren kennen die ik anders nooit gekend had. Samen met de mantelzorger/-familie zorgen voor iemand die het nodig heeft,

vaak tot het laatst, met het vertrouwen wat mensen dan in je hebben is fijn en het geeft me een dankbaar gevoel. Sinds 2

jaar werk ik in Zaltbommel ook voor STMR in de appartement gebouwen, 't Schootsveld en Nijenhof. Dit ook met veel voldoening, maar de jaren in Nederhemert, de cliënten en familie zal ik nooit vergeten.

Als ik 's avonds thuis kom na een drukke dag, vind ik het heerlijk om even te ontspannen. Met een spelletje op de tablet even alles vergeten. Dit spelletje doe ik met een Facebookvriend en daarom geef ik de pen nu aan hem. Kijken of hij net zo goed kan schrijven als balletjes schieten, de pen is voor jou, Frans van Steenberg.

Groet Corrie Verheij

Een echt Hèmers bedrijf: Slagerij Oomen

Slagerij Oomen

Half 11 dinsdagmorgen loop ik binnen bij “de slager” en alles ziet er vertrouwd uit. Ook niet vreemd voor een bedrijf dat al 108 jaar bestaat, vrij uniek in deze tijd. Met Kees 44 jaar achter de toonbank, Jannie als rechterhand en jarenlang waren er de vaste krachten Piet van Heemskerk en Marijn Groeneveld. Dan is het ook geen wonder dat het je een vertrouwd gevoel geeft, wanneer je binnen loopt. Kees begon op 14 jarige leeftijd met werken in het bedrijf van zijn vader en in 1975 vond de overname plaats. Zelf weet ik nog goed dat het slachten vroeger veel bekijks trok. Vooral op vrijdagmiddag, als de varkens aan de beurt waren, stonden veel jonge kinderen om de kar toe te kijken en wilden graag een kogeltje mee naar huis hebben. Dat slachten zit er helaas niet meer in voor onze slager in Hèmert. Door de strenge regelgeving na de BSE is alles te kostbaar geworden en is de slagerij te klein om dat rendabel te maken. Dit wil alleen niet zeggen dat er geen ambachtelijk werk meer wordt geleverd. Waar er ook slaggers zijn die ervoor kiezen om alles

kant-en-klaar in zakken aan te laten leveren, wordt hier nog alles zelf uitgebeend.

Als ik om mij heen kijk, zie ik grote stukken rund hangen en is de zoon van Kees, Dirk-Jan, zojuist bezig met uitbenen. Dirk-Jan is de beoogde opvolger en deelt de passie van zijn vader en opa. Stapje voor stapje zal Kees zich terug trekken uit de zaak, maar of hij dit ooit helemaal los kan laten is nog maar de vraag. Vier dagen in de week is Dirk-Jan te vinden in de slagerij aan de Molenstraat, één dag in de week is gereserveerd voor zijn opleiding SVO (Slagerij Vak Opleiding) en één dag in de week werkt hij bij slachterij Willem Hooijmans in Kerkdriel. De opleiding duurt ongeveer 2 jaar, afhankelijk van de snelheid waarin je het afrond en dat hoopt Dirk-Jan 1 januari te doen. Via een stage van school is hij ook bij Willem Hooijmans terecht gekomen en toen deze stage was afgelopen, wilden ze hem ook graag behouden. Er is namelijk maar weinig jonge aanwas voor dit beroep. Dirk-Jan is 19 jaar en de jongste die in dit vak volgt is 40 jaar. “Veel jongeren denken dat het een zwaar beroep is, maar als je op de juiste manier snijdt valt het wel mee”, aldus Dirk-Jan.

Behalve Dirk-Jan werkt sinds mei dit jaar ook de 29-jarige schoonzoon Gerrit mee in het bedrijf. De man van dochter Carola was eerst banketbakker bij Bakkerij van Horssen in Aalst en gaat dus van de worstenbroodjes naar de boerenmetworsten. “Het nachtwerk in de bakkerij ging me tegen staan. Carola en ik hadden het beiden druk en zagen elkaar daardoor nauwelijks meer”. Na een gesprek met Kees was Gerrit eerst terughoudend en vond het idee om in het familiebedrijf aan de slag te gaan maar niets. Maar na een weekend peinen vond hij zichzelf gek als hij het niet zou proberen. Gerrit is nu ruim een half jaar in dienst en de keuze bevalt hem en de anderen heel goed. De omscholing krijgt hij van Kees en Dirk-Jan in de zaak.

Deze mannen zorgen voor vernieuwingen in het bedrijf, maar daarbij wordt het oude ambacht absoluut niet opzij geschoven. Het

moet een mengelmoes van beiden worden. Er worden nieuwe producten gemaakt en uitgeprobeerd, bijvoorbeeld de boerenhamburger, de braadslee en tijdens dit interview werd het Hèmer's stoofpotje ingeschept. (Deze producten worden overigens goed ontvangen door de klanten.) Daarnaast kun je bijvoorbeeld bij Kees ook nog varkenspoten kopen, wat niet elke slager meer in de toonbank heeft liggen.

Deze waren afgelopen week allemaal uitverkocht, want velen wilde erwtensoep maken. Ook verwerken ze alleen vrouwelijk vlees. Dat is smaakvoller en er zit een randje vet aan. De boerenworsten zijn ook een begrip geworden in de loop der jaren en worden nog gemaakt volgens het recept van Kees zijn vader. Bovendien wordt het vlees gerookt in een klassieke rookschouw, die al jaren dienst doet in de slagerij. Het verschil met een rookkast zit hem in de aroma's, die in de loop der jaren in de muren zijn getrokken. Het rijpsproces verloopt anders in een rookschouw en geeft zo de karakteristieke smaak aan het gerookte vlees. Nieuwe ideeën liggen er genoeg op de plank, maar de ambachtelijke producten, die je alleen nog bij de echte slager vindt, mogen niet ten koste gaan van de vernieuwingen en zal je blijven vinden aan de Molenstraat in Nederhemert.

Waterleiding voor het pontje

Eindelijk waterleiding Veer Nederhemert.

Alweer een paar jaar geleden tijdens de vrijwilligersdag die bij de pont werd vervuld door personeel van de gemeente Zaltbommel, kwam na afloop de vraag of ze even hun handen konden wassen. Hierop was het antwoord: we hebben hier geen waterleiding, waarop ze allemaal verbaasd richting Matthijs Maas keken met de opmerking 'dat is toch niet meer van deze tijd?'

Na verloop van tijd kregen we het bericht dat het toch wel een erg dure aangelegenheid zou zijn, dus wij dachten dat wordt niets meer.

Na er niet meer op gerekend te hebben, belde Gerrit Robbemondt op met de vraag wat we ervan zouden vinden als we alsnog waterleiding zouden kunnen laten aanleggen. Daar hoefden we niet lang over na te denken. Maar waarom kan het nu wel, was onze vraag. Het zou kunnen via het Fonds Bovenwijkse Voorzieningen. Om een lang verhaal kort te maken, na een paar jaar hebben we dan eindelijk stromend water in het wachthuis aan de Veerdam.

Onze dank gaat uit naar Matthijs Maas van de Gemeente Zaltbommel, Sjaan van Genderen, die ons al die jaren via jerrycans van water heeft voorzien, de bewoners rond de Naaischool, die geen bezwaar hadden dat er door hun perceel werd gegraven, en tenslotte speciale dank aan Gerrit Robbemondt die alles voor ons heeft geregeld met de Vitens en de gemeente Zaltbommel.

Personeel en bestuur van Stichting het Veer Nederhemert.

Column Jan van Wijk

Familie Groeneveld

In mijn vorige column beloofde ik om een begin te maken met het een en ander te vertellen over de families die van oudsher in ons dorp hebben gewoond. Dat zijn er nogal wat: met welke familie moet je dan beginnen? Nog even een opmerking vooraf: In deze verhalen beperk ik mij tot de mensen van wie mij bekend is dat zij lang in Hemert gewoond hebben. Daarom moeten de zeer gewaardeerde lezers van deze rubriek niet al te kritisch zijn als ik iemand niet noem. Uiteraard sta ik altijd open voor aanvullingen en/of correcties, in te sturen via de redactie.

Ik heb in deze eerste aflevering gekozen voor de familie **Groeneveld**. Sinds het jaar 1500 wonen er al telgen van deze familie in Hemert. De oudst bekende is Gerrit Melisz (zoon van Melis) Groeneveld die omstreeks het jaar 1500 is geboren. Van zijn vrouw is alleen de achternaam bekend: Brant.

Zijn zoon was Joost Gerritsz (zoon van Gerrit). Zijn geboortedatum wordt gesteld in het jaar 1535 en ook van zijn vrouw is alleen de achternaam bekend: Marsch. Zij was de moeder van o.a. hun zoon Godert Joosten (dat betekent: zoon van Joost) van plm. 1570. Deze had als echtgenote Aartgen Sweedr (dochter van Sweer) van Gameren. Ik vestig de aandacht op de naam Sweer/Zweer, de vader van deze dame. De voornaam Zweer komt daarna nl. herhaaldelijk voor in de familie Groeneveld en is dus afkomstig van ene familie Van Gameren. Dat duidt er op dat deze voornaam van oorsprong uit Gameren komt.

De ouderen onder ons herinneren zich ongetwijfeld Zweer Groeneveld die vroeger in de Nijendijk woonde. Ik zie hem in gedachten nog rond het huis lopen met zijn stok. Zweer dateerde van het jaar 1866(!) en overleed in 1960. Hij was getrouwd met Wouter van Aalst. Tot hun negen kinderen behoorden o.a. Gvoertje (Gof) en Elizabeth (Les). Gof was getrouwd met Maarten de Putter (die zijn er

ook verschillenden geweest) en Les deelde het leven met Bart van Heemskerk. Zoals jullie kunnen weten woonden ook deze mensen in de Nijendijk.

Daarnaast hebben we de tak Groeneveld van de Ka. We herinneren ons o.a. Dirk Groeneveld, die jarenlang door weer en wind de fleskes en de pillen van dokter Plas uit Ammerzoden in Hemert rondbracht. Hij was getrouwd met Jenneke v.d. Werken. En wij kennen hun kinderen Jan, Anna (Anneke), Aart en Arie. Jan heeft met zijn vrouw Aria van Aalst jarenlang in de Tuinstraat gewoond en was actief in het verenigingsleven. In de eerste jaren van hun huwelijk woonden zij in bij Anna v.d. Vliet, onze overbuurvrouw op Maasdijk 90. Zus Anneke was de echtgenote van Eliza (Lieske) v.d. Werken.

Dirk zijn broer was Marijnus, ook geboren te Ammerzoden. Dat klinkt een beetje vreemd, maar het was vroeger op de Ka zo dat de ene kant van de Ka onder Ammerzoden viel en de andere onder Hemert. Betje Wolfers vertelde mij dat de gemeentegrens zelfs dwars door het huis van - meen ik - Cornelis Hobo liep. Vandaar dus dat er bij een aantal bewoners van de Ka een aantal 'Ammerzoden' als geboorteplaats vermeld staat. Marijnus' vrouw was Gerdina (Gert) van Wijk, dochter van Leonardus van Wijk en Teuntje v.d. Meijden. Marijnus en Gert hadden vier zonen: Jan, Leonardus (Leen), Aart en Teunis Gerrit. De jongste zoon is nog geen jaar oud geworden.

Aan het Kerkplein woonden Aart Groeneveld met zijn vrouw Sientje van Leeuwen en hun kinderen: Aartje, Gerrit, Dirk, Janneke en Jan. Er is nog een broertje Dirk geweest: deze is geboren en overleden in 1945, twee maanden oud.

In Wellseind hadden Rientje Groeneveld en Jans v.d. Wetering hun onderkomen. Zoon Jan woont nog steeds met zijn vrouw Cor van Ooijen aan de Nieuwstraat.

We gaan weer een stapje verder terug in de tijd. In de 17^e en 18^e eeuw bekleedde een

aantal Groenevelden vooraanstaande posten in ons dorp. Zo was een zekere Aert Groeneveld in het begin van de 18^e eeuw keur-, waag- en kerkmeester te Nederhemert. Zijn zoon Sweer bracht het tot buurmeester (gemeentelijke aanklager: iemand van justitie) in het dorp. Daaraan zien we dat er binnen deze familie ook bestuurlijke kwaliteiten waren!

Aan welke bekende families in ons dorp is de familie Groeneveld door het huwelijk verwant? In de 18^e eeuw was Sweer Groeneveld van hierboven getrouwd met Weelke Bruijgom. Een zekere Pieterella Groeneveld was de echtgenote van Dirk Jan van Ooijen. Dat zijn de ouders van Aart van Ooijen, Jannigje (Jak) van Ooijen en Evert van Ooijen. Evert en zijn vrouw Griet van Heemskerk en zus Jak woonden in de vorige eeuw op Kapelstraat 29.

Verder zijn met de familie Groeneveld verwant de families Van Aalst, Van de Werken, Van Wijk, Van Leeuwen, De Putter en Van Heemskerk. Nogmaals: deze opsomming

maakt geen aanspraak op volledigheid! Wat **deze** fam. Van Wijk betreft: dat is mijn familie, te onderscheiden van de andere fam. Van Wijk, waarvan o.a. Elis, Piet en Lourien van Wijk deel uitmaakten. Voor zover ik heb kunnen nagaan zijn die twee families Van Wijk niet aan elkaar verwant.

Ik probeer te vermijden dat mijn verhalen droge opsommingen van namen worden. Als er mensen zijn die het op prijs stellen een stamboom van hun familie te hebben dan kunnen ze bij mij terecht via de redactie. Ik kan die zo uitdraaien en doormailen: kleine moeite.

Jan van Wijk, Sliedrecht

Herinneringen aan Leen Groeneveld

Herinneringen aan Leen Groeneveld door Jan van Wijk

Ik heb het een en ander verteld over de familie Groeneveld. Onlangs is Leen Groeneveld overleden, daarom haal ik nog enkele persoonlijke herinneringen aan hem op. Mede omdat Leen ook nog via zijn moeder (Gerdina van Wijk) familie van mij is. Als ik het goed heb berekend, is Leen een achterachterneef van mij.

Mijn eerste bewuste contact met Leen was in de jaren vijftig van de vorige eeuw. Want wat was namelijk het geval? Leen en Judith waren een rijdende patattent in Hèmert begonnen.

Eerst stond die op de Ka bij het huis van zijn vader, later in de Tuinstraat. Dat was een goede zet van Leen en Judith, want daar woonde veel jeugd, dus veel klanten. Natuurlijk moest ik als jongetje van een jaar of acht ook eens gaan proberen hoe die gebakken steeltjes aardappel smaakten. Dus toog ik met mijn vader naar de Tuinstraat en keek vanuit een hoekje naar Leen en Judith die druk aan het bakken waren en de overige klanten bedienden. Leen zag mij zeker over het hoofd wat mijn vader in de gaten had. Hij maakte Leen attent op de nieuwe klant. Leen vroeg aan mij: 'Hedde honger, maot?' Dat was dus mijn eerste contact met Leen.

Daarna zag ik hem regelmatig rond het Kerstfeest van de zondagsschool. Hij begeleidde ons dan op het kerkorgel en juffrouw Knoop leidde het feest, altijd op de Tweede Kerstdag 's avonds. Heel vroeger was er op die dag geen kerkdienst. 's Morgens werden wij dan in de kerk getrakteerd op chocomel en krentenbollen. En we moesten met Leen aan het orgel oefenen voor het zingen van 's avonds. Dat ging niet altijd even netjes. Ja, wat wil je met al dat lekkers en dan ook nog goed zingen? Leen liet dan tot onze grote schrik weleens met de ventielknop ineens alle lucht uit het orgel lopen en brulde van de galerij dat 'dit toch geen zingen was'.

Toen juffrouw Knoop stopte als organiste volgde Leen haar op. Volgens ds. Van Vliet luisterde hij altijd goed naar de preek, wat deze hoorde aan het lied dat Leen bij het uitgaan van de kerk speelde. Je merkte ook aan zijn spel voor de dienst vaak wat hem bezig hield. Toen hun zoon Leon geboren was speelde Leen 'Wat God doet dat is welgedaan'. Toen Jaap Hobo was overleden klonk het 'Alle mensen moeten sterven'.

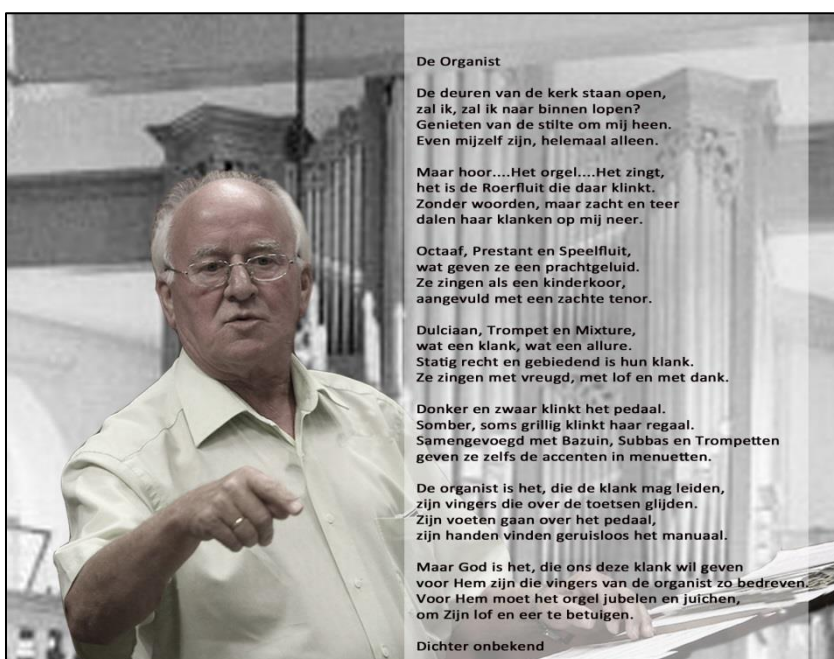
Halverwege de jaren tachtig raakte hij als organist uit de gratie. Niet omdat hij anders was gaan spelen, maar omdat de opvattingen over muziek bij predikant en kerkenraad gingen verschuiven.

Leen gaf ook orgelles aan menige jongere in het dorp. Ikzelf heb ooit orgelles gehad van juffrouw Knoop, maar dat stopte toen ik in militaire dienst moest. In die tijd ging het met de juffrouw ook minder, zij overleed in 1972.

Na de verbouwing van mijn ouderlijk huis in 1986 en het overlijden van onze ouders, nam ik weer orgelles, nu van Leen. Ik vroeg hem naar zijn tarief. 'Wel', zei Leen, 'net es bij een kind'. De hoogte van zijn tarief weet ik niet meer, misschien vijf gulden? Ons eerste huisorgel hadden wij gekocht van Marijnus, de vader van Leen. Later kwam daarvoor in de plaats de Philicorda.

Na mijn vertrek uit Hemert hebben wij elkaar uit het oog verloren. Wij zagen elkaar nog weleens op de verjaardag van Marcel Bouman, maar dat was het dan. Vorig jaar leidde ik een kerkdienst in Nieuwendijk. Ze hebben daar nog vage herinneringen aan Leen als koordirigent. En we weten natuurlijk ook dat hij jarenlang het mannenkoor te Poederoijen dirigeerde. Hoe hij dat naast zijn werk in de bakkerij allemaal voor elkaar kreeg qua tijd, dat weten Judith en hun kinderen het beste!

Misschien dat onze zeer gewaardeerde lezers denken hoe ik dit allemaal nog weet. Och, dè is een kwestie van goed onthauwe ... Merstal is dè wel hendig, zeker bij zün gelegenheid.

40 jaar getrouwd

Arie en Riet Verhoeks 40 jaar getrouwd.

Op een donkere avond ga ik op bezoek bij Arie Verhoeks (62) en Riet Verhoeks- Verhoeks (60), Korenbloemstraat 16. Arie en Riet waren 24 september 40 jaar getrouwd en Dorpskrant Nederhemert wil daar aandacht aan besteden. Als ik aankom en naar de voordeur loop, zie ik door het raam dat Arie lekker op de bank ligt te slapen, moe van heel de dag werken. En dan even een dutje doen kan geen kwaad. Arie, weer wakker geworden, laat mij binnen. Riet heeft de koffie al klaar.

De poes komt ook even kijken, want ze ruikt wat bij de koffie. Arie is als jongen begonnen als elektricien bij TMW Electro in Utrecht, maar dat was niets voor Arie. Hij werd liever monteur. Eerst 4 jaar gewerkt in Beesd in een garage en daarna bij Gebr.Vos transport. Volgend jaar 40 jaar in dienst bij Gebr.Vos. Eerst in Nederhemert in de Kapelstraat en nu in Zaltbommel op het industrieterrein. Arie vertelde dat hij vele jaren met de fiets naar het werk kon, maar nu met de auto naar Zaltbommel

moet. Tot nu toe is Arie 45 jaar monteur en hij moet nog wel enkele jaartjes mee! Arie is al 18 jaar lang verbonden als vrijwilliger aan de EHBO afd. Kerkwijk/Nederhemert en maakt ook deel uit van het bestuur. Vele organisaties zoals Oranjevereniging, Jaarmarkt Dorpsraad, rommelmarkt Bruchem, enz. doen bij evenementen een beroep op de EHBO. En de verrassingstocht van Hamarithi organiseert Arie nog steeds mee, samen met Jan Vos. Hij heeft 15 jaar lang het herfstkamp van Hamarithi mee georganiseerd. Dat deden ze o.a. in Nistelrode en Tilburg.

Vissen deed Arie ook graag als hobby, maar daar komt nu weinig meer van. Hij was bij vele verenigingen lid, maar gaat nu weinig meer vissen. Ook biljarten was een grote hobby van Arie. Ook dat is geweest, want ook biljarten doet Arie niet veel meer. "Vroeger hadden wij een vaste club in Nederhemert. Dan gingen wij tegen elkaar biljarten, dat was leuk. Maar het is allemaal voorbij. Wij worden ouder en hebben inmiddels 2 kleinkinderen gekregen. Ook daar zijn wij druk mee bezig als oppas- oma en – opa. Dat is ook weer leuk. Arie en Riet hebben 2 kinderen. Margareta woont in Haften en Josine in Aalst. Arie is geboren in Gameren en Riet in Nieuwaal. Ze zijn op 24 september 1976 getrouwd op het 'oude' gemeentehuis

van Kerkwijk door dhr. Schriever, ambtenaar van de burgerlijke stand van de toenmalige gemeente Kerkwijk. Riet heeft 4 jaar in verzorgingshuis 't Slot te Gameren gewerkt en daarna van alles gedaan o.a. gewerkt in bloemen en bij mensen in de huishouding, Riet pakte van alles aan. Fietsen is ook een hobby van Riet. Af en toe zie je haar ook bij de Hèmertse fietsclub

op woensdagmiddag in de zomer. Dan gaat Riet ook een middag heerlijk mee fietsen. Ook gaat ze regelmatig samen met Arie fietsen. Riet vertelde mij dat ze al 36 jaar in de Korenbloemstaat wonen en de enige nog zijn uit heel het rijtje huizen die er al zolang wonen. 'En wij wonen met veel plezier', weten ze beiden te vertellen. Als ik Arie vraag: "Wat vind jij van de Dorpskrant?" antwoordt hij mij: "Een mooi blad, maar ik ken niet alle mensen waarover er in geschreven wordt." Maar vele mensen zullen Arie en Riet nu wel kennen via de Dorpskrant.

40 jaar getrouwd

40 jaar getrouwd Jan en Aagje Vos

Op een koude maandagmiddag ga ik op bezoek in Herberg Den Dijk aan de Maasdijk in ons dorp. Nee, deze keer niet om daar gaan te eten of wat te drinken, maar ik ga daar naar toe omdat Jan en Aagje Vos - Bouman 20 oktober 40 jaar getrouwd waren. Op vrijdag 21 oktober was het feest in "eigen" tent, Herberg Den Dijk, samen met eigen familie en enkele goede bekenden. Jan Vos was nog niet thuis, dus ik raak aan de praat met Aagje. En dan kom je geen praat te kort. Ik kom er achter dat Jan en Aagje allebei 62 jaar oud zijn, 2 kinderen hebben die in Ammerzoden en Den Bosch wonen en ook hebben ze 2 kleinkinderen van 8 en 4 jaar oud. Aagje heeft 15 jaar lang bij Doruiter gewerkt (iedereen in ons dorp kent die familie) eerst in Nederhemert en later in Den Bosch. Daar was ze dag en nacht, vooral voor de kinderen van Gerrit en Gerrie Doruiter. Die zijn later naar Canada verhuisd.

Af en toe bezoeken ze nog familie Nederland. In 1976 zijn Jan en Aagje getrouwd in het "oude" gemeentehuis van Kerkwijk door de ambtenaar van de burgerlijke stand, dhr. Schrievers. "Wij hebben hierna twee jaar in Den Bosch gewoond", vertelt Aagje, "Maar mijn man Jan hield het niet langer uit in Den Bosch, had het niet naar zijn zin, en zou kruipend naar Nederhemert terug willen, want hij miste het dorpsleven zo. Dat hebben wij toen maar gedaan. We hebben 24 jaar in de Ormelingsstraat gewoond." Hierna 10 jaar in Ammerzoden, waar Jan en Aagje een cafetaria over namen dat de naam 't Voske ging dragen. Later hebben ze ook cafetaria Stefantino in

Ammerzoden overgenomen. In 2012 verhuisden Jan en Aagje naar Nederhemert, terug in hun oude geboorteplaats. Aagje heeft een hobby en dat

is koken voor gasten. Dat doet ze met liefde en plezier. Ook kijkt ze graag TV, maar daar heeft ze weinig tijd voor. Het werk roept, vooral in de avonden en weekenden. Gezellig zitten met een mooi boek, Aagje zou het allemaal graag doen. Samen met Jan oppas-opa en -oma, 3 dagen in de week, tussen het werk door, dat gaat nog wel overdag, dat doen ze graag. Jan Vos komt ook binnen. Was de tijd even vergeten, maar komt er gezellig bij zitten. En dan krijg je een stortvloed aan informatie binnen, want Jan heeft overal gewerkt. Onder andere bij auto-verhuur Lathouwers en bij een

autoleasemaatschappij in Den Bosch, bij Vos auto's in Wijk en Aalburg en 10 jaar werkzaam in de horeca in Ammerzoden. En daarna begon hij samen met Aagje in 2013 met Herberg Den Dijk. Een eetgelegenheid aan de Maasdijk

bij het veer. Jan: "Ik zag een bord staan bij De Herberg waar op stond 'Te Huur'. En ik zocht wat, want ik vond zomaar die tijd geen werk. Dit leek ons wel wat. Samen met Sjaan van Genderen, die eigenaar is van heel het oude veerhuis, kwamen wij er al snel uit. Wij wonen boven de zaak en dat is prettig, want wij hebben niet veel nodig. Het restaurant draait redelijk. Het is hollen of stilstaan," aldus Jan. "De zomer was niets. Veel regen en wind. En dan gaat er niemand op uit, lopend of met de fiets. Een mooie nazomer in september, maar dan werken vele mensen en dan blijft het terras leeg. Dat is jammer, maar wij klagen niet hoor. Hier bij het veer is een landelijk fietsroute

knooppunt en het pelgrimspad komt hier langs en het klompenpad trekt vele wandelaars. Ze weten Herberg Den Dijk goed te vinden. Vooral het heerlijke “hangop” nagerecht is bij vele mensen bekend en trekt velen naar Herberg Den Dijk. Het is ook een voordeel dat wij bij het veer wonen in een prachtige omgeving.”

Hobby's heeft Jan in overvloed en hij doet ook veel voor de gemeenschap. Vanaf 1978 is hij bij Hamarithi betrokken. En nog steeds, al 38 jaar lang, elk jaar, organiseert hij de verrassingstocht. Voorzitter van Roda Boys Aalst, 21 jaar lang, en 18 jaar in de politiek, van 1982 tot 2000.

Hij was raadslid voor de VVD in de gemeente Kerkwijk en in de gemeente Zaltbommel. Jan

en Aagje zijn de medeoprichters geweest van de nieuwe school de Vogelvlucht die 10 jaar bestaan heeft. Jan heeft daar de functie van voorzitter en secretaris gehad en Aagje was voor de school op de achtergrond de stuwende kracht.

Jan en Aagje zijn jarenlang werkzaam geweest in buurtvereniging 'Ormeling'. Jan is een bedrijvig baasje, die altijd ergens mee bezig is, veel op pad is, maar gezellig kan bedienen als je een keer komt eten in De Herberg. Wij nemen afscheid, maar eerst nog een foto maken voor de Dorpskrant, dat mag niet ontbreken.

50 jaar getrouwd

Gerrit en Carolien van Genderen 50 jaar getrouwd.

Ik ga op bezoek bij Gerrit (75) en Carolien (72) van Genderen die in de Molenstraat wonen op nr. 54. Dit was 60 jaar geleden nr. B167. Het echtpaar was vrijdag 18 november 50 jaar getrouwd. Een gebeurtenis om even bij stil te staan. Samen wonen ze in een knus, mooi huisje en als ik aan kom rijden heeft Carolien de was al lekker buiten hangen en ik zoek mijn weg naar de deur. Als ik binnenkom moet ik goed opletten op het afstapje, want de vloer van het huis ligt lager dan de Molenstaat. Het is er gezellig binnen. Een kleindochter van hen is ook op bezoek, want Carolien is vaak oppas-oma. Ik raak in gesprek met twee echte Hèmersen. Gerrit woont heel zijn leven al in de Molenstraat en Carolien komt van de Nederhemertse Kade, wat vroeger gewoon de Ka was.

Gerrit was 16 jaar toen hij op de Landbouwschool zat en zijn vader kwam te overlijden. Toen moest hij met hulp van anderen zelf de boerderij runnen en het land bewerken. Maar de ruilverkaveling kwam ook

in Nederhemert. Ze hebben volgens Gerrit alles overhoop gehaald. Maar ze hebben wel goed werk geleverd en er zijn toen goede beslissingen genomen waar ze blij mee waren. Gerrit heeft bijna 50 jaar in zijn bedrijf gewerkt. En een veeboer maakt vele uren per dag.

Ongeveer 10 jaar geleden heeft zijn zoon Kees de boerderij overgenomen en zijn Gerrit en Carolien naast de boerderij gaan wonen in een huisje toch dicht bij de boerderij. Gerrit kan de boerderij nog steeds niet missen en elke dag is hij daar te vinden, soms nog wel eens in de avond. En natuurlijk vindt zoon Kees dat fijn, want vader helpt met kuilgras binnen halen en de koeien voeren. Gerrit is er elke dag druk mee bezig en doet zijn werk met veel plezier en dat op 75-jarige leeftijd! In ieder geval veel beter dan achter de geraniums te zitten. Gerrit is altijd actief bezig geweest, want hij was o.a. 35 jaar lid van de vrijwillige brandweer van Nederhemert. Daar heeft hij nu nog een beeldje van, een spuitende brandweerman, als aandenken. Gerrit was jarenlang lid van de Raad van Toezicht bij de Raiffeisenbank, die later met de Rabobank in Hedel fuseerde. Ook had hij 10 jaar zitting in het schoolbestuur van de Christelijke basisschool “De Wegwijzer”.

Raadslid was hij 9 jaar voor de CDA in de toenmalige gemeenteraad van Kerkwijk. Een mooie tijd, vertelt Gerrit. Het echtpaar heeft 3 kinderen, Antoinette, Kees en Jenny, die allemaal met hun wederhelft in Nederhemert wonen.

Alle drie hebben ze twee kinderen. Dus Gerrit en Carolien zijn de trotse opa en oma van zes kleinkinderen. En Carolien speelt al meer dan 17 jaar voor oppas-oma.

Carolien vertelt dat op hun trouwdag, 18 november 1966, het weer ook somber was, net als vandaag. "Dhr. van den Berg, ambtenaar van de burgerlijke stand, trouwde ons in het voormalige gemeentehuis van Kerkwijk."

Carolien vertelt dat ze Gerrit gewoon op straat heeft leren kennen. "Vroeger liepen er veel meer groepen op straat in ons dorp en er werd wat afgekletst onder elkaar. Er kwamen ook contacten uit die later uitmondten in een huwelijk en dat was mooi.

Tegenwoordig zie je geen groepen meer lopen want de TV en media enz. houden vele jongeren thuis of ze gaan naar andere locaties".

Carolien deed altijd het huishouden, ook bij andere mensen. Maar toen ze trouwde met Gerrit was het naast huishouden ook helpen op de boerderij en dat deed ze met veel

plezier. Vele jaren heeft ze op de Creatieve Club gezeten, die door Go van Haaften en Celia Biesheuvel werd verzorgd in het dorps huis. Nu is die club opgeheven, maar eens per jaar komen de dames van de club nog gezellig een avond bij elkaar.

Wat het echtpaar aan het einde van ons artikel nog vertelt, heeft diepe indruk op hen gemaakt, dat was wel te merken. Het was de evacuatie van 1995, vertelt Gerrit. Door het hoge water

moesten wij ook weg uit Nederhemert. Via de media kwamen wij er achter dat in Kerkenveld

(Drenthe) plaats was. En daar zijn wij met ons vee terecht gekomen. Zelf woonden wij daar in een caravan. Ook in Moordrecht werden nog eens 35 stuks vee geplaatst. Wij denken daar nog veel aan terug. En wat zijn wij die mensen dankbaar dat wij bij hen terecht kwamen.

Op het eiland, in het restaurant van de Speeltuin, werd hun 50-jarig huwelijk gevierd met familie en enkele goede bekenden. Op vrijdag 18 november was Burgemeester A. van den Bosch

van de gemeente Zaltbommel het echtpaar al wezen feliciteren en ze kregen een uittreksel van hun huwelijksakte en een mooi bonbonschaaltje met inscriptie met het wapen van de gemeente Zaltbommel.

Juf Kooijman 30 jaar op 'De Wegwijzer'

Juf Gerda Kooijman-Groeneveld was onlangs 30 jaar werkzaam in het onderwijs én op 'De Wegwijzer'. Er vond een interview plaats.

Wil je wat over jezelf vertellen?

De meeste mensen kennen iemand die al 30 jaar in hetzelfde dorp, op dezelfde school werkt al wel. Net zoals ik veel kinderen groot heb zien worden en heb zien ontwikkelen van kleine kleuter tot een volwassen vader of moeder van weer een nieuwe generatie kinderen. Maar voor wie het nog niet weet dan kort: Geboren in Well, opgegroeid tussen de Hèmerse jeugd, getrouwd, een gezinnetje gekregen, poosje in Nederhemert gewoond. Nu wonen we al 21 jaar in een heerlijk huis met een fijne tuin in Wellseind samen met drie inmiddels volwassen en nog thuiswonende kinderen. Tot nu toe heb ik dertig jaar op 'De Wegwijzer' gewerkt.

Je hebt hier zelf ook op school gezeten. Kun je daar iets over vertellen?

Ik ging toen ik bijna 5 jaar was naar de kleuterschool. Eerst bij Juffrouw Hagoort. Maar die ging al vrij snel trouwen. Ik weet nog wel wat van de bruiloft: De juf had een witte jurk aan en ze leek helemaal niet op de vertrouwde juf van school. Er was een vreemde kerel bij die wij helemaal niet kenden en waar ze veel

aandacht voor had. Daar snapte ik niks van. Deze juf kwam na haar trouwdag niet meer terug. We kregen een nieuwe juf. Juf Wisselink. Een leuke juf! Maar ook streng hoor. Ze was grappig en kon goed voorlezen. Zij was achteraf gezien mijn inspiratiebron om juf te worden. Maar dat was niet iets wat ik al heel jong wou. Juist níét! Van juf Wisselink leerde ik hoe belangrijk het is om netjes te kunnen werken en hoe belangrijk het is om een stevige basis te leggen in de kleuterjaren.

Na de kleuterschool kwam ik in de eerste klas bij juf van Staalduinen. Op de eerste dag, Ik weet het nog goed, keek ik naar het bord. Er stonden tot mijn teleurstelling geen woorden op. Ik wilde zó graag leren lezen! Er stond een groot geel gekleurd kuiken op het bord. Zonder oog. We moesten zeggen wat de juf was vergeten. Nou dat was wel erg gemakkelijk dacht ik nog. Ik speurde het hele bord af wat er mis kon zijn. Ging toch écht niet zeggen dat ze dat oog was vergeten te tekenen. Zoiets simpels zou ze toch zeker niet bedoelen?? Het kwam verder wel goed in de eerste klas. In november kreeg ik een boekje mee naar huis om zelf te lezen. "Bruun de beer" van W.G. van der Hulst. Toch wel een beetje te hoog gegrepen denk ik nu. Wat kostte het een energie om dat boekje woord voor woord, bladzij na bladzij uit te lezen... In de tweede klas kreeg ik voor het eerst een meester: meester Zegwaard. Spannend! Ik weet dat het een strenge meester was en dat ik de rekensommen zo saai en eentonig vond. Rijtje na rijtje, en zo'n lange tijd achterelkaar...

In de derde klas kwam ik bij juffrouw Kraan. Wat hield ik van haar! Zij maakte van elke schooldag een feest en gaf je het gevoel iemand speciaal te zijn. Alle kinderen waren

dol op haar. Ze vertelde dagelijks van haar huisspin thuis. Zelden was ze streng, altijd waren haar kleine berispingen vol van humor. Ook zij is een voorbeeld voor later geweest: Hou in het oog wat een kind kan voelen, hou rekening met karakter, omstandigheden, probeer je in te leven in de gevoelens van het kind.

De vierde en de vijfde klas hadden we weer een meester. Meester van de Glind. Wow, een nieuwe meester. Vol nieuwe ideeën, net van de Pedagogische academie. Maar oh wat was hij toch vreselijk streng! Samen met Corry van Ooijen vaak straf gehad vanwege ons gelach en geklets. Het moest altijd helemaal stil zijn en dat is toch zó moeilijk voor vrolijke meisjes van 10, 11 jaar...

In deze tijd werd de nieuwe school gebouwd. Een moderne, lage, strakke, lichte school met nieuwe lokalen, nieuw meubilair... Tot 1975 zaten we in een oud, maar ook mooi schoolgebouw aan de Schoolstraat. De ramen van de vierde en vijfde klas grensden pal aan het kerkpaadje. Vaak stonden de ramen open en hoorde je in de klas wat er in het paadje gepraat werd. Op een dag maakte een plagerige jongen de meester erg boos. Herhaaldelijk stak hij zijn hoofd door de ramen en riep wat. Toen hij na een paar waarschuwingen niet stopte sprong de meester ineens boven op z'n bureau en hup door het (hoge) raam naar buiten. De geschrokken jongen zette het wijselijk op een lopen. En de kinderen in de klas?.... het werd geen puinhoop in dat lokaal toen, wij staarde verwaasd en geschrokken naar het raam... maar niemand deed eigenlijk iets. Dat durfden we toen niet!!

In de zesde klas wist je dat de tijd van de lagere school er bijna op zat. Veel gesprekken waren al gericht op het voortgezet onderwijs. Degenen die naar de MAVO of HAVO zouden gaan kregen van meester van Dam na schooltijd in die tijd extra huiswerk. Kennelijk was het onderwijs niet toereikend genoeg voor het niveau van de MAVO. Er heerste meestal een gezellige sfeer. Je wist heel goed dat je in de 6^e klas zat. De oudsten van de school. In juli 1977 ging ik, naar ik toen dacht, voorgoed van school. Dag meesters, dag juffen, dag school. Hier kom ik nooit meer terug! Hoe anders is het gelopen.....

Wanneer en hoe wist je dat je het onderwijs in wilde? Hoe ben je daar naar toegegroeid en wat heb je ervoor gedaan?

Lange tijd wist ik voornamelijk dat ik níét het onderwijs in wilde. We hadden geen jonge kinderen in de familie en alle neefjes en nichtjes werden in een tijdsbestek van 5 jaar geboren. Ook in de buurt waar ik opgroeide waren alleen kinderen van mijn leeftijd of een stuk ouder. Ik had geen gelegenheid om misschien te kunnen ontdekken hoe leuk jonge kinderen waren. Ik had het juist ontzettend naar mijn zin op de boerderij van mijn ouders. Voor mij stond het al jong vast: ik wil een baan in de agrarische sector. Ik hielp heel graag bij de koeien in de stal, kon koeien melken, reed stoer rond op de trekker en was dol op de hooitijd. Las het blad 'De Boerderij' van A-Z, bezocht de veemarkt, stond met mijn neus vooraan als vertegenwoordigers, veekopers of de veearts op de boerderij waren. Door ziekte van mijn jongere broer ging het op de middelbare school niet zo goed. Mijn interesse in het boerenleven luwde. Op school vonden

ze bovendien een meisje met zulke interesses maar gek. Bovendien gingen alleen jongens na de middelbare school naar de MAS of de HAS in die tijd. Ineens wist ik niet meer wat ik wilde worden. Ik tekende in die tijd ook heel veel. Misschien iets met tekenen, schilderen, iets creatiefs...iets met kleuren...maar ja hoe kun je daar nu een beroep van maken... Kunstacademie misschien? Nou dat vond mijn vader hélemaal niks. 'Daar kun je nog geen droog brood mee verdienen', dacht hij. Een nichtje en een vriendin gingen naar de kleuteropleiding. Hun verhalen maakte mij enthousiast. Het sprankelende, creatieve en een mate van vrijheid en zelfontplooiing sprak

mij aan. Nog niet geheel overtuigd toch maar naar de Driestar. Toen ik eenmaal aan die opleiding begonnen was, voelde het als thuiskomen. Onderwijs! Daar ging ik voor. En nog!

Wanneer ben je hier benoemd en hoe ging dat?

Ik had er drie jaar kleuteropleiding op zitten. De opleiding was nog niet klaar maar eventueel kon het vierde jaar wel naast je baan gevolgd worden. Omdat dit de laatste lichting van de kleuteropleiding was, kon ik in het vierde jaar meteen mijn bevoegdheid voor de hele basisschool halen. Toen stond er ergens in het voorjaar een advertentie in het RD voor een vacature als kleuterjuf in Brakel en ook een in Nederhemert. Op beide advertenties schreef ik. Een handgeschreven brief op mooi geschept papier. Dat werd toen nog op prijs gesteld. Het werd Nederhemert. Ik werd uitgenodigd voor een proefles bij de kleuters in het schooltje aan de Hofstraat. Een Bijbelverhaal en een spelles. Het Bijbelverhaal was om de identiteit te peilen en de spelles een ultieme gelegenheid om de orde te bekijken. Dat ging namelijk zo: Een spelles bestond in die tijd uit een inleiding, een

kringspel, een tikspel en een rustgevend afsluitend spel. Maar.... Er was géén speellokaal. De kinderen moesten al hun kleren uit, hemd en onderbroek aanhouden. Gym schoenen aantrekken én... alle tafels en stoelen aan een kant van het lokaal opstapelen zodat het lokaal geschikt werd voor de spelles...sjonge... wat heb ik van inspanning gezweet om alles op tijd en rustig te laten verlopen. Het duurde bijna twee weken voor ik naderhand wist dat ik was aangenomen. Wat was ik blij!

Kun je wat over je werk in de eerste jaren vertellen?

Net zoals alle beginnende leerkrachten vond ik de eerste jaren ontzettend mooi, zwaar, intensief en nam het al mijn tijd in beslag die ik had. Bovendien kwam de opleiding die ik op woensdagmiddag en avond moest volgen er nog bij. Ik genoot er toch ook zo van! Die eerste groep, die kinderen werden echt een stuk van mijn leven. Je maakte aan het begin van de week een planning aan de hand van een thema wat ze moesten maken en dat kwam overal in de klas terug: Als het over de winter ging, bouwden de kinderen stallen voor de dieren, in de poppenhoek trokken we de poppen warme kleren aan en met gym schaatsten ze op stukjes vloerbedekking door het lokaal. Het enige wat je bij moest houden waren de absenties en in welke hoeken en met welke spelletjes de kinderen speelden. Ik had ook al wel een lijst ophangen waar ze zelf mochten plannen waar de mee wilden spelen. De kinderen werden vaak op niveau in een groepje gedeeld. Sommige groepjes kregen meer uitdaging en andere groepjes meer aandacht. Zelfstandig worden kreeg ook veel aandacht. Het leek zo hard werken om alles bij te houden!

Je bent na verloop van jaren IB-er geworden en daarna ook teamleider. Kun je hier iets over vertellen?

Van 1990 tot 2000 werkte ik niet zoveel. Eén, anderhalve dag hooguit. De kinderen thuis waren nog klein en hadden de aandacht van hun moeder nodig vond ik. Toen de jongste drie werd ging hij naar de voorschool. Het was de eerste voorschool van de Bommelerwaard. Ik had in de achterliggende jaren weinig kleuters gehad. Wel in alle andere groepen

van de school gewerkt. Toen ik na een hele lange tijd weer bij de kleuters ging werken voelde dat zo goed! Ik merkte door het wegvallen van de oude kleuteropleiding, dat ik van deze leeftijdsgroep veel kennis had, zowel op sociaal-emotioneel niveau als op cognitief, verstandelijk niveau. In die tijd kregen nieuwe leerkrachten net van de PABO vergeleken met

de oude kleuteropleiding, nog maar een vierde aan kennis van het jonge kind mee. Ik ging me steeds verder verdiepen in de eerste 6 jaren van de kind en hoe ontzettend belangrijk en van invloed die zijn voor de voortgang van hun verdere leren en leven. In 2002 zag ik dat er een opleiding was voor onderbouw IB-er, met als latere aanvulling master SEN voor het jonge kind. Ik weet nog dat ik nog geen kwartier nodig heb gehad om te beslissen of ik dit wilde. Natuurlijk is het besproken of deze opleiding nuttig zou zijn voor onze school. De IB-er in die tijd zag het als een fijne aanvulling en verlichting van haar eigen werk. We zouden ons na mijn opleiding allebei meer gaan richten op een specifieke leeftijdsgroep. Voor mij zou dat het jonge kind in de kleuterleeftijd zijn. Door allerlei organisatorische veranderingen in het management ben ik naast IB-er onderbouw ook teamleider onderbouw geworden. Dat is meestal een fijne combinatie. Belangrijk is om zorg- en beleidstaken goed te kunnen scheiden. Vaak komen deze dingen toch ook weer samen in de bouwvergaderingen. Vorig schooljaar heb ik een vernieuwde opleiding IB'er gevolgd omdat er inmiddels weer veel nieuwe dingen in de zorg rond het onderwijs spelen. Deze opleiding die één jaar duurde heb ik met succes aan de Driestar afgerond. Het is fijn om up-tot-date te zijn en te blijven.

Wat zijn de veranderingen als je kijkt naar 30 jaar geleden en nu? Wat is er allemaal ten goede veranderd, maar ook: wat is minder goed geworden?

Alles is meer gestructureerd geworden. We hebben de kinderen veel beter in beeld. Er wordt gewerkt met een leerlingvolgsysteem waarin je in principe alles over een kind kwijt kunt. Er is minder kans dat een kind onopgemerkt blijft als er dingen minder gemakkelijk gaan. Vooral een kleuter kan gemakkelijk tussen de mazen van het net glippen. Zij ontwikkelen nog zo sterk met sprongetjes. Daar moet je kennis en oog voor hebben. Soms is een kind heel talig en lijkt het heel erg slim. Het is dan belangrijk genoeg kennis te hebben van het geheel van het kind om signalen op juiste waarde te kunnen schatten. Natuurlijk brengt structuur ook administratie mee. Dat is inderdaad een verzwarend voor de leerkrachten. Echter, als het niet zou gebeuren is het maar de vraag of je de groepen goed kunt indelen naar niveau en of je goed in beeld hebt waar het probleem precies zit. Meestal zal dat goed gaan omdat onze meesters en juffen voldoende professie hebben. Maar als het niet goed gaat op school, als het onderwijs voor een kind te zwaar is, is het belangrijk dat er studie van is gemaakt en er dingen in de loop van de tijd zijn opgeschreven zodat je kunt zien dat een probleem in principe nooit zomaar uit de lucht komt vallen. Hoewel iedereen in Nederland erg negatief doet over de 'papier rompslomp' van het onderwijs zie ik er ook positieve kanten aan. Toen ik net begon met werken was elke leerkracht koning in zijn eigen groep. Er werd

alleen iets opgeschreven als de leerkracht dat zelf opmerkte of belangrijk genoeg vond om op te schrijven. Transparantie was een moeilijk woord en contact met ouders was er veel minder als nu. Ik juich het nu toe als ouders

inzage kunnen hebben in de scores van en de notities over hun kind. Het is goed als ouders adequaat kunnen reageren en je open met elkaar in gesprek kunt gaan. Ouders zijn degenen die hun kind het beste kennen.

Omdat ik het zo goed naar mijn zin heb in mijn werk zou ik niet echt kunnen zeggen wat minder goed is geworden. Wat ik wel zie is dat er steeds meer op iedereen in het onderwijs afkomt: Zoveel uur rekenen en taal, dan komt er weer een vak bij, en dan moet er weer iets anders aandacht krijgen. Intussen gaat het programma en de tijd door en er moeten doelen gehaald worden. Zwaar en druk is het vaak. Daarom loop ik vaak een klas in, probeer feeling te houden met de doelgroep, neem een poosje een groep over en probeer elke dag iets positiefs te zeggen. Ik ben van mening dat er heus regelmatig minder fijne dingen voorkomen maar dat je het vermogen moet hebben overal het positieve uit te halen want ook van de minder goede kanten kun je juist veel leren.

Je hebt een drukke baan op school. Heb je nog tijd voor hobby's en andere dingen?

Ja dat is soms een lastig puntje. Ik ben iemand die van veel dingen kan genieten en ook van de vrije tijd. Ik zeg weleens: Wat is het toch fijn dat ik werk heb, anders had ik ook nooit vakantie! Mijn werk is eigenlijk ook mijn grootste hobby...maar het is ook het is heerlijk om ongestoord eindeloos te kunnen lezen, genieten van de tuin. Ik spreek graag af met vriendinnen om samen wat gezelligs te doen. Ik heb een naaimachine waarmee ik graag ontspannen leuke dingen probeer te maken (als de tijd het toelaat). Veel mensen kennen de fotokaarten die in de school te koop zijn: Ik kan me verliezen in fotograferen en fotoshoppen is een héle grote hobby. Ook van koken en bakken kan ik genieten. Het is wel

erg jammer dat je daar ook dik van kunt worden... In het verleden heb ik (ook samen met meester Vos) veel geschilderd. Dat is op het moment wat op een lager pitje komen te staan. Het is namelijk zo dat een dag jammer genoeg maar 24 uur heeft en je binnen die 24 uur ook nog een poosje moet slapen. Verder vragen de overige 4 gezinsleden ook hun welverdiende aandacht en zorg en moet er tussendoor ook heel wat gewassen en gestreken worden. 's Avonds krijgt mijn moeder die niet zoveel meer kan, meestal ook even een bezoekje. Het stelt niet zoveel voor, een appeltje schillen, een praatje maken, wat kleine hand- en span karweitjes... Verder mag ik van tijd tot tijd oude mensen die zelf niet meer kunnen, naar de kerk brengen in het Zonnelied. Een dankbaar werkje! Ook deze mooie dorpskrant vergt de nodige tijd die ik er graag aan besteed. Mijn dagen zijn vol. Het enige minpuntje van mijn leuke werk is de tijd: Daar hou ik niet veel van over om het huishouden te doen;-)

Wat zijn je toekomstbeelden na 30 jaar op deze school?

Ik denk dat we in de toekomst qua (leerling)administratie nog veel meer online kunnen en gaan doen. Ook de kinderen gaan in de toekomst zeker nog meer gebruik maken van (gefilterd) internet. Er wordt zo mogelijk, juist door de digitale mogelijkheden, nog meer op maat gewerkt. Ook de ouders zullen veel meer via internet bij school worden betrokken. Ik denk ook dat we er voor moeten waken het persoonlijke contact met het kind te behouden. Het is in deze tijd nóg belangrijker dat het kind zich veilig voelt, dat het naar z'n zin heeft en dat het 't gevoel heeft: De meester en de juf zien mij écht. Ze zijn écht in mij geïnteresseerd. We moeten er ook voor waken dat in deze tijd dat we zoveel moeten, dat de lesdagen zó vol zitten, de boodschap van het evangelie misschien nog meer moeten bewaken en uitdragen. Op deze manier zie ik de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Oktober 2016

Burgerschap op 'De Wegwijzer'

Kinderen leren op school rekenen, schrijven en lezen. Deze basisvaardigheden zijn belangrijk om straks in de maatschappij te kunnen functioneren. Toch zijn er meer vakken. De leerlingen moeten namelijk ook iets weten van de wereld om hen heen. Wereldoriëntatie dus. Daarbij kunt u denken aan biologie, wat is Gods schepping wonderlijk! Of neem nu aardrijkskunde, hoe leven mensen in deze wereld. Of geschiedenis, wie zijn geschiedenis niet kent, is gedoemd haar over te doen. Een relatief nieuw vak op de basisschool is burgerschap. Daar gaat het over in dit artikel.

Burgerschap

Het kan verkeren. In de tijd van de Franse Revolutie (1789) wilde men het gezag afschaffen. Geen koningen, edelen of heren meer. Iedereen is burger. Iedereen is gelijk. In de 19^e eeuw kwam de volksschool waar de kinderen werden opgevoed tot goede burgers van de Nederlandse Natie. In de jaren '60 van de vorige eeuw kreeg het begrip burger een negatieve lading. Iemand die burgerlijks was, was ziekelijk conservatief en stond de vernieuwingen in de maatschappij tegen. Inmiddels is het woord weer positief getrokken. Op school moeten we de leerlingen vormen zodat ze straks in de maatschappij goede burgers zijn. Mensen die hun verantwoordelijkheid als christen kennen en

nemen. Mensen die actief meedoen met allerlei netwerken in de samenleving. Mensen die de democratische waarden van ons land kennen en gebruiken.

Saaï?

Misschien denkt iemand na het lezen van de vorige alinea: burgerschap op de basisschool is vast heel saaï. Er is maar één antwoord: Nee! Op De Wegwijzer proberen we burgerschap praktisch onder de aandacht te brengen. Zo mogen ieder jaar de leerlingen stemmen voor een nieuwe leerlingenraad. In de groepen 6 en 7 worden 'partijen' gevormd, ieder met zijn eigen 'lijsttrekker' en 'partij-programma'. Na een heus verkiezingsdebat kiezen de kinderen uit de groepen 3 t/m 8 wie in de leerlingenraad mag gaan meedenken over praktische dingen op school. Een ander onderdeel van burgerschap is de excursie naar de Tweede Kamer. Eens in de twee jaar brengen de kinderen uit groep 7 en 8 een bezoek aan Den Haag. Zo leren ze niet alleen hoe de regering in elkaar zit en wat zij voor taken heeft, maar ook waar onze regering haar werk doet. Zo krijgen ze daar een beeld bij.

Excursie

Maandag 19 september jl. was het zo ver. Met de bus vertrokken we naar onze regeringsstad. Het was een reis zonder files. Wel hadden we een behoorlijk oponthoud door een opgebroken weg. De bus moest een heel stuk omrijden, voordat we uiteindelijk bij Madurodam aankwamen. Daar startte ons programma. We werden opgewacht door twee medewerkers van Stichting Pro Demos (betekent: 'voor het volk'). Deze Stichting verzorgde de gastlessen en rondleidingen. Eerst dachten we na wat het begrip democratie betekent. Het volk kiest zelf zijn vertegenwoordigers, die met elkaar een gezamenlijk besluit moeten nemen. Daarna vormden we als groep een gemeenteraad. Er waren verschillende partijen met verschillende

meningen hoe de stad er uit moest gaan zien. In een debat werd nagedacht welke gebouwen er in de stad moesten komen. Daarbij bleek dat als je voor iets kiest, je dan iets anders moet laten vervallen. Kiezen is dus belangrijk maar ook lastig. Langs de democratische weg werd de stad gebouwd. Wel een middelbare school, geen basisschool. De meerderheid had zo besloten...

Dit jaar week het programma wat af. De rondleiding langs de regeringsgebouwen verviel. We kregen de unieke kans om echt in de regeringszaal van de Tweede Kamer plaats te nemen. Voor de eerste keer zou de kindermiljoenennota gepresenteerd worden. Daar mochten wij dus bij zijn. Een hele belevenis om in zo'n plechtige ruimte op de blauwe zetels te zitten. En dan al het geklik van de vele fotografen die één en ander op de gevoelige plaat wilden vastleggen. De kindermiljoenennota bracht de nodige discussie op gang. Er ontstond een waar debat in de Kamer. Leerlingen kwamen met hun mening bij de interruptiemicrofoon. Daar vertelden ze welke argumenten ze hadden. Uiteindelijk kwam een motie in stemming. Deze werd met meerderheid van stemmen aangenomen.

Na afloop van de excursie bracht de bus ons nog naar het strand van Scheveningen. De meeste kinderen genoten van het water. Na deze bijzondere ervaringen reden we weer naar onze dorpsschool in Nederhemert.

Gast van de raad

Dit jaar kwam er voor groep 8 nog een vervolg. De kinderen waren op donderdag 13 oktober jl. 'gast van de raad'. Om 19.00 uur werden we

welkom geheten door twee raadsleden van de gemeente Zaltbommel Gilco Grandia en Thom Ummels. In één van de zalen van het oude raadhuis kregen we een presentatie over de lokale democratie. Onder het genot van een grote appelpunt en een flesje frisdrank leerden we van alles over de gemeenteraad. Verder deden we een quiz over politiek. Daaruit bleek dat de kinderen inmiddels al heel veel hadden geleerd.

Als afsluiting mochten we op de publieke tribune van de oude raadszaal plaatsnemen. Daar werden we door burgemeester Van den Bosch welkom geheten. De leerlingen hebben zo de gemeenteraad van dichtbij gezien. Mensen met allerlei meningen, die met elkaar beleid maken en beslissingen nemen.

Jonge burgers

Burgerschap is een vast onderdeel op De Wegwijzer geworden. De leerlingen moeten niet alleen kennis opdoen hoe onze regering werkt. Zij moeten gevormd worden tot goede burgers, die vanuit christelijke overtuiging staan in onze maatschappij. Zij vormen de schakel naar de toekomst. Wie weet wie straks nog in één van de vergaderzalen verantwoordelijkheid zal gaan dragen?

Hèmerse kunstenaars

Hèmertse kunstenaars – Hans van Wijck en Agaath Ziel

Niet iedereen in het dorp is er van op de hoogte dat we in Nederhemert een kunstenaarsechtpaar hebben wonen. En kunstenaars zijn Hans en Agaath toch echt. Beiden zijn al hun leven lang bezig met het maken van kunst en in de kunstenaarswereld zijn ze geen onbekenden.

Hans is in zijn jonge jaren begonnen met keramiek tijdens de opleiding in Den Bosch. Daar maakte hij keramiek en decoreerde het. Eigenlijk is hij met keramiek begonnen met ruimtelijke vormen waarop met verf gewerkt kon worden. Hij vond dat erg leuk om te doen en van het één kwam het ander. “Je verzint niets, het overvalt je. Het is een proces dat zich steeds verder ontwikkelt,” legt Hans uit. Niet bij alle kunstenaars ontwikkelt het proces zich verder. Bij sommige stopt het, omdat ze succes hebben met wat ze gemaakt hebben. Daardoor worden ze vaak geremd om iets anders te gaan doen. “Dat gebeurt helaas bij veel kunstenaars. Agaath en ik hebben naast ons werk betaalde banen gehad. Zo heb ik bijvoorbeeld les gegeven. Daardoor zijn we vrijer om andere dingen te proberen. Je inkomen hangt er dan namelijk niet van af.”

Voordat Hans naar de Kunstacademie in Den Bosch ging, had hij al op allerlei keramiekbedrijven gewerkt in Gouda. Gouda is een echte Keramiekstad. Daar heeft hij het vak goed geleerd. Hij heeft zelfs een eigen pottenbakkerij gehad. In Gouda heeft hij ook Agaath leren kennen.

Agaath heeft in Rotterdam de Academie voor Beeldende Kunst gevolgd, waar ze in 1968 afstudeerde.

Bij Agaath zit het kunstenaarschap een beetje in de familie. Haar grootvader was namelijk plateelschilder.

Nadat Hans zijn opleiding in den Bosch had afgerond, kreeg hij meteen een baan in het Keramisch Centrum in Heusden. Daar kregen mensen die vanaf de academie kwamen een studiebeurs en een werkperiode van een jaar,

om het vak nog beter te leren. Het was een heel internationaal gezelschap wat daar kwam. Ze kwamen van Egypte tot aan Engeland in het Centrum werken. Inmiddels is de naam van het Keramisch Centrum gewijzigd in het Europees Keramisch Werk Centrum. Hans is van 1976-1989 directeur geweest van het Keramisch Centrum. In die tijd maakte Hans keramiek en Agaath decoreerde het.

In 1989 verhuisde het Keramisch Centrum naar Den Bosch en toen besloot Hans om voor zichzelf te beginnen. Hij heeft toen met Agaath een schip gekocht en is door Nederland gaan zwerven. In 1993 was Antwerpen de Culture Hoofdstad van Europa. Het schip heeft toen ook nog even in Antwerpen gelegen. Er was een tentoonstelling en het schip werd gebruikt als tentoonstellingsruimte. Ook hebben ze zo'n 8 jaar in Gouda gelegen. Via Heusden en Nederhemert-Zuid zijn ze uiteindelijk een jaar of zes geleden in Nederhemert-Noord aangemeerd. Nederhemert is een leuke plek om te wonen en om oud te worden, vinden Hans en Agaath. “Er is veel natuur en water, het heeft veel winkels voor zo'n klein dorpje en de mensen zijn aardig,” legt Hans uit.

“Hoe we op een schip terechtgekomen zijn, vraag je? Tja, er zijn 2 dingen waar ik veel liefde en aandacht voor had en heb: water/schepen en kunst. Met dat in gedachte kwamen we op een schip uit. In het ruim is namelijk ruimte voor een groot atelier en we wonen op het water.”

Ze hebben al eerder in Nederhemert-Noord gelegen. Van 1974-1976 heeft Agaath namelijk het veer gedaan. Ze woonden toen op een tjalk. "Onze oudste zoon heeft in Nederhemert-Zuid leren lopen," vertelt Agaath.

Hans heeft van 2000 - 2009 ook het veer gedaan voor 2 dagen per week. "Dat was leuk om te doen en zo leerde ik ook de mensen van Nederhemert kennen."

Omdat Hans zoveel van boten houdt, beheert hij nu nog de jachthaven. Er zijn veel vaste ligplaatsen. "In het begin van het jaar zorg ik dat het haventje in orde is en dat de plaatsen geregeld worden. Het is een soort vrijwilligerswerk, waarbij je onder de mensen blijft door de vele leuke contacten die je met ze hebt. We leven zowel op het eiland bij het haventje, als op de boot hier in Nederhemert-Noord."

Hans houdt nog regelmatig een expositie. Zo'n 2 a 3 keer per jaar. "We zijn natuurlijk al heel lang bezig met kunst. Daardoor bouw je een netwerk op. Ook heb je mensen die ooit iets van je gekocht hebben en dat onthouden. Daardoor word je vanzelf voor exposities gevraagd. In Den Bosch heb ik ook veel contacten en daar heb ik een tijdje geleden geëxposeerd. En dit jaar, van 22 maart tot 22 mei, heb ik geëxposeerd in het museum van het stadskesteel in Zaltbommel. Als je wilt kun je veel exposeren, maar het is heel veel geregeld, dus we beperken het. Het kost namelijk heel veel tijd, gedoe en geld voor bijvoorbeeld de inrichting en affiches."

Agaath exposeert bewust niet zoveel meer, maar volgend jaar in april, met Pasen, heeft ze een expositie in de tuin en koffieruimte van het stadskesteel in Zaltbommel.

Voor beiden geldt dat ze het 't leukst vinden als mensen naar hun atelier thuis komen om hun kunst te bekijken. Een galerie is toch wat onpersoonlijker. "Het is leuk om contact met deze mensen te hebben. In een galerie heb je daar niet altijd zicht op."

In de loop der tijd is Keramiek bij Hans meer naar de achtergrond verdwenen en legt hij zich vooral toe op andere technieken, zoals grafiek. Agaath schildert en maakt collages.

Zowel Hans als Agaath werken met olieverf. Agaath vindt olieverf mooier dan acrylverf en ook Hans vindt dat de kleuren van olieverf

levendiger zijn. "Acryl kan zo'n matte kleur hebben. Daarnaast heeft olieverf een enorme hoeveelheid aan kleurtonen en transparantie." Vroeger werkte Hans het liefst met zwart en wit, "maar Agaath gebruikte juist heel veel kleur, dus ik kon niet achterblijven," lacht Hans. De inspiratie om dingen te maken halen ze uit literatuur, muziek en de natuur. "Eigenlijk is mijn werk een illustratie van dingen die me bezig houden. Die verbeeld ik in kleur," vertelt Hans

"Het is ook een kwestie van gewoon beginnen en dan zien waar je uitkomt. Zo heb ik een periode van stillevens en landschappen gehad. Ook heb ik maskers beschilderd en drijfhout dat ik langs de maas vond," vult Agaath aan.

"Het uitgangspunt is toch het creëren van iets uit je eigen omgeving, om je eigen omgeving vorm te geven. Zo vind ik het leuk om dingen uit de directe omgeving te gebruiken zoals teer en de scheepsluiken waarop ik schilderijen maak. In het begin gebruikte ik ook scheepsverf, maar daar kon ik niet zo goed mee uit de voeten qua kleur," voegt Hans daar aan toe.

De laatste tijd is Hans druk in de weer met teer en lood. Hoe hij daar op kwam? "Vanuit Heusden kreeg ik een opdracht om een icoon te maken waar iets van Heusden en een crucifix op moest staan. Op een gegeven moment kwam ik op het joodse kerkhof in Heusden waar ik, uiteraard, joodse letters zag. Die vond ik mysterieus en mooi. Ik ben die letters uit lood gaan knippen en bedacht toen dat ik ze ook kon drukken in plaats van vastplakken. Weet je: Joodse letters lijken op pictogrammen. Vaak verbeelden ze wat ze betekenen. Zo heb ik luiken waar ik bepaalde joodse letters op gebruikt heb. Die letters lijken op water of vuur: ze hebben een heel vloeiende vorm."

Het is een creatief proces dat een optelsom is van ideeën, toeval en inspiratie. Als kunstenaar ben je een beetje aan het spelen met ideeën. Soms hebben die ideeën ook een heel praktisch uitgangspunt.” Zo heeft Hans een expositie gehad van bedrukte papieren tasjes. “Ik kwam die tasjes tegen. Ze hadden een handvat waardoor je ze handig op kon hangen en je had zo ook geen lijstje nodig.” Van lood knip ik figuren, en die heb ik weer op de tasjes gedrukt, nadat ik ze met teer geveerd had. Ook heb ik sjablonen gebruikt. Hoewel ik sommige letters en sjablonen meerdere keren gebruik, pas ik ze steeds anders toe, waardoor elk stuk uniek is.

Ik maak nooit twee keer hetzelfde. Ik doe niet aan reproducties.” Hans had zijn hele tentoonstelling vol hangen met tasjes, en kreeg daar veel positieve reacties op.

Ook Agaath zit niet stil. Zij houdt zich momenteel druk bezig met portretten die ze schildert in dozen en haar expositie in april 2017 zal ook de nodige aandacht vergen.

Voorlopig is hun inspiratie, net als hun verf, nog niet opgedroogd.

Column Betje Wolfers

Ouderlijk Huis

Ja, ja die vrijdagavonden uit de vijftiger jaren. Nu, na zoveel jaren, zijn er voor mijn gevoel alleen maar goede dingen van die avonden te vertellen.

Pa was thuis, want moe had om 7 uur de fiets gepakt om naar opoe(s) te gaan. Heel de Ka en de Meulestraat heeft dat geweten. Ze heeft het 35 jaar volgehouden, en je kon de klok erop gelijk zetten.

Terug naar die vrijdagen. Om half vier thuisgekomen van school, met “nieuwe” leesboeken onder de arm. Dan was er ook nog dat geweldige blad “De Spiegel”. Maar dat mocht je alleen heel voorzichtig eekes inkijken, want “oew vaoder is erst aon de burt, war”. (En wie zu tè wel niet gezeed hebben???)

Dit aangename gevoel werd nog eens versterkt als je schoongewassen en in een schone pon aan de tafel zat. In mijn herinnering zie ik me altijd aan de keukentafel zitten, met de teil op de grond. Maar we zullen toch ook wel 's winters gewassen zijn?

Na het avondeten schaarden we ons rond de tafel, d.w.z. de oudste drie. Carla en Kees lagen dan al op bed, denk ik. Wè hedde gullie veul gemist!!!! Het hoogtepunt moet nog komen.

Blaojkes, pennen, potloden en boekskes worden uitgedeeld. Stil, de school gaat beginnen. Hoeveel is 5 keer 3, 6 keer 8? Waar ligt Hoogezand, en waar Zevenaar? Wanneer is Willem de Zwijger vermoord, door wie en waar?

Je mag 3 keer raden wie dit allemaal overhoop haalde. Juist, precies: ons Bet.

En de vader zat in zijn hoekske, rokte een sigaarke en las te kraant. En om 10 uur kwam de moeder gelukkig weer veilig thuis.

Dit is de laatste column die Betje Wolfers gemaakt heeft. Ze neemt nu echt afscheid met de woorden: ‘Het is me een groot plezier geweest, maar mijn gezondheid laat het niet toe dat ik nieuwe dingen bedenken kan.’ Namens de redactie van de dorpskrant heel erg bedankt voor alle bijdragen en we wensen je het allerbeste toe met je gezondheid!

Klompenpad: oproep!

Oproep voor het Klompenpad (1) – klompen gezocht

Voor ons mooie Klompenpad Hamaritha zoeken wij oude klompen. We willen de paaltjes voorzien van een klomp met nummer. Het is voor de vrijwilligers handig als ze weten aan de hand van een nummer op welke plaats iets veranderd of verbeterd moet worden. Zijn er mensen die nog een oude klomp hebben liggen en er niets mee doen? Wij zouden er heel blij mee zijn! Groot of klein maakt niet uit. Hebt u iets voor ons bel dan 0615616195. Afgeven kan ook op Maasdijk 1c, w/s LEBA. Alvast bedankt namens alle vrijwilligers.

Oproep voor het Klompenpad (2) - Vrijwilligers Hamarithapad gezocht

Zoals u misschien wel weet, is Nederhemert sinds oktober 2014 een klompenpad rijk: het Hamarithapad. De hoofdroute is een wandelronde van 10 km om het dorp Nederhemert heen. Op het eiland ligt een routeverlenger van ongeveer 5 km. De route is in het terrein aangegeven met groene bordjes/stickers met klompen er op. Verder zijn er folders, is er een app, en is de route op internet te vinden. Het beginpunt ligt bij café

De Maasstroom. Het Hamarithapad is verbonden met twee andere klompenpaden: het Baanbrekerspad en het Nywelepad. Klompenpaden gaan in principe zoveel mogelijk over onverharde paden, boerenland en historische trace's. Klompenpaden zijn een initiatief van de Stichting Landschapsbeheer Gelderland. Zie de site www.klompenpaden.nl alwaar de gratis te downloaden klompenpad-app te vinden is.

Er is een vrijwilligersgroep die het pad tenminste eenmaal per maand naloopt. Door het vertrek van enkele vrijwilligers zijn wij nu op zoek naar wandelliefhebbers die willen helpen met het beheer van het pad. Concreet houdt dit in dat je tweemaal per jaar een controleloop uitvoert, en daarbij waar nodig bordjes herplaatst, klein snoeiwerk verricht en zwerfvuil opruimt. Het materiaal daarvoor wordt beschikbaar gesteld. Ook komt de groep aan het begin en eind van het wandelseizoen bij elkaar om zaken te bespreken, en voor de gezelligheid.

Heb je tijd en zin om mee te helpen met het op orde houden van ons Hamarithapad? Meld je dan aan!

Dat kan bij Ferdi Timmermans, coördinator; te bereiken op 06 39 48 22 92 of ferdi.timmermans@gmail.com.

Van de Oranjevereniging

Ledenvergadering

Vrijdag de 13^e januari zal weer de jaarlijkse ledenvergadering zijn van Oranjevereniging 'Oranje Trouw'. Zoals gewoonlijk zullen er weer diverse agendapunten aan de orde komen en is er mogelijkheid om zelf dingen in te brengen, op/aan te merken enz. Nadien zullen we nog gezellig een paar ronden kienen. Wij nodigen bij deze vast iedereen uit om de jaarvergadering bij te wonen!

Toneel

Zaterdag 28 januari en zaterdag 4 februari brengt toneelvereniging 'Uit Vriendschap' weer een mooie uitvoering op de planken in dorpshuis de Gaarde. Zoals gewoonlijk zal er

weer een voorverkoop van de kaartjes plaatsvinden. Deze zal zaterdagochtend 21 januari tussen 10:00 en 12:00 uur zijn in dorpshuis de Gaarde. Kaartjes kosten € 2, voor kinderen t/m 12 jaar, €4,- voor leden en € 6,- voor niet leden.

Alle data op rij:

13	januari ledenvergadering
21	januari voorverkoop toneelavonden
28	januari 1 ^e toneelavond
4	februari 2 ^e toneelavond

Tevens willen wij u namens het bestuur van Oranjevereniging 'Oranje Trouw' fijne feestdagen en een gelukkig nieuwjaar wensen!

Uit de gemeenteraad

Over democratie, vertrouwen, samengaan en veilige dijk.

In gesprek met raadslid Thom Ummels(D66)

Dit keer geen verhaal van een raadslid, maar een vraaggesprek. Een interview dat Thom Ummels met zichzelf hield. In twee rollen dus: van interviewer en van geïnterviewde. Er komen vragen aan de orde die Thom met regelmaat worden gesteld.

Hoeveel tijd gaat er zitten in het raadswerk?

Dat varieert van week tot week. Feit is wel, dat het behoorlijk veel tijd in gaat zitten. Gemiddeld zeker zo'n 15 uur per week. Voor een kleine gemeente is dat heel wat. Komt ook omdat ik fractievoorzitter ben. Dit brengt extra werkzaamheden met zich mee".

Zijn dat alleen maar vergaderingen in het Stadhuis?

"Nee zeker niet. Hoewel vergaderen heel wat tijd kost. Teveel als je het mij vraagt. Er kunnen naar mijn mening veel minder vergaderingen zijn en de tijdsduur kan vaak ook korter. Er heerst in de politiek toch een vergadercultuur. En mijn stelling is, dat vergaderingen altijd net zo lang duren als de tijd die ervoor staat. Naast vergaderingen (bv raad en Carrousel) is tijd nodig voor de voorbereiding en het lezen van stukken. Er zijn met regelmaat bijeenkomsten in Bommel en de dorpen, bijvoorbeeld van de Dorpsraad of andere groeperingen. Verder zijn er de contacten via telefoon en mail met inwoners, verenigingen, journalisten e.d.

Ook het volgen van media, het lezen van vakliteratuur, het schrijven van artikelen en speeches, en de nodige research vergen de nodige tijd. En tot slot de meer "feestelijke" kant van het raadswerk bij openingen, boekpresentaties, recepties etc".

Wat doet een fractievoorzitter dan extra?

"De fractievoorzitter is het gezicht naar buiten van de fractie. Hij of zij is lid van het Presidium. In dit orgaan wordt de organisatie en de procesgang van het raadswerk besproken, zoals bijvoorbeeld de agenda van Carrousel en raad.

Verder voert de fractievoorzitter meestal het woord bij de jaarlijkse algemene beschouwingen over de begroting en is aanwezig bij belangrijke politieke overleggen".

Waar staat D66 en de D66 fractie voor?

"D66 is een sociaal- liberale partij. Niet gedreven door vastgeroeste ideologieën of dogma's en ook niet door religieuze drijfveren. Wij kijken naar het algemeen belang, waarbij elke inwoner in zijn waarde kan worden gelaten. Vrijheid voor het individu en bescherming van de zwakkere.

In de lokale politiek kiezen we voor de pragmatische aanpak. Wat komt de gemeente en de gemeenschap ten goede. Openheid en transparantie, integriteit en deelname van en verbinding met inwoners staan bij ons hoog in het vaandel.

Onze speerpunten zijn: de leefbaarheid in stad en dorpen, veiligheid op dijken en in wijken, meer aandacht voor kunst en cultuur, de bevordering van toerisme en recreatie, nieuwe vormen van communicatie met inwoners. En heel belangrijk: de snelle vorming van één gemeente Bommelerwaard".

Die gemeente Bommelerwaard wordt ook wel uw stokpaardje genoemd?

“Ja, tegenstanders van de bestuurlijke fusie noemen dat vaak zo. Maar het is voor D66 een hoofdpunt met “een grote H”. Wij kunnen de steeds zwaardere taken als gemeente Zaltbommel niet alleen aan. Als we dit samen met Maasdriel gaan doen, ontstaat er een sterkere gemeente waar de dienstverlening voor de inwoners beter wordt en het bestuur meer “power” krijgt.

We zijn inmiddels al aardig op weg naar het samengaan als gevolg van de ambtelijke fusie van een aantal afdelingen. Het gaat er nu niet meer om of we samengaan met Maasdriel, maar wanneer dit gebeurt.

Het denken in de gemeenteraad op dit punt is de laatste jaren gelukkig in een stroomversnelling gekomen. We moeten nu niet dralen, maar doorpakken!

Anders verliezen we onnodig tijd en energie, en dus ook geld. De inwoners zijn hiermee bepaald niet gediend. Ik vind het dan ook jammer, dat partijen als SGP en CU steeds op de rem gaan staan.

Zeer binnenkort verschijnt er een onderzoeksrapport met adviezen over samenwerking en samengaan met Maasdriel. Dan krijgen we als raad de wezenlijke vraag voorgelegd welke kant we opgaan”.

Zijn er de laatste tijd nog belangrijke besluiten genomen specifiek voor Nederhemert?

“Jazeker! Met name op het gebied van verkeersveiligheid en woonomgeving zijn er belangrijke besluiten genomen voor ons dorp. En het aardige is, dat raadsleden uit Nederhemert- en dat zijn maar liefst 5 van de 21!- hier een actieve rol in hebben gespeeld. Door moties in te zetten of te ondersteunen.

Zo is er geld uitgetrokken om de dijk bij de steenfabriek op het grensgebied van Nederhemert en Aalst om te leggen. Dan gaat het om twee vliegen in één klap: het verkeer wordt veiliger door de nieuwe toegangsroute van het vrachtverkeer en voor omwonenden en toeristen op de fiets en wandelaars komt er een prettiger (woon)omgeving.

Daarnaast heeft de raad gekozen voor een rotonde in de doortrekking van de Maas-Waalweg bij Delwijnen. Ook dit is voor mensen uit Nederhemert van verkeersbelang”.

Waarom zijn kunst en cultuur zo belangrijk voor D66?

“Kunst en cultuur vormen de smeerolie van de samenleving. Ze maken het leven hier op aarde wat aangenamer. En dan heb ik het zeker niet alleen over kunst met de grote K, zoals je die in musea kunt zien. Maar ook over allerlei kunstzinnige activiteiten van onze inwoners. Of dit nu om kijken naar kunst gaat of om zelf kunst maken. En ook cultuur is heel breed. Van zangkoren en fanfares tot en met bibliotheek en evenementen van de Oranjevereniging.

Kunst en cultuur trekken bovendien bezoekers en toeristen naar onze regio. Dat is goed voor ons imago en brengt ook geld in het laatje van middenstand en horeca.

Er wordt veel geschreven en gepraat over het dalend vertrouwen van kiezers in politici. Wat vindt u hiervan?

“Het baart me zorgen en het is daarom alle hens aan dek voor de politieke vertegenwoordigers en bestuurders. Ik vind dat politici en dus ook raadsleden niet zoveel en zo vaak de hardste schreeuwers moeten nakakelen. Kom vaker met een eigen verhaal en toon daadkracht, ook al is er lang niet altijd applaus.

Verdiep je ook in meningen van mensen die je niet of nauwelijks hoort.

Politieke leiders dienen meer leiderschap te tonen en niet teveel naar peilingen te kijken. “Good old” Jan Terlouw hield onlangs een treffend en gloedvol betoog hierover in het tv-programma “De wereld draait door”.

Hoe kunnen inwoners van Nederhemert u bereiken?

“Mensen mogen me op allerlei manieren contacteren. De contactinformatie staat onder dit artikel. Ik nodig ze ook uit voor een bezoek aan de gemeenteraad. Ze kunnen zich bij mij opgeven als “Gast van de raad”. Dan krijgen ze een uitnodiging van de griffie voor een speciale ontvangst in het Stadhuis voordat de raad begint”.

thommums@planet.nl

www.d66zaltbommel.nl

twitter: @ThomD66

tel.06-51274753

Betonplaten

Nieuwe betonplaten sieren de Heuf

Op een morgen ga ik met de fiets naar de familie van Aalst die in de Heuf wonen (een zijstraat van de Molenstraat maar iedereen in Nederhemert weet waar de Heuf ligt). Ik kom bijna nooit in de Heuf, want die is doodlopend. Maar als ik de Heuf in fiets dan zie ik dat er prachtige betonplaten zijn neergelegd en ik daar heerlijk over kan fietsen. Wat ik van de Heuf wist, was dat die moeilijk begaanbaar was. Maar wat ik nu zag, daar moet een verhaal achter zitten. Ik bel aan bij Jan en Coby van Aalst en raak met hen aan de praat. 'Al jaren zijn wij hier mee bezig, maar het had een financieel plaatje', vertelt Coby van Aalst, 'maar nu is het ons gelukt. De Heuf is opgeknapt, dank zei de medewerking van de bewoners die er aan wonen'. De Heuf heeft vele "eigenaren" en is geen eigendom van de gemeente Zaltbommel. En daarom deed de gemeente er niets aan toen de Heuf eigenlijk onbegaanbaar werd. Jan van Aalst kan zich daar nog boos over maken. Hij vertelt: 'Wij betalen wel onroerendgoedbelasting over De Heuf, maar wij moeten het zelf onderhouden.'

Jan is zelf erg ziek en ligt veel op bed en het was o.a. moeilijk voor het medisch personeel om de familie van Aalst bij te staan. Jan zegt: 'Wij konden er nog niet eens met een rolstoel uit, allemaal kuilen en gaten. En fietsen was bijna onmogelijk'. De Heuf was onbegaanbaar. En wat de bewoners ook deden, niks hielp meer. Maar de bewoners lieten het er niet bij zitten. Ze maakten zelf een plan toen duidelijk werd dat de gemeente niet zou helpen. Ze trokken gezamenlijk de portemonnee, want zo kon dit niet langer door gaan. De bewoners van de Heuf moesten bereikbaar blijven. Mieke en haar zoon Bas Keijnemans, Jan en Coby van Aalst, Bert en Angelique Schook en Anton van Genderen maakten een plan dat financieel haalbaar was en gaven Peter de Bijl uit Delwijnen opdracht de Heuf op te knappen. Binnen drie dagen was het karwei klaar, eerst uitgraven en toen mooie betonplaten van 12 cm dik neergelegd. Jan en Coby zijn er nu blij mee dat de Heuf weer begaanbaar is voor de bewoners en voor andere mensen die daar moeten zijn.

Hooien

Hooi(en) 5

Het was altijd heel belangrijk dat het hooi goed droog binnen kwam, want anders kreeg men hooibroei. In onze streek kwam het niet veel voor, maar in Zuid-Holland zijn er hier en daar verschillende boerderijen afgebrand. Omdat daar het water in de sloot veel hoger stond dan bij ons lag het hooi daar altijd op drassig land.

Wat hadden wij het in onze streek toch goed, we hoefden het niet naar huis te varen en we hadden minder last van broei. Maar ja, geklaagd werd er toch want je weet wel, als een boer niet meer klaagt en de pastoor niet meer vraagt dan zit er iets niet goed. Als het toch eens gebeurde dat het hooi ging broeien, dan haalde men in Aalst bij de brandweer een peilijzer. Aan het begin van het peilijzer zat een thermometer deze stak men zover mogelijk in het hooi en zo kon men de temperatuur binnenin meten. Hij werkte als een oude koortsthermometer. Dat waren trouwens toch ondingen! Ik weet nog als kind, dat als ik een beetje ziek was, mijn moeder met dat ding aan kwam lopen en ik hem dan al letterlijk en figuurlijk kneep. Ik kneep van onder alles zo bij elkaar dat ze als het ware met een hamer dat ding naar binnen moesten slaan. Omdat ze wist dat het bij mij een hele toestand was heeft ze een andere methode toegepast. Dan voelde ze met haar hand op mijn voorhoofdje of ik koorts had. Dat was veel aangenamer. Waarom kon dat voor die tijd ook niet? Dan had ik me nooit zo in hoeven te spannen.

Toen ik een jaar of 5 was ben ik toch flink ziek geweest. Mijn moeder zag temperaturen niet

zitten, dus kwam ze iedere keer aan mijn voorhoofdje voelen. Er moest toch maar een dokter komen. Wij hadden toen 2 dokters. Een vader met de zoon in opleiding. Als er toen iemand op ziekenbezoek ging en ze hoorden dat de dokter bij de patiënt geweest was, dan vroeg men gelijk: "Wie is er gewiest, den aawe of de jonge." Op die vader had ik het niet, die keek zo nors! Hij had een grootte grijze knevel onder zijn neus die gedeeltelijk bruin zag van de sigarenrook en hij liep altijd te snuiven. Dus op een zeker moment hoor ik daar een briesend paard aan komen snuiven. Ik denk: 'Foute boel, het is de oude!' Nou lag ik op een opkamertje boven de kelder en daar moest men met 2 stenen trappen naar toe, maar daar kon men niet rechtop staan. Komt de oude dokter mij bezoeken en loopt met zijn hoofd tegen een zolderbalk aan. Na een poosje over zijn bol gewreven te hebben haalt hij ook zo'n koortsmeter voor de dag. Na heel wat gegrom, wat breken en gesnuif, had hij dat onding er in en gaat met een ijzer geval, dat met slangen aan zijn oren vast zat, over mijn rugje. Conclusie: zware longontsteking. Vijf dagen achter elkaar een spuit. Haalt hij een stalen spuit voor de dag met een naald als een tand van een gaofel. Tegenwoordig spuiten ze in je arm, maar vroeger in je bil. Dan staken ze ook zo maar niet mis. Ik vraag nog heel voorzichtig aan die brombeer: 'Maak het nog iets uit in welke bil?' Nee, dat maakte niets uit. Dus ik denk nog: 'Als het toch niets uitmaakt, steek hem dan in je eigen bil!' Een week naderhand zegt mijn moeder bij het wassen: "Ge het op oewe ene bil 3 blaaw plekken en den aandere

tweet!” Vandaag de dag zouden ze zo’n snuiver direct achter de tralies hebben gezet voor kindermishandeling.

Bij ons is er ook een keer hooibroei geweest. Ik weet nog dat de brandweercommandant uit Aalst, toen we het peilijzer daar ophaalden, ons adviseerde om, als de temperatuur boven de 80 graden kwam, het hooi uit elkaar moesten halen, anders ontstond er zelfontbranding. Dat wij hooibroei kregen kwam door het volgende: Mijn vader had met zijn broer Dirk een stuk hooiland achter aan de Eendekade. Ze hadden ‘s morgens al een paar vrachten opgehaald. Onder het eten zegt mijn vader tegen mij: “Hoe klein je ook bent, jij gaat vanmiddag die laatste vracht mee halen, want ik vertrouw de lucht niet. Dan kun jij wat bijrijven, want hoe eerder we het hooi binnen hebben hoe beter. We waren nog maar eventjes bezig of ik zie de lucht boven ons dorpje donkerder worden en had het ook al een keer horen rommelen. Ik had al gekeken welk huis het kortste bij stond, want met onweer heeft men toch graag een dak boven het hoofd. Die boerderijen die er nu staan waren er toen nog niet. De Nederhemertsekade was het dichtste bij. Mijn vader begon ook nog te brommen, want die vond dat ik te weinig deed. Ik keek elke keer naar die dreigende donkere wolk die op ons af kwam, want dat vond ik veel belangrijker dan dat hooi. En lucht kreeg ik ook al niet veel, want mijn keeltje kneep al aardig dicht van angst. We waren net geladen, de weesboom aangejord en daar breekt me een noodweer los! Gauw de paarden uitgespannen en wij onder die hooiwagen. De donder was slag op slag en binnen een paar minuten zag alles wit van de hagel. En tochten onder die wagen! `t Was net een sluis. En koud was het! Ik zat te bibberen als een juffershondje van kou en angst. Nou was er naast ons aan de andere kant van de sloot een boer met zijn vrouw en een knechtje aan het hooischudden. Zij hadden die bui ook aan zien komen. Er lag een houten brug die men gebruikte om koeien over de sloot te leiden. Die hadden zij op zijn kant tegen wat hooi aan gezet, daar wat hooi bovenop vlak bij een greppel, zodat ze wat dieper weg konden kruipen. Tijdens dat noodweer roept die boerin: “Ik wor nat.” Dus die boer zegt tegen dat knechtje: “Joh, legt er

nog eens een lokske op.” Boerin: “Daar hedde niks aan, want ik zit met kont in het water.” Daar beginnen mijn vader en zijn broer me toch te lachen! Ik kon niet begrijpen dat zij in zo’n toestand toch lachen konden. Want ik wist van kou, angst en ellende niet waar ik zoeken moest. Och was ik maar bij moeder thuis gebleven.

Na de bui met het hooi naar huis. Al het natte hooi van de wagen en de mijt over het erf gegooid, zodat het weer kon droge. De rest op de mijt. Na een paar dagen drogen kon ook het andere erop. Maar als men na een paar dagen langs de mijt liep dan rook men broei. Peilijzer in de mijt gestoken: 60 graden. De volgende morgen: 75 graden. De broers hadden wel in de gaten dat dit niet goed ging. Toen hebben zij een hooipers laten komen uit Kerkwijk. Die pers kon zelf niet oprapen, dus werd het vanaf de mijt daar in gegooid. Die pers deed geen touw om de pakken maar ijzerdraad. Terwijl ze daar mee bezig waren moesten zij iedere keer van de mijt af omdat hij te warm aan hun

voeten was. Middenin die mijt zaten al enkele zwarte brandplekjes. Maar zodra men het hooi dat broeit verwerkt, is de broei eruit.

Later heb ik nog iets bijzonders meegemaakt, maar toen was ik 11 jaar, dus iets minder angstig. Wij hebben land op Nederhemert-Zuid. Daar hadden wij hooi op stapels staan dat naar huis moest. De broer van mijn vader had zijn eerste tractor en zou daarmee het hooi naar huis brengen. In die tijd had de veerpont geen eigen motor. Ik heb nog meegemaakt dat hij op mensenkracht overgetrokken werd, dus op bloeddruk. Toen kwam er toch al gauw een motorboot die de fietsers en de voetgangers over zette. Maar als de pont over moest, dan werd die motorboot aan de pont gekoppeld en trok die de pont naar de andere zijde. Wij stonden aan de zuidzijde met 2 wagens hooi achter de tractor. Mijn oom achter het stuur en mijn vader op het ene spatbord en ik op het andere. Op de bel gedrukt, zodat de veerman ons op kwam halen. We zien de man aan komen en mijn oom begon alvast de pont op te rijden. We waren bijna er op, begint in de verte de veerman te zwaaien dat we moesten stoppen. Mijn oom stop meteen en daar begint het hele

gevaarte, ondanks dat hij remde, achteruit te schuiven. Mijn vader springt van het spatbord, grijpt een kabel, gooit die om de vooras van de tractor en om een bolder op de pont en daardoor ging niet het hele spul de plomp in. Maar de pont ging wel verder de Maas op. Misschien als de veerman niet had geroepen dat het nog meegevalen was, want de achterwielen van de laatste wagen stonden net op de klep. Als mijn oom toen gas had gegeven, had hij hem er misschien nog opgetrokken. Maar door onze stomiteit stond intussen de laatste wagen tot zijn oren in het water. Tenslotte is er een andere tractor gekomen die het hele spul naar de wal heeft getrokken. Het hooi hebben we weer terug gebracht waar het vandaan kwam. Gelost en uit elkaar gegooid zodat het weer kon drogen. Daarom wil ik u allen een goede les geven: Ga nooit de pont op zonder aanwijzing van de pontbaas, want voor dat je er erg in heb zit je op de bodem.

De foto met hooiwagen in de Maas is als voorbeeld want bij ons was het los hooi.

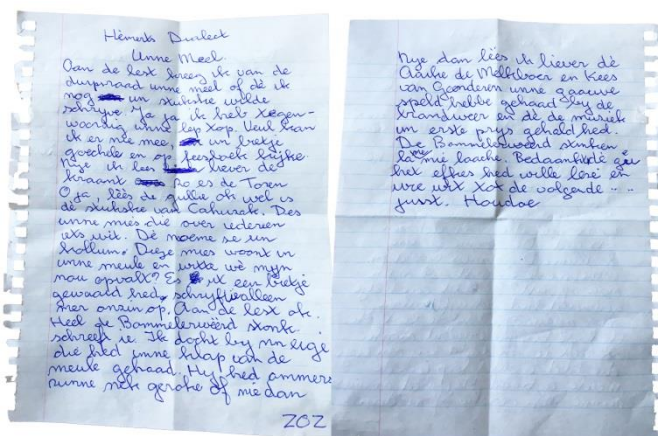
Gijs van de Werken.

Unne meel

Unne Meel

Aan de lest kreeg ik na de durpskraant unne meel of dè ik nog un stukske wilde schrijve. Ja ja ik heb tegenwoordig unne leptop. Veul kan ik er nie mee, un bietje goechele en op feesboek kijke. Nije, ik lees liever de kraant zo es de Toren. O ja, lèès de gullie ok wel is dè stukske van Cahuzak. Des unne miens die over iedereen iets wit. Dè noeme ze un kollum. Dieje miens woont in unne meule en witte wè mijn nou opvalt? Es ut een bietje gewaaid hed, schrijft ie alleen mer onzin op. Aan de lest ok. Heel de Bommelerwèèrd stonk schreeft ie. Ik docht bij m'n eige, die he dunne klap van de meule gehaad. Hij hed ammers zunne nek geroke of nie dan. Nije, dan lèès ik liever dè Aaike de Melkboer en Kees van Genderen unne gaauwe speld hebbe gehaad bij de brandweer en dè de muziek un erste prijs

gehald hed. De Bommelerwèèrd stinken, la me nie laache. Bedaankt dè ge het efkes hed wille leze en wie wit tot de volgende juist. Houdoe.

Ik geef mijn haar aan haarwensen!

Haar doneren aan Stichting Haarwensen

De 11 jarige Neline Oomen vindt het heel erg als ze mensen ziet die kaal geworden zijn door een verschrikkelijke ziekte. Dat heeft Neline aan het denken gezet. Wat zou ze daar graag aan mee helpen. Om mensen weer haar te laten krijgen door middel van een pruik. Ze hoorde van een klasgenote dat die wat haar had gegeven aan Stichting Haarwensen uit Mijdrecht. Neline legde dit aan haar kapster voor en die zei: "Dat is een mooi gebaar. Dat kun jij rustig doen, want je haar groeit zo weer aan".

Woensdag 14 december is het zo ver. Ruim 30 centimeter gaat van de haarvlecht van Neline af. "Verder niet hoor", vertelt ze: "Het moet niet te kort worden. Maar wel zo dat het haar nog op mijn schouders hangt". Het stuk haarvlecht

gaat in een enveloppe en wordt gestuurd naar de Stichting Haarwensen te Mijdrecht.

Neline vertelt ook dat er meer dames uit Nederhemert haar afgestaan hebben voor de Stichting. Onder andere Benthe van Zandvliet, Marlieke van Ooijen en Wilhelmine van der Vliet. "Fijn dat er zulke mensen zijn, die wat over hebben voor zieke mensen die als gevolg van een medische behandeling of een andere oorzaak kaal geworden zijn", vertelt Neline. De Stichting Haarwensen is er blij mee.

Wat een mooi gebaar van deze meisjes! Wie volgt?

WELKOM BIJ HAARWENSEN

Veel kinderen die als gevolg van een medische behandeling of een andere oorzaak kaal zijn of worden, zouden er alles voor over hebben om weer met een volle haardos door het leven te kunnen. Stichting Haarwensen zorgt ervoor dat deze kinderen een pruik van echt haar kunnen dragen. Zonder dat daar kosten aan verbonden zijn voor de ouders.

Help je mee?

Op onze website vind je alle informatie die je nodig hebt [als je haar wilt geven](#) of [als je een pruik wenst te ontvangen](#). Verder vind je hier informatie over hoe je Haarwensen kunt steunen en nog veel meer. www.haarwensen.nl

Vakantiekinderen

Vakantiekinderen in Nederhemert

Hoe het nou precies kwam dat er bij ons vakantie-kinderen uit het buitenland zouden komen, weet ik niet meer. Waarschijnlijk hebben we een advertentie of folder gezien van Europa Kinderhulp. Deze vrijwilligersorganisatie biedt aan ruim 3000 kwetsbare/ kansarme kinderen, in de leeftijd van 4 – 12 jaar, een drie-weekse vakantie aan. De kinderen worden geselecteerd door b.v. het Rode Kruis, sociale diensten, Kinderbescherming en GGD in Nederland, Frankrijk, Duitsland en Oostenrijk, België en Oekraïne. Meestal komen zij uit gezinnen waar sociale en/of financiële problemen zijn. Nadat wij als ouders het er over eens waren

gedrag' dat te krijgen is bij het gemeentehuis (we hadden geen strafblad gelukkig).

Toen moesten we formulieren invullen en daarop konden wij het één en ander aan geven: uit welk land we een kind wilden, van welke leeftijd het kind moest zijn, of we voorkeur hadden voor een jongen of een meisje e.d.

Omdat de Duitse taal verwant is aan het Nederlands, en omdat wij 5 zoons hebben die in de leeftijd waren van 1 tot 9 jaar kozen we voor een Duitse jongen in de leeftijd van 4 tot 8 jaar.

En we kregen Frank. Frank was 8 jaar, klein voor zijn leeftijd en enorm verlegen. We kregen van te voren korte achtergrond informatie, zodat er meer begrip van onze kant zou zijn

dat we een kind wilden uitnodigen, hebben we er eerst met onze kinderen over gesproken. Want ook zij moesten het zien zitten, tenslotte wordt van hen verwacht dat zij met het kind gaan spelen. We hadden in 2001 een aanvraag formulier ingevuld en daarna volgde een oriënterend gesprek met een medewerker/ster van Kinderhulp bij ons thuis, zodat deze ook een globaal beeld kreeg van onze woonomgeving en gezinssituatie. Dat vonden wij een goede benadering en het gesprek verliep ook positief. Vervolgens werd nog gevraagd om een 'verklaring omtrent het

voor zijn gedrag e.d. Frank had al gauw een vaste plaats: vóór het konijnenhok of op het gras met een konijn. Hij was weg van dieren maar er tegelijkertijd bang van, want hij zag er nooit in levende lijve omdat hij in de achterstandswijk van Hannover woonde. Na een paar dagen lag zijn bed vol met alle knuffels die in ons huis waren en sliep hij daar tussen. Het was te merken dat hij het erg goed naar zijn zin had en tegen het einde van de 3 weken zei hij niet naar huis te willen. Natuurlijk vleit je dat als familie; het is ook een goed teken, maar eigenlijk heel erg voor zo'n kind;

want hij kan niet blijven. In de auto naar de bus toe bedacht hij dat de bus wel niet zou komen en hij weer mee naar huis (!) zou gaan....

Het jaar erna verwachtten wij in de zomer een baby en daarom hebben we Frank zelf gehaald voor 2 weken in de Kerstvakantie. Tussendoor onderhielden we per post contact. Hij schreef altijd bovenaan: liebe Holländer....

Het volgende jaar kwam hij nog, maar daarna ging hij in een tehuis wonen en kon hij niet meer komen. We hadden altijd aangegeven dat er –in nood- 2 kinderen konden komen. En dat gebeurde het jaar daarna. Gelukkig ging het tussen deze 2 jongens goed. Ze gingen wel 10 x per dag in ons zwembad, speelden alleen maar met Lego en één van hen riep de hele dag mijn naam. De burens weten het zich nog te herinneren.

Omdat 2 kinderen goed was bevallen; zij houden elkaar bezig en hebben iemand om in hun eigen taal mee te spreken, nodigden we vanaf toen steeds 2 kinderen uit. We kregen ook een keer 2 broertjes. Zij hebben 3 weken lang samen in het bovenste bed van het stapelbed geslapen. En later 2 meisjes, omdat onze dochter Emma ook wel eens meisjes wilde. Het laatste jaar is er een Nederlands jongen geweest. Over het algemeen ging het erg goed en was er maar 1 kind met heimwee in het begin. Natuurlijk zijn er wat kleine strubbelingen omdat we elkaars taal niet spreken en omdat al deze kinderen geen

structuur, regel en regelmaat kenden thuis. Het was voor hen best een punt om 3 x per dag aan tafel te eten, het bidden en Bijbel lezen te zien, om op een redelijke tijd naar bed te gaan en om samen dingen te doen. De kinderen die bij ons zijn geweest waren heel redelijk en we namen hen overal mee naar toe. Aan het einde van de vakantie gaven we hen het één en ander mee naar huis. Ook een album met foto's en een verslag van de vakantie. Dat wordt ook door de organisatie gevraagd; de kinderen kunnen dan thuis laten zien waar zij geweest zijn. In de bus naar huis gaan al die albums open en kijken begeleiders en kinderen bij elkaar. Het uitzwaaien is soms best emotioneel, zowel voor het gastgezin als voor het gastkind. Wij hebben er nooit spijt van gehad dat we dit jaren hebben gedaan. De kinderen zijn doorgaans erg dankbaar. Met sommigen hebben we lang per post contact gehad. We kunnen het aanbevelen; je hoeft geen niet perfect een buitenlandse taal te spreken; kinderen begrijpen je toch wel.

Anja van Diggelen

Kinderhulp

We vinden het fijn om een stukje over kinderpulp in de dorpskrant te plaatsen. Europa kinderpulp zoekt vakantieouders, die kinderen een goede vakantie willen geven.

Europa kinderpulp is op zoek naar mensen die, voor ruim twee weken, een vakantiekind in huis willen nemen. Wat hebben deze kinderen nodig? Liefde, aandacht, structuur en warmte. Kunt u één van deze kinderen dat een beetje geven?

Wie wil ons helpen?

Onze ervaring is.....hoe leuk en goed het is om te zien hoe kinderen, van verschillende culturen, met elkaar omgaan.

Verder is er veel informatie te vinden op de website, www.europakinderhulp.nl

We hopen D.V. volgend jaar veel kinderen te ontmoeten in ons dorp.

Familie C.J. van den Oever

Heel veel boterhammen met hagelslag!!

Kerst op 't Eiland

Kerstavond op 't Eiland

Rondom kerst stromen kerken massaal vol, zelfs daar waar op een gewone zondag de secularisatie ongenadig heeft toegeslagen. Kerstzangdiensten weten miljoenen over de hele wereld naar zich toe te trekken. Op het stille Eiland is op 24 december de kerk gesloten maar wordt de kerstgedachte in alle eenvoud maar juist daardoor met een groot gevoel van saamhorigheid beleefd. Tijdens een bijeenkomst die open staat voor alle Eilandbewoners (+ hun huisgasten) wordt er gezongen, bijgepraat en is er een hapje en drankje. Een bijeenkomst in een hooischuur op het erf van een boerderij; het lijkt de ideale locatie voor een sfeervolle kerstavond. Hoe dat is ontstaan en wat het inhoudt, vertelt onze gesprekspartner Jan Opschoor (1946) die samen met zijn vrouw Ella al weer ruim acht jaar tegenover de speeltuin woont. "Ons dorpje bestaat nog maar voor slechts een heel klein deel uit mensen die hier opgegroeid zijn. Het overgrote deel komt van buiten 't Eiland en die groep bestaat uit mensen die er soms al vele tientallen jaren wonen en die heel bewust kiezen om in een piepkleine gemeenschap te wonen waar ze helemaal zichzelf kunnen en mogen zijn. Aan de andere kant zijn het bewoners die beseffen dat ze elkaar nodig hebben, die genieten van de sociale cohesie. Samenvattend: er heerst hier een groot gevoel van verbondenheid zonder dat je op elkaars lip zit." Jongeren van lang geleden, zeg maar de

zestigplussers van nu, geven aan dat wonen op 't Eiland altijd al prettig en rustgevend was met een hoge mate van lotsverbondenheid.

Dorpsraad

De gemeente Zaltbommel heeft op enig moment gemeend om in navolging van talloze andere gemeenten in den lande, directer met haar inwoners te gaan communiceren. Daartoe werden Dorpsraden opgericht, zo ook in Nederhemert. Voor 't Eiland kwam er niet een eigen Dorpsraad maar schoof men aan bij de Raad in Noord. De lijnen met de gemeente werden korter en op die manier kan er effectief en besluitvaardig gereageerd worden op vragen en opmerkingen van inwoners. Jan Opschoor: "Ik denk te mogen zeggen dat onze Dorpsraad prima werk levert waarbij ik o.a. denk aan het bijhouden van de berm met oog voor veiligheid, de straatverlichting, het opzetten van de BuurtWhatsApp e.d. We kennen hier op Zuid nog een nieuwsbrief die mede door de Dorpskrant een ietwat slapend bestaan leidt. Rond Kerst wordt die nieuwsbrief echter 'wakker' want dan kondigen we de aanstaande kerstbijeenkomst voor alle Eilandbewoners aan. Dit jaar organiseren we al voor de vijfde keer op Kerstavond een ouderwets gezellig-samenzijn. Ooit gestart in de openlucht nabij de kerk nu zijn we welkom in de zogeheten hooischuur tegenover de kerk."

Bijeenkomst Kerstavond

Hoe ontstaat zo'n dorpskerstfeest? Iemand lanceert een idee, anderen ondersteunen dat plannetje en vervolgens gaat de groep 'doeners' aan de slag. Jan Opschoor, die koordirectie studeerde aan het conservatorium, bleek de aangewezen persoon om een groepje zanglustigen te begeleiden. Jan: "Al brainstormend ontstond als vanzelf een programma voor de kerstavond compleet met warmtegevende vuurkorven, hartverwarmende ontmoetingen, smakelijke hapjes en glühwein om de inwendige mens te behagen. Iedereen brengt wat mee. De kerstsfeer van lang geleden wilden we terughalen waarbij de nadruk ligt op zang, declamatie, gezelligheid, saamhorigheid en sfeer. Natuurlijk zingen we over Jezus maar ook een Noors kerstlied komt voorbij. Al enige weken vóór deze bijzondere dorpsavond waar alle Eilandbewoners plus eventuele huisgasten welkom zijn, hebben we met het gelegenheidskoortje geoefend.

De adventstijd is daar uitermate geschikt voor en ik leid die groep met groot plezier. Hoe dichterbij we bij de 24^e december komen, hoe meer dat je merkt van andere bedrijvigheid want natuurlijk wil iedereen iets bijdragen aan de avond.

Standaard aanwezig zijn muziek, warmte en liederen. Bewoners brengen kersthapjes en drankjes mee. Tegen het vallen van de avond worden de vuurkorven ontstoken en begroeten we elkaar en zijn we op weg naar vrede."

Hooischuur

Als de eigenlijke bijeenkomst begint, heeft ieder al een warm hart want gemeenschapszin maakt mensen blij. Elkaar ontmoeten, spreken en zingen over Kerst, dat is waar het om gaat. In die hooischuur op 't Eiland die misschien wel lijkt op de plaats waar het Kerstkind ter wereld kwam, komen zo'n dertig mensen van heel diverse pluimage bijeen. Inmiddels kan er gesproken worden van een niet meer weg te denken traditie. Jan: "We zien allemaal uit naar die sfeervolle avond aan het einde van het jaar. Een ontmoeting die waardigheid uitstraalt en tegelijkertijd sfeer en verbondenheid in zich draagt. Kan het mooier?"

Tekst: Henk Poelakker

De motvlinder

Een motvlinder

Wie heeft er wel eens gehoord van een motvlinder? Bij Arie en Anna van den Oever in de Hofstraat zat er eind september eentje tegen de schutting van hun zomerverblijf. Arie ontdekte de motvlinder toen hij samen met Anna buiten was.

Anna heeft het natuurboek open geslagen en daar zag ze dat het een motvlinder was. Komt meestal in het openbaar voor in het voorjaar maar ook in de maanden augustus/september. Gaat als het donker is op eten uit. Volgens Anna heeft de motvlinder heel de dag tegen de schutting aangezet en iedereen uit de buurt kwam kijken en niemand wist wat het was. Maar gelukkig had Anna het natuurboek waar alles in staat. Om 9 uur in de avond was de motvlinder vertrokken. 'Ik denk dat hij lekker op eten uit ging.' De motvlinder is helaas niet meer terug gekomen maar heeft zeker een andere locatie ontdekt waar hij kan rusten.

Thuisonderwijs

Het verhaal van Alette Speknijder over thuisonderwijs

Allereerst wil ik de Dorpskrantredactie bedanken dat ik gevraagd ben om een stukje in de Dorpskrant te schrijven! Erg leuk!!!

Ik ben Alette Speksnijder, 12 jaar en ik wil jullie graag wat vertellen over het thuisonderwijs! Veel mensen weten wel dat thuisonderwijs bestaat, maar hoe gaat dat in zijn werk of wat zijn de voor- of nadelen hiervan?

Je leert thuis de stof die anders op school geleerd wordt, dat betekent dat je dus wel heel zelfstandig moet kunnen zijn.

Het is de bedoeling dat ik net als leerlingen die op school zitten voor een echt VWO- diploma ga.

Ik vind thuisonderwijs erg leuk!

In het begin wel een beetje spannend, maar er zitten ook echt veel voordelen aan.

Je bepaalt zelf hoe veel tijd je per dag aan je leerwerk besteedt.

En omdat het zelfstudie is loop je snel vooruit in vergelijking met klasgenoten die wel op school zitten.

Ook hoef ik geen uren door de kou en de regen naar school te fietsen.

Ik sta 's morgens wel op tijd op, zodat het met leren geen rommeltje wordt.

's Morgens bekijken we de planning en bepalen we de hoeveelheid leer- en huiswerk! Vervolgens ga ik hard aan het werk!

De ene keer lukt het beter als de andere keer. Tot nu toe vind ik het allemaal nog wel makkelijk!

Vooral wiskunde is mijn favoriete vak!

Doordat je snel leert, heb je veel vrije tijd.

Dat vind ik een groot voordeel.

Ook hiervoor proberen we iets nuttigs te vinden.

Zo werk ik bijvoorbeeld vrijwillig bij Annemarie Bragt, die een kinderopvang aan huis heeft en ik heb het daar heel erg naar mijn zin.

Omgaan met kinderen vind ik geweldig leuk!

Zo kan ik vast snuffelen voor mijn toekomst in de maatschappij!

Ook kan ik zelf bepalen wanneer ik vakantie neem.

Ik kan ook mijn eigen vakken kiezen en in welke volgorde ik ze volg; als ik alle vakken maar behaald heb aan het einde van het zesde studiejaar. Ook kan ik ervoor kiezen dat ik, als ik erg snel en veel leer, eerder klaar ben met mijn studie.

Ik kan mijn tempo zelf bepalen!

Natuurlijk zitten er ook nadelen aan.
In het begin miste ik mijn vroegere klasgenoten, maar ik ben niet iemand die bij de pakken neer ga zitten.
Ik ben erg sociaal en daarom zoek ik ze zelf wel op.
Van kletsen hou ik namelijk nog steeds erg veel!
Daarom spreken we buiten schooltijden af of fiets ik hen tegemoet.

Ik zit ook op verschillende verenigingen en daar kan ik ook mijn hart ophalen. Verder is er op de oude school ook altijd wel iets te doen om de hardwerkende juffen en meesters bij te staan!

Hebt u hulp nodig en kan ik iets voor u betekenen?
Schroom niet, u mag gerust een beroep op mij doen!!!

Hartelijke groet, Alette Spekssnijder

Een jubilaris op de IJclub

Onlangs vierde Teunis van Aalst zijn jubileum op de IJclub. Een artikel hierover volgt D.V. in de dorpskrant van maart 2017

Op de Hamaritha

Aan boord van de Hamaritha

‘Zo jongedame... hoef jij niet naar school?’ vraagt de man achter de kassa van de wereldwinkel aan mijn dochter. ‘Euh... nee..’ is haar antwoord en ze kijkt mij aan. En na een zo beknopt mogelijk babbeltje is die man helemaal bijgepraat wat betreft binnenvaart en onderwijs aan kinderen aan boord.

Ik wil jullie nu ook graag wat meer vertellen over onderwijs aan boord. Want zoals er al eerder verteld is, blijven de kinderen aan boord tot ze de leeftijd van 6 à 7 jaar bereiken hebben. Dit houdt in dat sowieso de kleutergroepen aan boord gedaan worden. En zelfs groep drie zou aan boord gedaan kunnen worden.

Het onderwijs van varende kinderen gaat uit van de Stichting voor Landelijk Onderwijs aan Varende Kinderen (LOVK).

Het doel van de LOVK: dat door middel van onderwijs de ontwikkeling van varende kinderen gelijk loopt met die van kinderen aan de wal, zodat er een goede aansluiting is op groep 3 (of 4) van het reguliere basisonderwijs. Dit alles met het oog op instandhouding van het varende gezinsleven.

Als de kinderen 3 jaar zijn kun je beginnen met het onderwijs van de LOVK. Je krijgt een

mentor aangewezen die de komende jaren het kind en de ouder begeleid. Het pakket voor de driejarige heet ‘VoorSprong, spelenderwijs woorden leren’. Taal is erg belangrijk voor de ontwikkeling van jonge kinderen. Dit pakket is vooral gericht op uitbreiding van de woordenschat. Verschillende thema’s komen aan bod zoals: eten & drinken, kinderboerderij, groep 1. Aan het einde van elk thema vind je een woordenlijst af met (werk) woorden die tijdens het thema aan bod zijn gekomen. En deze lijst stuurde je op naar de mentor zodat deze inzicht krijgt in de ontwikkeling van de woordenschat van het kind.

Als de kinderen 4 jaar worden beginnen ze met groep 1. Kinderen aan wal beginnen allemaal tegelijk na de zomervakantie in groep 1, maar met varende kinderen gaat het echt per leeftijd. Bianca is in april jarig, dus toen ze 4 werd begon ze gelijk met groep 1 met het pakket ‘VoortVarend’.

De pakketten van groep 1 en 2 bestaan elk uit 10 instructieboeken die elk 4 weken in beslag nemen. Dus totaal 40 lesweken per jaar. Eigenlijk alles wat kleuters aan de wal leren en in de groepen 1 en 2 aan de orde komt, wordt ook in VoorSprong en VoortVarend aangeboden.

De mentor brengt het schoolpakket in een grote gele krat aan boord. Hierin zitten de instructieboeken, werkbladen, en al het nodige gebruiks- en verbruiksmateriaal. Denk hierbij aan: leesboeken die bij het thema horen, drie boeken van de serie ‘ik ben Bas’, waterverf, vingerverf, gewone verf, klei, dunne en dikke viltstiftjes, oliekrijtjes, opblaasbal, kralen-

plankje, blokkenzak, schaar en houten klokje. Doos met muziekinstrumenten zoals: schudeieren, ritmestokjes, schellenring, en klokkenspel. Veel papiermateriaal: knutselkarton, stapel gekleurd papier, vouwblaadjes, vlechtstroken en crêpepapier. Een rekenroutinedoos met o.a. cijferkaartjes 1-20, vingerkaartjes, turfkaartjes, stippenkaartjes, verschillende soorten dobbelstenen, zandloper, rekenrekje en zak met fiches. En een taalroutinedoos met o.a. letterkaartjes, klankgebarenkaartjes, leesstrook, lettergreepkaartjes, smileykaartjes, opruimpicto's, dag-ritmekaarten, klikklakboekje met letterkaartjes en rail-letterstempels. Eigenlijk ontzettend veel, te veel om alles op te noemen.

Eén thema bestaat dus uit 4 weken. Voor de maandag zijn er 3 wat kortere lesjes. Op dinsdag, woensdag en donderdag worden 4 lesjes gedaan. En vrijdag 2 lesjes: een muzieklesje met meegeleverde dvd en een gymlesje. Dus maandag en vrijdag zijn dagen die minder tijd in beslag nemen. Dit heeft de LOVK bewust gedaan voor ouders die kinderen op het internaat hebben zitten. Deze worden maandag naar het internaat gebracht en vrijdag opgehaald, waardoor er minder tijd over blijft om les te geven aan de jongere kinderen die nog aan boord zijn. Gemiddeld genomen neemt school anderhalf uur per dag in beslag.

Naast dit leerpakket biedt de LOVK ook ligplaatsonderwijs aan. In Dordrecht, Rotterdam, Zwolle, Maasbracht en Terneuzen heb je ligplaatssscholen. Hier kun je je kind brengen vanaf 3,5 jaar oud. Zo is Bianca al verschillende keren in Dordrecht en Rotterdam naar de ligplaatssschool geweest. Want af en

toe lig je met het schip daar in de buurt en je hoeft bijvoorbeeld niet te lossen, dan is het fijn dat ze daar naar school kan en daar met andere kinderen kan spelen. Op deze scholen zitten alleen schipperskinderen, het is dus ook per dag verschillend hoeveel kinderen er zullen zijn. En dit verschilt ook per ligplaatssschool. Dordrecht is het vaak druk, ene keer 15, andere keer 40 kinderen!! Ook gaan ze in Dordrecht en Rotterdam één dag in de week met de kinderen naar zwembles.

Net als de school in Nederhemert gebruikt de LOVK het KIJK! Registratiesysteem. Met behulp van een persoonlijke inlogcode log ik in, via internet, in het systeem van KIJK! Hier voer ik mijn observaties van Bianca in die tijdens bepaalde lesjes gevraagd worden. Zo kan de mentor de ontwikkeling van Bianca per ontwikkelingsgebied nauwkeurig volgen. Voorbeelden van ontwikkelingsgebieden zijn o.a.: zelfbeeld, relatie tot volwassenen, spelontwikkeling, grote en kleine motoriek, tekenontwikkeling, taakgerichtheid en zelfstandigheid, auditieve waarneming, logisch denken, taalontwikkeling en beginnende geletterd- en gecijferdheid. Ook doet de mentor aan boord verschillende CITO toetsen met het kind zoals taal en rekenen.

Bianca vindt het erg leuk om te doen. 's Morgens als ze uit bed komt vraagt ze al wanneer we 'schooltje' gaan doen. Dat is op zich erg fijn. Uiteraard vindt ze de knutsellesjes het leukst. Daarnaast doet ze de reken-cijferlesjes graag. En het leren van letters. In groep 1 stond bij elk thema 1 letter centraal die aangeleerd werd. En in groep 2 word dit verder uitgebreid met lekkerklanken zoals: oo, oe, aa, ie enz. En we gebruiken ook het klikklakboekje om woordjes te vormen en te lezen. Volgens mij word dit aan wal in groep drie gebruikt, maar de LOVK begint er in groep 2 mee zodat schipperskinderen een klein voorsprongetje hebben. Dit omdat er voor deze kinderen heel veel veranderd als ze in groep 3 beginnen. Want nu moeten ze voortaan elke dag naar school en ze kunnen niet meer bij hun beide ouders op het schip wonen. Ze gaan of naar het internaat of, in ons geval, met mama naar de wal. Dus dan veranderd er veel voor een kind en is het fijn als ze goed voorbereid groep drie in kunnen gaan. Soms is

het zoeken naar een geschikt tijdstip om de lesjes te doen. Elke dag aan boord is anders, er is geen vast ritme, de ene dag heb je meer tijd dan een andere. Soms moet ik Eliza helpen tijdens lossen, laden en varen, en gaat daar veel tijd in zitten zodat ik minder tijd heb voor mijn eigen werk beneden in de woning en met de kinderen (school). Maar gelukkig hebben we sinds juli een matroos aan boord: Arie Bruin (ook uit Nederhemert) die mij veel werk uit handen neemt. Dus is er nu meer tijd te besteden aan het huishouden en het verzorgen van de kinderen.

Nu ik dit schrijf ligt de Hamaritha een aantal weken voor de wal in Nederhemert. Op 26 november is onze zoon Armin geboren. Voor Bianca is het één groot feest: nu kan ze een aantal weken naar groep 2 van de basisschool, en daar beleeft ze veel plezier aan. Ook Rick (2,5 jaar) gaat een aantal dagdelen naar de voorschool! Het zal straks voor hun weer wennen zijn als we weer gaan varen en ze niet naar school kunnen. En voor mij trouwens ook, want dan zal ik weer aan de 'bak' moeten met thuisonderwijs ;-)

Hartelijke groet vanaf de Hamaritha

Anneke Bernouw

Rouw

Op 6 november 2016 overleed

Cornelis Verheij

In de leeftijd van 86 jaar

Laatst gewoond hebbend:

Zorgcentrum 't Slot te Gameren

Op 29 november 2016 overleed

Leen Groeneveld

In de leeftijd van 81 jaar

Echtgenoot van Judith de Kuiper

Laatst gewoond hebbend: Hofstraat 1d

Op 2 december 2016 overleed

Goof van Aalst

In de leeftijd van 44 jaar

Echtgenoot van Esther van Heemskerk

Vader van Stijn en Sterre

Laatst gewoond hebbend: Maasdijk 19

Rouw

Op 10 december 2016 overleed

Wilhelmina van der Vliet - Smits

In de leeftijd van 87 jaar

Sinds 18 mei 1987 weduwe van Gerrit van der Vliet

Laatst gewoond hebbend: Molenstraat 20a.

gecondoleerd gecondoleerd gecondoleerd gecondoleerd gecondoleerd gecondoleerd gecondoleerd

Groot verdriet door dit verlies

*Jullie hebben iemand verloren die heel dierbaar was
wij denken aan jullie*

gecondoleerd gecondoleerd gecondoleerd gecondoleerd gecondoleerd gecondoleerd gecondoleerd

Index

Colofon en voorwoord	1
Nieuwtjes van de dorpsraad.....	2
Onze kleinste Hèmersen	5
Afscheid met een lintje	8
Tien jaar Hèmers visserskoor	14
Doe ff normaal joh met oud en nieuw	17
Zeventien jaar tafeltje dekje	18
Arie van der Vliet: Hèmerse held	21
Eten aan de open eettafel	23
Helpende hand bedankt	25
Getrouwd	26
Herinneringen van dokter Folmer	28
De stille kracht, Anouk van Zandvliet	33
Knagend vooruit	37
Leven en werken in Botswana	38
Een mooie score voor Mimoem	43
Plezier en uitdaging, Hamarithi	45
Twintig jaar 'De Gaarde'	47
Herinneringen aan het dorpshuis	48
Dank, dank, dank	51
Gedicht Thom Ummels	51
Een Hèmerse stelt zich voor	53
Een echt Hèmers bedrijf: Slagerij Oomen	54
Waterleiding voor het pontje	55
Column Jan van Wijk	57
Herinneringen aan Leen Groeneveld	58
Huwelijksjubilea	60
Juf Kooijman 30 jaar op de Wegwijzer	64
Burgerschap op de Wegwijzer	70
Hèmerse kunstenaars	72
Column Betje Wolfers	74
Klompepad oproep	75
Van de Oranjevereniging	75
Uit de gemeenteraad	76
Betonplaten	79
Hooien	80
Unne meel	82
Ik geef mijn haar aan haarwensen	83
Vakantiekinderen	84
Kerst op 't eiland	86
De motvlinder	87
Thuisonderwijs	88
Jubileum op de ijsclub	89
Op de Hamaritha	90
Rouw	94
Index	96